

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY őrnagy

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERULET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekkzámla:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

X. Y.

... a levél aláírása, esetleg annyi sem, a tartalma viszont gyilkos mérég. Az írója jóakarónak, apostolnak, tisztogató, megmentő embernek, tündökletes erényű valakinek tartja magát, de a nevét nem írja alá. Így válik ocsmánnyá. Panaszkodik, de panaszában vádol, rágalmaz, fenyeget, becsmérel. Állít valamit, de állításában szemetet szór, tört dob és mérget fröcsköl. Felbontod a levelet és megdöbbsz, le vagy festve abban, esetleg a hozzátartozódat, előljáródat, barátodat fekelítették be, gyalázták meg a sorokkal... és ha a következő percben tűzbe is dobod, a sorok mérgének varázsa alól nem szabadulsz. Figyelsz és gyanakvólag nézed a környezetet, a legjobb barátodat is, sok mindenre képes vagy, aminek gondolatát különben irtózva vetted el magadtól. Holnap más jön sorra, aztán a falu, a város. Az élet rendje, a társadalom nyugalma felrobban. Aztán holnapután más jön sorra: a hivatalok és szervezetek levegőjébe elviselhetetlenül nehéz, fertőző valami vegyül. Az alárendeltek és előljárók közé az ördög lángszórója mered és felgyújtja a megrendülés tűzét.

És a nyugtalanságban elsikkad a munka ereje, elszárad a termés.

Ma csak Te vagy a terítéken, holnap a család, aztán a falu, a város, a társadalom. Éppen ma, a teendők, a közös munka legfőrrőbb napjaiban. Itt van a becstelen és ocsmány X. Y.-os harc félelmetessége. Azt írják a bajtársaink, hogy körletükben újabban egyre inkább elharapózik ez a bűn. Nyomok szerint az a tábor, amelynek céljai nem azonosak a nemzet törekvéseivel, fegyverei közé beiktatta a nyugtalanságkeltésnek ezt az eszközt is. Megtörni, mindénáron megtörni a közösségi lélek- és munka-együttlétet, amely ellenállani, harcolni és építeni képes és akar is, amíg ezen a földön jogunk és helyünk van.

Azt írják bajtársaink, hogy családok és egész községek állanak megbolygatva és megszedülten ebben a harcban. A nem látható és meg nem fogható X. Y.-os ellenség tevékenysége kiveszi a bizalmat az

emberekből, elveszi a kedvét és az így nyugtalanná tett ember kevesebbnek látja a kenyeret, a zsirt, a húst és indokolatlannak lát sok minden intézkedést, amelyet egyébként természetesnek és helyesnek talált. Szitkok születnek és átkok fakadnak az emberek között. Szitkok gyűrűznek fekete tengerként és azt látni, hogy hiába a józan és hideg hang, a zürzavarban hatástalan minden. Ebben a lelki megbolygatottságba aztán könnyű újabb konkolyt vetni, az alattomos harc újabb ejtőernyőseit leszállítani.

A tavasz az ébredés, a munkánakfeszülés ideje és arra készül az egész világ, hogy katonai cselekvéseiben is a legtöbbet végezze. Ebben a szándékban a másikat megakadályozni, a harc egy részlete. Ez a célja az X. Y.-oknak is! A nyugtalanná tett egyén és közösség olyan, mint a friss szántás, a rászórt magot melengeti, felneveli, de a szár és a termés az X. Y.-os harcban, ködben nő fel, majd egyszerre, hirtelen hullatja napvilágra a gyümölcsöt, a nemzet érdekeitől eltávolodott embertársat; félelmetes és ocsmány tehát az X. Y.-os harc, amely nem új, de amely ellen évezredek óta nem találtak kellő, hatásos fegyvert.

A legnehezebb nyomozások egyike ennek az alávalóságnak a tisztázása, de neki kell fogni. Egyetlen X. Y.-os gyujtogató egész községet felzavar, de egy gonosztevőnek a bilincsbeverése egész környéket megnyugtat.

A bilincsig azonban nehéz, hosszú és kemény munka útját kell járni. Vannak már bajtársaink, akik ezt az utat megjárták diadallal. A *Csendőrségi Lapok* hasábjain már tárgyaltunk több ilyen nyomozást, szerintünk minden ilyen munka a legteljesebb dicséretet érdemli, hangos, mindenki előtt való dicséretet.

Ugy kell tehát a névtelen, az X. Y.-os leveleket tekinteni, mint a kimondott vagy leírt szóért becsülettel helytállás elárulását, egy gyékényen-árulást a nemzet ellenségeivel, az íróját pedig a föld és az erkölcs kivetettjének, akit ki kell rekeszteni a közösségből, miután előzetesen homlokára sütötték a gonosztevők soha le nem mosható bélyegét. A bűn és bűnhődés azonban csak akkor lesz arányban, ha mindazok is, akik tudnak a levél írójáról és hallgatnak, ugyanazt a sorsot kapják.

Ezeket napvilágra állítani: igazi, szép csendőri munka!

A közlekedési csendőrség két utolsó esztendeje.

Ismerteti: KONTRA KÁLMÁN őrnagy.

Lapunk 1940. évi 13. számában egy kis tanulmány keretében beszámolót adtam a közlekedési csendőrség szolgálatteljesítéséről, valamint fejlődésének és munkájának első tíz esztendejéről. Most ebben a cikkemben az utolsó két háborús esztendő tevékenységét, illetve annak eredményeit akarom számokban bemutatni s pár mondatban rámutatni azok érdekességeire.

A tárgyismeret folytonossága akkor lesz meg, ha nem sajnáljuk a fáradságot és az említett kis tanulmányt még egyszer elolvassuk.

*

Ha most találkozunk egy közlekedési járőrrel, külsőleg alig látunk rajta valami változást. Az már fel sem tűnik, hogy az út jobb oldalán jönnek, mert ezt természetesnek tartjuk, pedig alig fél esztendeje volt a magyar közlekedés eddigi legnagyobb eseménye a jobbrahajtás bevezetése.

Nem lesz érdektelen egy pillanatra megállni ennél, hisz oly hajlamosak vagyunk a feledékenységre. Hogy megoldottuk a kérdést? Meg, hála Istennek, mint eddig még mindegyiket! Igaz, hogy nem volt benne semmi szenzáció, csak pár heti együttes kemény munka. Azután már csak arra kellett vigyázni, hogy visszaesés ne legyen. Szép volt nézni, amikor a főútvonalakon a jelzőtáblák között felálltak a járőrök. Az irány-váltóponton a gyalog járőr,

előtte és mögötte, a jelzőtábláknál, a közlekedési csendőrök. Akit először ért el az úton közlekedő, azt lelassította és figyelmeztette, a váltóponton álló irányította, a harmadik pedig eljárt vele szemben, ha arra szükség volt.

Csak azért emlékeztem meg erről a nagy közlekedési eseményről itt, mert érdekes tanulságot kell levonnunk belőle; ez pedig az, hogy foglalkozni kell a közönséggel, felvilágosítani a veszélyről és oktatni a szabályokra, akkor 85—90%-ban nyert ügyünk van. Magyarországon talán eddig összesen nem foglalkoztak annyit nyilvánosan a közlekedésrendészet-fel, mint a jobbrahajtásra való áttéréssel kapcsolatosan. Meg is lett az eredménye; nem sokat tudtak róla írni a lapok utólag, mert alig voltak ebből eredő balesetek.

*

Más nagy események is voltak 1941. év folyamán a közlekedés terén, de ezekről még nem időszzerű írni. Majd az események lezajlása után egyszer megtárgyaljuk azokat a tanulságokat, melyeket eddig még nem látott tömegű gépjárművek vonulása kapcsán szereztünk.

Most csak annyit, hogy símán ment — megelégedésre.

*

Ha visszagondolunk az 1940. esztendőre, azonnal előugrik egy örvendetes, nagy esemény, egy szó, egy név, amely mindig olyan sokat jelentett mindannyiunknak, amelytől minden igaz magyar szíve hangosabban kezd dobogni — Erdély.

A dal.

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Pirosítás árvalányhajás buckák között fészkelte a homokba temetett özönvízelőtti kisváros, melyben mint szépreményű jártam a tudományok erdejét... Ahol a mi kedves, jó professzoraink, ki negyvennyolcas huszártisztból, ki elmaradt orvosból, végzett földesúrból vedlett tanárrá... De azért megtanították őket a magyarok soha meg nem írt igaz történetét, meg Beöthy Zsolt irodalomtörténetét jobban, mint mások... És ami a fő, megtanították teljes szívünkéből, teljes lelkünkéből szeretni, — sőt féltetni a hazát...

Petőfit, Aranyt, könyv nélkül tudtuk s az énekar mindig kurucdalokat zengedezett... Mit szólnának vajjon, ha most feltámadva, látnák, hogy milyen idegen gyökerű dalok is zengenek mostanában...

Nagyszerű harcosok kirepítője volt ez a fészek... Szilaj, rebellis magyaroké... Akik ellepték a főiskolákat és éjjelt nappallá téve, fogcsikorgatva tanultak, hogy mint lelkészek, tudósok, politikusok és írók, halálraszántan küzdenek a haza érdekében...

*

Magyar óra volt... Balajthy tanár úr ült a katedrán, a becsületben megöszült, hosszú, fehér, lelógó bajszú szigorú Balajthy... Róla emlegette a fáma, hogy negyvennyolcban huszárfőhadnagy volt...

Lecke: a népdal... Abból kellett felelni...

Előveszi a noteszt, nézi, forgatja:

— Jöjjön ki Avas Ince!...

Avas Ince valahol a háttérben „szurkolt” és elterítette:

— Azt a hét meg a nyolcát, azt se tudom, mi van feladva!

— A népdal, — sugják neki...

— Bele se néztem!...

— No, gyere, gyere, — türelmetlenkedik öreg Balajthy...

Ince kiballag, meghajtja magát és kivágja: A népdal!... Aztán nézi, nézegeti a csizmája orrát és hallgat...

— No mi lesz? — riaszt rá öreg Balajthy, — tudod vagy nem tudod?!...

— Már hogyan tudnám — hörren fel sértődötten Ince, — csak a gondolataimat kell rendezni!...

— Nohát csak rendezd — mondja epésen öreg Balajthy, azzal csibukot tölt, kicsihol és rágyújt...

Egyszer csak Ince hátracsapja bozontos fejét, előre lép és elkezd beszélni.

Először csak úgy bizonytalanul, ingadozva, mint a kigyerek, mikor járn tanul... Majd mindig határozottabban, gördülékenyebben, mintha tükörlapon golyó gurulna:

„Száll a madár ágról-ágra,
Száll az ének szájról-szájra.”

Balajthy nagy szemeket mereszt, némelyek meg hátul csendesesen röhögnek, — de Ince elszántan folytatja:

— Ez a nép ajkán dalos madárként szépen szállószóló, röpdőső ének: a népdal...

— Hm — mondja öreg Balajthy, — folytatd...

— Hogy honnét jön? ... Nem tudja senki... Hogy hová megy? Ki tudná azt!... Csak jön, mint a sóhajlás, — mint a báránnyel, csak jön, mint az ökörnyal, —

Erdély egy részének hazatérte minden vonatkozásban a legnagyobb szerű esemény sorozata régi vágyaink örvendetes beteljesülésének.

Ha rápillantunk az 1940. évi statisztika oszlopaira s a melléjük jegyzett adatokra, azonnal feltűnik a nagy kilométerszám. Látjuk viszont, hogy a közlekedési őrsök kilométerteljesítménye lényegesen kevesebb. Ezt akkor értjük meg, ha tudjuk, hogy az Erdélybe bevonuló és ott megtelepülő kerületek, osztályok és nyomozócsoporthoz mindegyikét a közlekedési csendőrség látta el gépkocsikkal és vezetőkkel. Nagy szükség volt erre, mert a közbiztonsági szolgálatot megalapozó és irányító parancsnokoknak alig kínálkozott más mozgási lehetősége. A vasutak elhanyagolva, kifosztva, megcsonkítva, alig jöhettek számításba. A lófogatok meg elég ritkák voltak a sok tehén- és bivalyfogat között. De mit is lehet velük egy nap teljesíteni különösen hegyes-völgyes vidéken?! Nagy szolgálatot tettek azok a gépkocsik és sok kilométert futottak, többnyire elképzelhetetlenül rossz utakon, azonban a szolgálati célt csak ezekkel lehetett elérni. Akik ideig-óráig nélkülözni voltak kénytelenek, azok érezték igazán, hogy mit jelent a gépkocsi.

Kétségtelen, hogy ez a komoly próbatétel meglátszik az őrsök tevékenységének bemutatható részén is, bár szorgalmukról tanuskodik a közlekedési kihágások hatalmas oszlopa. Az itthonmaradottak pótolták szorgalommal az eltávozottak hiányát.

*

A közúti balesetek közül csak a súlyosak vannak ebben az évben felvéve. Azok, amelyek halállal,

mint az esti szellő, hogy aztán eltűnjön, elszálljon, mint az ifjúság, — hogy aztán eltűnjön, elszálljon, mint a jókedv, a virágillat, — mint a levegőben fehér, kinyílt virágként tovaúszó kócsag, mint a bánatosan kiáltva evező szürketollas darvak, ahogy eltűnnek, elszállnak...

— Apja a szív... Anyja az öröm vagy a bánat... Születik vagy temetőben, vagy fekete felhőn, — hulló levelen, — lekaszált réten, — zokogó viharok közt — télen...

Halálos csend lett... Öreg Balajthy annyira előre-hajolt, hogy szinte kibukott a székéből... A csibuk is kialudt a szájában...

Ince meg folytatta... De idáig komoran kongó szava csengővé vált... Ezüst csengővé... És könnyed diadallal rózsákat dobált a tanárra...

— Vagy születik harmattól ragyogó hajnal rózsás ujjahegyéjén, — pünkösdkor, — rózsabokorban... Vagy születik szálló aranyos-szélű felhők lágy patyolatján, — virágillatos pacsirtaszó közepette, — tavasszal...

— Vagy nyáron, — szénakaszáláskor, — aratáskor, — csépléskor születik, — kislányok vérpiros ajkán, — kacagva, repülve a népdal!...

Egy pillanatra elhallgatott, csak hogy levegőt kapjon... Az osztály dermedten figyel... Összebujva, mint a megrettent báránycsok... Öreg Balajthy csodálkozva pislogott... Azt hitte, álmodik...

— Nem jár egyedül: bejelenti magát előre repülő gondolattársával — az első sorban... Vidáman csevegő fecskemadár, — az ég kárpitján hangjával ragyogó csillag a pacsirta, — a csalogány a „bokrok furu-

súlyos testi sértéssel vagy közveszélyű rongálással jártak. Az a sok baleset, amely csak anyagi kárral, esetleg gondatlan könnyű testi sértéssel végződött, ebben az évben még nem került statisztikába, beolvad a kihágások nagy számába.

Az idegenellenőrzés s az ebből eredő elfogások (elővezetések) száma csak egy töredéke az e téren kifejtett munkának, mert csak azok számát tünteti fel, akiket a közlekedési járőrök a legközelebbi területi őrsöknek további eljárásra átadtak. Hogy eközben hány egyént igazoltattak, arra csak következtetni lehet az alábbi példából.

Egy magas külföldi személy járt a közelebbi múltban hazánkban. Bár vasúton utazott, közlekedési járőrök is ki voltak vezényelve, hogy a vasútvonalak mentére eső útszakaszokon megelőző szolgálatot teljesítsenek. A bevonuláskor — tehát utólag — kaptak parancsot az őrsök a kivezényelt járőrök tevékenységének a bejelentésére. A nyolc közlekedési járőr igazoltatott 162 egyént. Ezek közül feljelentett 37-et és pedig hetet közbiztonság elleni kihágásért, kettőt zárolt áru engedély nélküli vásárlásáért és szállításáért, 28-at közlekedési kihágásért. A járőrök emellett elfogtak 10 egyént, közülük 3 a Nyomozókulcsban körözöttet. Mindezt a kemény tél gyér forgalmában.

Ezen adatokból következtethetünk arra, hogy kb. 100.000 emberrel foglalkoznak a közlekedési csendőrsök egy év alatt a működési területükbe eső útvonalakon. Ez őrsönként kb. 5—6000, közlekedési csendőrsönként 1000 ember egy esztendőben. Azért tettem az „igazoltatás“ befejezetlen nagy mezejébe nagy

lyája“ — kényes sárgarigófütyű, — bús bűgása a galambnak vagy pitypalattyszó a bevezetője...

— Vagy kék ibolyával, illatos violával kezdődik, vagy bazsalikom, muskátli szagos ágán, vagy harmatos orgona hozza, vagy születik rózsabokorban, zöld erdőben, csörgedező patak ágyán... Sokszor rozmarin, kökény, árvalányhaj szolgálja, alapozza, hozza, hordozza, mint az eléje szórt virágon járó szép fiatal menyasszony a népdalt, midőn a szívek temploma felé megy...

— Busongó örömök megnyilatkozása, elhervadt remények képzelt utazása: — „Zöld erdő zúgása, vadgalamb bűgása, az én bánatomnak sehol nincsen mása“... Akik sötét színben látják a világot: „Sirassatok engem orgonavirágok“, — aki azt sem tudja, mit kezd bánatába: „Elment az én rózsám, idegen országba!“ — azzal könnyít magán, mindjárt jobban bírja, ha szíve bánatát dalolva kisírja...

— A boldog szerelem felkacag a dalban: „Olyan az orcája, mint a piros alma!“... „Reszket a szívem, mert eszembe jutottál“, — „csókokkal etettél, csókokkal itattál...“ „Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok, az én galambomnak utat mutassatok!“... „Szabad a madárnak ágról-ágra szállni, leánynak, legénynek, vágyakozva várni...“

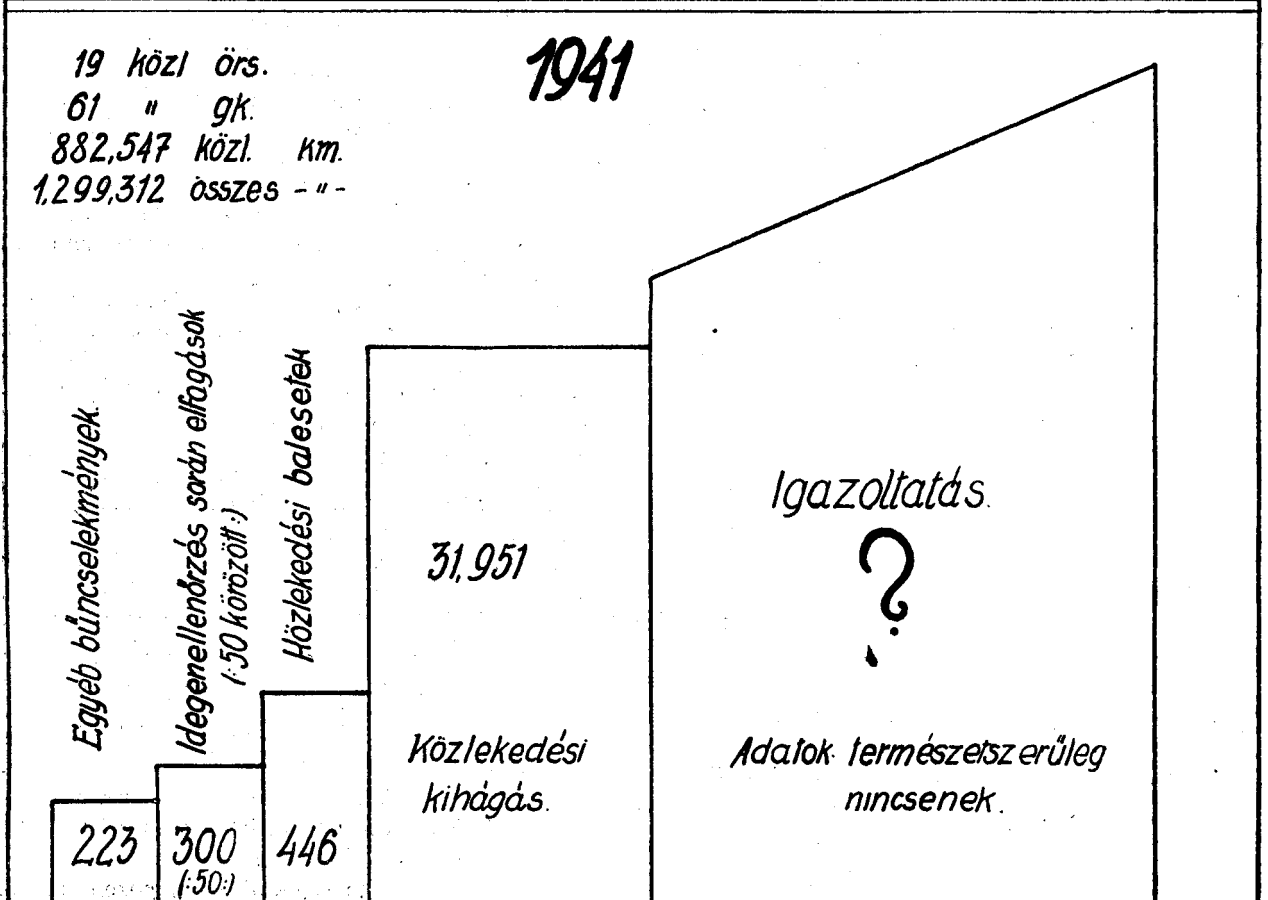
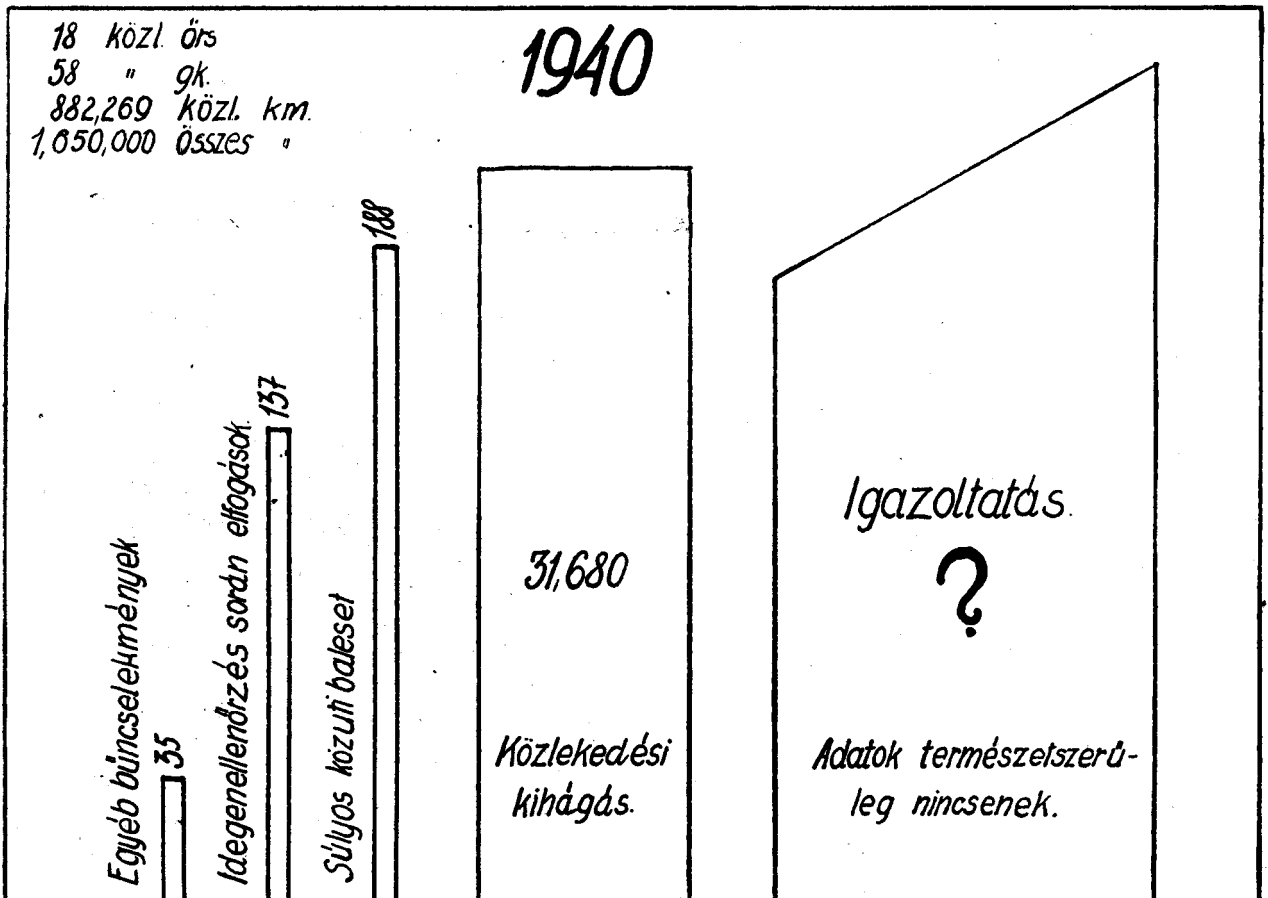
— Példának okáért egyet előadok, hiszen leckét mondok, amikor dalolok:

„Szépen fölneveli, szárnyára ereszti,
Csak az a szomorú, hogy más üti-veri!“

Öreg Balajthy kitérte karjait:

— Gyere ide, te szélkiáltó, te gézengúz te, hadd öleljelek meg!...

A közlekedési örsök közbiztonsági tevékenysége.

kérdőjelet, mert az igazoltatottak nagy számára csak becléssel lehet következtetni.

Az „egyéb bűncselekmények” 1940. évben még sovány számában minden olyan büntetendő cselekményt kell keresnünk, amelyekkel a közlekedési járőrök az útvonalakon találkozhatnak és sem a közlekedési balesetek, sem a kihágások csoportjába nem tartoznak. Így lopás, jogtalan elsajátítás, közveszélyű rongálás stb., stb.

1940. év kora tavaszára esik a fejlődés eddig legnagyobb jelentőségű mozzanata is, amikor a közlekedési, híradó és repülőtéri szervek önálló osztály keretében kezdték meg működésüket.

A műszaki ügyek (anyagbeszerzés, tárolás, utánpótlás, javítás, elszámolás, szakképzés stb.) külön alosztály kebelében vált el a közbiztonsági résztől, mely három közlekedési szárnyparancsnokságra tagozódott (Budapest, Komárom, Ungvár).

Az őrsök száma hárommal, majd újabb kettővel szaporodott (Komárom, Baja, Gyula, utóbb Kolozsvár és Beszterce).

Csak a legutolsót — a beszterceit — ragadom ki, melyet eddig páratlan közlekedési kérdés megoldásához kellett létesíteni. A hazatért Székelyföldre egyetlen út vezetett, a Szeretfalva—Szászrégen közötti másodrendű műút. Egyetlen sinpár vagy kiegészítő út sem volt Kelet-Erdély és a Székelyföld között. Ezen a kb. 50 km-es úton eddig elképzelhetetlen forgalom indult meg. Gépkocsi szállítóoszlopok ingajaratban, személyvonatokat helyettesítő társasgépkocsik, személygépkocsik, katonai oszlopok, lovasfogatok szakadatlan láncolata dübörög át a szükséghidakon és kanyarog a keskeny serpentineken. Közben útépitőmunkások dandára vonul fel munkagépeivel, az utat szélesítik, javítják, építik s a forgalom percekre meg nem áll. A szédítő forgalomban feltűnnek a járőrök s aztán lassan kezdik belátni a vezetőket, hogy okosabb lesz rendet tartani — és olcsóbb is.

Elérkeztünk az 1941. esztendőhöz, a rendkívüli idők mindinkább éreztetni kezdik hatásukat. Egyrésztől fogyni, másrésztől szaporodni kezdenek a gépkocsik az utakon. Mind több és több polgári gépkocsi szélvédőjén jelenik meg a nemzeti színű keretbe foglalt tábla „Honvédség” felirással. Mind gyakoribb látvány a tábori szürke, idegen gépkocsi sokszor végláthatatlan tömegekben.

Azután hirtelen elsötétedik minden fény, — csak a reményé ragyog tündöklően. Jön haza a Délvidék, — illetve megünnéjük értel

A Délvidéken új közlekedési őrsöt állítottunk fel Újvidéken. Már korábban átkerült a gyulai őrs Szegedre, a bajai Kaposvárra, a debreceni Nagyváradra és a besztercei különítmény Szeretfalvára. Ezek voltak az 1941. év változásai.

Az erősen lecsökkent létszámú közlekedési őrsök némelyike alig győzi feldolgozni a sok balesetet. Az emberek meg vannak szédülve. Mindenki rohan az utakon, még elsötétített fényszórókkal is. Sok a súlyos baleset!

Azután a gépkocsik forgalmának engedélyhez kötése jön. Sok gépkocsi kimarad a polgári forgalomból. Gazdálkodni kell az anyagokkal. Mi is megszorítjuk a kilométerszámot. De kevesebb kilométerrel sem teljesítünk kevesebb szolgálatot. Így is lényegesen több „anyagot” szállítunk a bíróságoknak és hatóságoknak éppúgy, mint az útbaeső őrsöknek. Eredményekben gazdagabb lett szolgálatunk, mert a forgalom átmeneti gyérülése mellett, a járőrök figyelme fokozatosan fordult az egyéb bűncselekmények és az idegenellenőrzés felé. Az egyéb bűncselekményeknek több mint hatszorosában jártak el a járőrök s az idegenellenőrzés során elfogottak (elővezettettek) száma több mint kétszerese az előző évinek. S hogy ez nem a véletlen eredménye, azt bizonyítja az a kereken 50 körözött egyén elfogása, akiknek legnagyobb részét a Nyomozókulcs alapján fogták el.

Csak egy pillantás a számoszlopokra, azok beszélnek maguk helyett.

Amit japán rokonainkról tudnunk kell.

Írta: **TORNAY KÁROLY** ny. őrnagy.

A japán hadsereg a most folyó háborúban ismét bizonyosságot tett vitézségéről és hősiességéről s ami ezzel együtt jár, az ütőképességéről is. Pedig a japán katona, a külseje után ítélve, nem látszik valami nyalka vitéznek. Úgynevezett dáiás alak, európai fogalmak szerint, még a tisztjei között is alig található. Kistermetűek, ami azonban nem fajtulajdonság, hanem állítólag (?) a hústalan táplálkozás következménye. Ugyanis a buddhizmus tiltja az állatok ledolását s így, amikor a japánok ezt a vallást Kr. u. a hatodik században befogadták, attól kezdve egészen a legutóbbi évtizedekig nem ettek húst. Ezért következett be náluk a satnyulás, amit az is bizonyít, hogy birkózóik, akik ezt a hivatásukat a családban öröklik, nem vetették magukat alá a hústilalomnak s így megőrizték eredeti nagy termetüket. A japán birkózók valamennyien tagbaszakadt, hatalmas testű s nagyizomzatú emberek.

Az utóbbi évtizedekben azonban megváltozott a japánok életmódja. Ma már megesszik a húst is és a sportnak mindenféle fajtát űzik. És hogy jól űzik, azt a legutóbbi berlini olimpiai és a többi nemzetközi sporteredményük is nagyon meggyőzően bizonyítja. A japánok az új életmód következtében ma már magasabbak és erőteljesebbek, mint 20—30 év előtt voltak. Különösen áll ez az el nem puhult alsóbb néposztályokra, úgyhogy a japán nép ma már testi külsőség tekintetében sem nagyon marad el a nyugati népek mögött.

Japán az újabb időkben külellenséggel első ízben 1894—95-ben viselt háborút, mikor is Formoza szigetét a kínaiaktól elfoglalta. A világ számára ez is meglepetés volt, igazában azonban az oroszok ellen kivívott győzelmével ejtette bámulatba a világot. Az oroszok majmoknak csúfolták őket s magukat pedig medvének tartották. Annál nehezebben esett nekik azután kigúnyolt ellenségük fölényét és hatalmát elismerni. A világ sajtója pedig tele volt ennek a szigetlakó népnek, — mely akkor először mérte össze erejét európai hatalommal —, a hőstetteivel és dicséretével.

Ettől az időtől kezdve igen nagy érdeklődés nyilvánult meg a japánok iránt. A világ kutatta hősiességük

titkát, melyet nagyjából sikerült is megismernie, a mélyére azonban nem hatolt máig sem. Abból azonban, amit megtudtunk róluk, sokat tanulhatunk mi magyarok is.

Vessünk egy pillantást a japán nép történetére!

A mai japán nép alaprétegét háromféle ősnép alkotja. A déli szigeteken egy maláji ősnép, az északiakon pedig az ajnók ma is élő népe lakott. E közé keveredett maga a japán ősnép, amely kb. a mai Korea területén élt és Kr. e. 1100. körül, egy Ázsia belsőjéből kelet felé irányuló népvándorlás nyomása következtében kénytelen volt a japán szigetekre menekülni. Ők vitték oda a fémeket s közöttük a vasat, továbbá a lovat is. Az ázsiai szárazfölddel továbbra is megőrizték kapcsolataikat s részben ennek is tulajdonítható, hogy mongolos turáni jellegüket és eredeti ázsiai műveltségük főbb vonásait a mai napig megőrizték. Ez a származás alapja a magyar-japán rokoni gondolatnak.

Itt röviden meg kell ismerkednünk a nagy ázsiai gondolattal is s ez: *Ázsia az ázsiaiaké*. Ennek a gondolatnak a leghűbb és legelszántabb képviselője Japán. Ők hivatottnak érzik magukat arra, hogy Ázsia népeinek vezetői legyenek s ők gyakorolják Ázsiában a főhatalmat. Kétségtelen, hogy erre műveltségükből kifolyólag megvan a joguk. Ők azonban nem ezen az alapon tartanak erre igényt, hanem nemzeti nagyságukba vetett hitük alapján, mely viszont a japán császár isteni származásának hitében gyökerezik. Most dől el a kérdés, hogy megszerzik-e ezt a hatalmat, vagy nem. A háború eddigi eredményeiből következőtve, úgy látszik, hogy elérik céljukat.

Japán férfi.

Lássuk most, mi teszi japán testvéreinket oly félelmetes harcosokká!

A japánok, mint a keleti népek általában, hisznek a végzet rendelkezéseiben és ezért könnyen belenyugszanak sorsukba, bármilyen nehéz is az. Rendületlenül hiszik, hogy ami a végzet könyvében meg van írva, azon az ember semmit sem változtathat. Ez az az alap, amelyen az életfelfogásuk épül, s amely egykedvűvé teszi őket a halállal szemben. Általában úgy ismerik őket, hogy halálmegvetők. Valóban azok is, de helyesebben szólva, életmegvetők. Mert bár szeretik ők is az életet, de különösebb jelentőséget mégsem tulajdonítanak annak s így aztán könnyen le is tudnak róla mondani. Megnyugtatja őket az a hit, hogy a későbbi ujjászületek folyamán alkalmuk lesz esetleges hibáikat jóvá tenni. Ez a felfogás, valamint az, hogy nem ismerik az eredeti bűnt, ha keresztény tanításunk szerint téves is, a nehéz elhatározások órájában mégis nagy előnyt s könnyebbséget biztosít számukra a keresztényekkel szemben, akik hiszik, hogy egy életükben örökre eldől a sorsuk és bűnös voltuk tudatában természetesen félnek az örökbüntetésétől. A halált megkönnyíti számukra az a hit is, hogy az elköltözött lélek nem távozik el egy más világba, hanem közöttük marad.

A japánok ősvallása a shinto-hit, azaz az „istenek útja.” Ez az út a világ teremtésével kezdődik és az első császár trónralépésével fejeződik be. Történetét hitregék és mondák örökítik meg. *Zsimmu*, az első császár trónralépésével az emberek veszik át az út folytatását. Kötelességük az istenekkel megtartani a kapcsolatot, tisztelni őket és megtartani mindazokat az erkölcsi és társadalmi szabályokat, melyeket az istenek elrendeltek. Az istenek között egyedüli és legnagyobb *Tenjin*, az égisten, a világalkotó. A japánok a többi istent valójában nem is tekintik isteneknek, hanem valami nagyhatalmú szellemeknek képzelik és tiltakoznak az ellen, hogy őket több istenhívőnek mondja a világ.

A japánok a napistennő egyik földreszállott fiától származtatják magukat, illetve császárukat. Ennek a földreszállott fiúnak egyik utóda, a már említett *Zsimmu*, vagy *Dzsimmu* meghódította a japán szigetvilágot és magát Kr. e. 660-ban a nép császárává tette. A japánok ettől az időtől számítják hiteles történetüket. A japán gyermekek már legapróbb korukban hallják szüleiktől, hogy nincsen még egy olyan ország a földön, mint Japán, mert az Isten maga teremtette és a császárajai is a napistentől származnak s mint ilyenek, közvetlenül tőle kapták az uralkodói és kormányzói hatalmat.

Kr. u. a harmadik században terjedt el Japánban *Kongfucse*-nak, a nagy kínai bölcsnek erkölcsstana. Ennek alaptétele önmagunk megigazítása és a szeretet törvénye a szülők, testvérek, barátok és az uralkodó iránt. Legnagyobb tanítványa *Mengcse* volt, aki tökéletesítette tanításait és mint a megigazuláshoz vezető utat, az önismeretet hirdette.

Kongfucse tanai — különösen ami a hűségre vonatkozó parancsot illeti — igen kapóra jöttek később a japán hűbéruraknak, akik uralmukat nagyrészen erre a parancsra alapozták. „Tízezer bűn közül a hűségzegés a legrettenetesebb!” — hangzik a mesternek egyik tanítása, s a japán hűbéresek nem feledkeztek el róla soha.

A buddhizmus Kr. u. a hatodik század közepe táján Koreából került Japánba s a japán lélekre és művelődésre igen termékenyítőleg hatott. Kolostorok alakultak, melyek a tudományok és művészetek központjai voltak.

Az ifjúság, különösen a hivatalnoki pályára készülők, ezekben a kolostorokban kapták nevelésüket.

A buddhizmus tanítása szerint bűnbocsátó Isten nincsen s mindenki maga váltja meg önmagát. Főigazságai: 1. a földön minden csak szenvedés-és-mulandó; 2. minden szenvedés oka az élet szomjúhozása; 3. a szenvedés akkor szűnik meg, ha kiapasztjuk forrását, az életszomjat, mely után a *nirvána* következik. Ha az életszomj kialszik az emberben, akkor nem születik többé újra, hanem a nirvánába kerül, mely Buddha eredeti tanítása szerint nem *semmi* — amint nálunk sokan gondolják —, hanem „haláltól ment végtelen lét, az örök megszabadulás magasztos szférája”. Erre vágyakoznak a buddhisták, a valóságos örökkévalóságra, melyet azonban csak a jóban kitartó erényes ember érhet el az újjászületések sorozata után a saját akaratával.

A buddhizmus Japánban több felekezetre szakadt, ezeknek két főiránya azonban teljesen összeolvadt a shinto-hittel, de ezt nagy küzdelmek és vallásháborúk előzték meg, melyekben a szerzetesek vitték a főszerepet. A szerzetesrendek lovagrendekké, a kolostorok pedig lovagvárakká alakultak át s a hadvezérek és parancsnokok is nagyrészen a szerzetesek és papok soraiból kerültek ki. Ez a szamurájok korának kezdete, kb. a tizedik században.

Amikor a tizenkettedik században bevezették a hűbéri rendszert, az országban minden hatalom a lovagok, azaz a szamurájok kezébe került. A császárnak nem volt semmi hatalma, csupán égi származásánál fogva illette meg őt népe részéről a tisztelet.

Amint látjuk, a szamurájok rendje nagyrészen szerzetesi eredetű s kialakulásában nagy szerepet játszott a vakbuzgóság. A szamurájok azután a végzettről vallott hitük és vallásuk tanításai, továbbá Kongfucse és Mengcse erkölcsi szabályai alapján kialakították a maguk különleges becsülettörvényeit is, melyeknek összességét *bushido*-nak nevezik, aminek jelentése: *a harcok útja*. Ezt a törvénygyűjteményt nem foglalták írásba, mégis szinte vallási hatalmat jelentett a szamurájok életében. Később leszivárgott a nép életfelfogásába is. A szamuráj idővel az egész nép eszménye lett. „Amint a cseresznyevirág a virágok királynéja, éppen úgy a szamuráj is első a férfiak között!” — hangzik az ősi dal szövege.

A bushidonak legfontosabb alaptörvénye a hűbéri hűség. A hűbéresnek a szabályok értelmében állandóan készen kellett lennie, hogy életét uráért bármikor feláldozhassa. A japánok ezer és ezer megható esetet tudnak elbeszélni, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a szamurájok szigorúan alkalmazkodtak ehhez a törvényhez s ebben annyira mentek, hogy uruk szolgálatában a legborzalmasabb s általunk teljesen érthetetlen áldozatoktól sem riadtak vissza. Nem egyszer történt meg, hogy szülők a saját gyermekeik életét áldozták fel hűbéres urukért. A hűség és szolgálatkészség törvénye annyira áthatotta a szamurájok vérének, hogy ha elhatározásaikban válaszütra kerültek, amikor különféle családi, erkölcsi és becsületi szempontok kérdéseiben kellett döntenie, habozás nélkül a hűség szempontjából ítélték meg a helyzetet és annak megfelelően határoztak. Am lekiismeretük szabadságát e roppant szigorú felfogás ellenére is megőrizték. A hűségük tehát nem rabszolgai kötöttség volt. Ha egy szamurájnak a véleménye eltért ura véleményétől akkor éppen a hűség törvénye alapján kötelessége volt figyelmeztetni őt tévedésére. Ha ez nem sikerült, az ura tehetett vele, amit akart. Ilyen esetekben azután gyakran

Japán nő.

előfordult, hogy a szamuráj, urának végső figyelmeztetésére, a saját vérének ontotta.

A hűség törvénye nemcsak magát a szamurájt, hanem egész családját is kötötte. Ez persze igen sok összekötéshez vezetett. A japán irodalom igen szépen örökítette meg *Shigemori* szívfájdalmait apja lázadói miatt. „Hű vagyok — panaszkodott *Shigemori* —, az apámat teszem tönkre, ha meg az apámnak engedelmeskedem, akkor az uram iránti kötelességemet szegem meg! Óh, bárcsak meghalnék, hogy megszabaduljak ettől a világtól, amelyben tisztaság és igazság nincsen!”

A bushidoban rejlő felfogás szerint első az állam, a közösség s csak azután következik az egyén. Ez a felfogás tökéletesen megegyezik a mai szociális gondolattal.

Mint hogy a szamurájok az életet csak eszköznek tekintették, mely által urukat szolgálhatták és legfőbb eszményük a becsület volt, a gyermekeiket is ennek a felfogásnak megfelelően nevelték. A nevelésben mindenél fontosabb volt a jellemképzés. A tudásra, illetve a tudományokra nem sokat adtak. A bushido bölcsességet, jóakaratot és bátorságot követelt híveitől. A szamurájok a tett emberei voltak. A tudományt csak annyira értékelték, amennyire harcok hivatásukban segítségükre lehetett. Vallásosak is voltak, de csak azért, hogy bátorságukat a hit mélységeiből táplálják. Foglalkoztak a bölcsészettel is, hogy politikai és más egyéb kérdésekben könnyebben tájékozódhassanak. Egyébként a vagyont, a pénzt megvetették, a gazdálkodáshoz nem értettek. Any-

日本歴史を知りたい

匈國武官から注文

木中校長繞る親善譜

日匈文化交流の歓迎

設立木中校長は、井原氏にさきまにニューヨークで發行の「親善の手帳」へ日本との友好を求むる一文を寄稿し、たがその短文が綴りなつて、バルカン諸國の國旗に燃ゆる火に燃ゆる譯文の内容

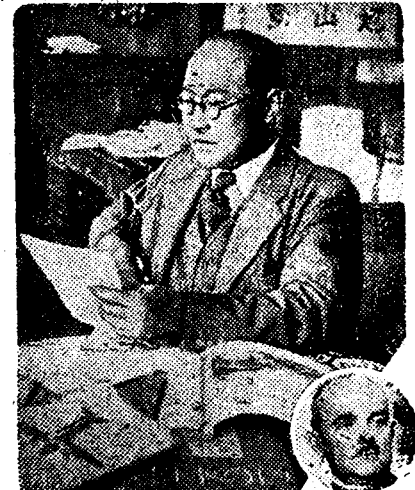
譯文の内容

日本人はハンガリーにおいて最も尊敬され最も愛されてゐる國民です。吾々は日本民族の歴史を知りたいと思つてゐます。譯文によれば日本人と吾々の間には強い血が流れてゐるといひます。たゞ異なることはあつたの國と私の國との距離が甚だ遠いことです。私はいま、このことにシニ博士の著した日本に關する書籍を讀んでゐます。私の唯一の日本に對する知識です。モ

兩國文化に貢獻

高井校長語る

日匈のハンガリーから偶然友を得た譯文の文化紹介に乗り出した高井校長は語る。私はいろいろの手引で外國との交通を承けてゐます。我民族を超えた人間的深い感情などの交換は文化の貢獻する意味からいつても楽しいものです。チルフエ中佐は前の大戦にも出征した騎士で、祖國の歌聲から生案してユゴスラビヤのものになつてしまつたことを言ふ。

高井校長は譯文を前に中佐の書物を讀む。高井校長とチルフエ中佐。

A tókíói Nichinichi napilap egyik cikke.

nioik a fájdalmat hang nélkül elviselni, valamint azt is, hogy mások örömét, vagy fájdalmát a saját érzelmeikből fakadó megnyilatkozásokkal és kitörésekkel meg ne zavarják. Már a kisfiúknak is vigasztalnia kellett magukra, nehogy valami miatt akárcsak egy könnycsepp is kicsorduljon a szemükből. Meg kellett tanulniok a legtermészetesebb érzéseiket és indulataikat is uralmuk alatt tartani, mert egy szamurájhoz illetlennek s méltatlannak tartották, ha az arca elárulta azt, ami a bensőjében végbement. Nagy dicséret volt, ha valakiről azt mondták, hogy sem az örömmek, sem pedig a haragnak nem mutatja jelét. Így alakult ki az a felfogás, amely megszólta azt az apát, aki megölelte a fiát, vagy azt a férjet, aki mások jelenlétében megcirógatta a feleségét. (A japánok nem ismerik a csókot.) A japán gyászoló vörösre sírt szemmel s könnyektől nedves arccal, de mosolyogva fogadta látogatóját s az érdeklődésre csak száraz szavakkal felel: „Akik találkoznak, azoknak el is kell válniok!” „Aki született, az meg is hal!” Még a halott gyermekét sirató anya is azt mondogatja, hogy „balgaság az elköltözött gyermek éveit számlálni, de a nők szíve esztelen-ségek után jár”. Az így visszafojtott érzelmek a költészetben és irodalomban találják meg a biztosító szelepeiket. Valóban, Japánban igen sokan írnak. Gyakori lát-

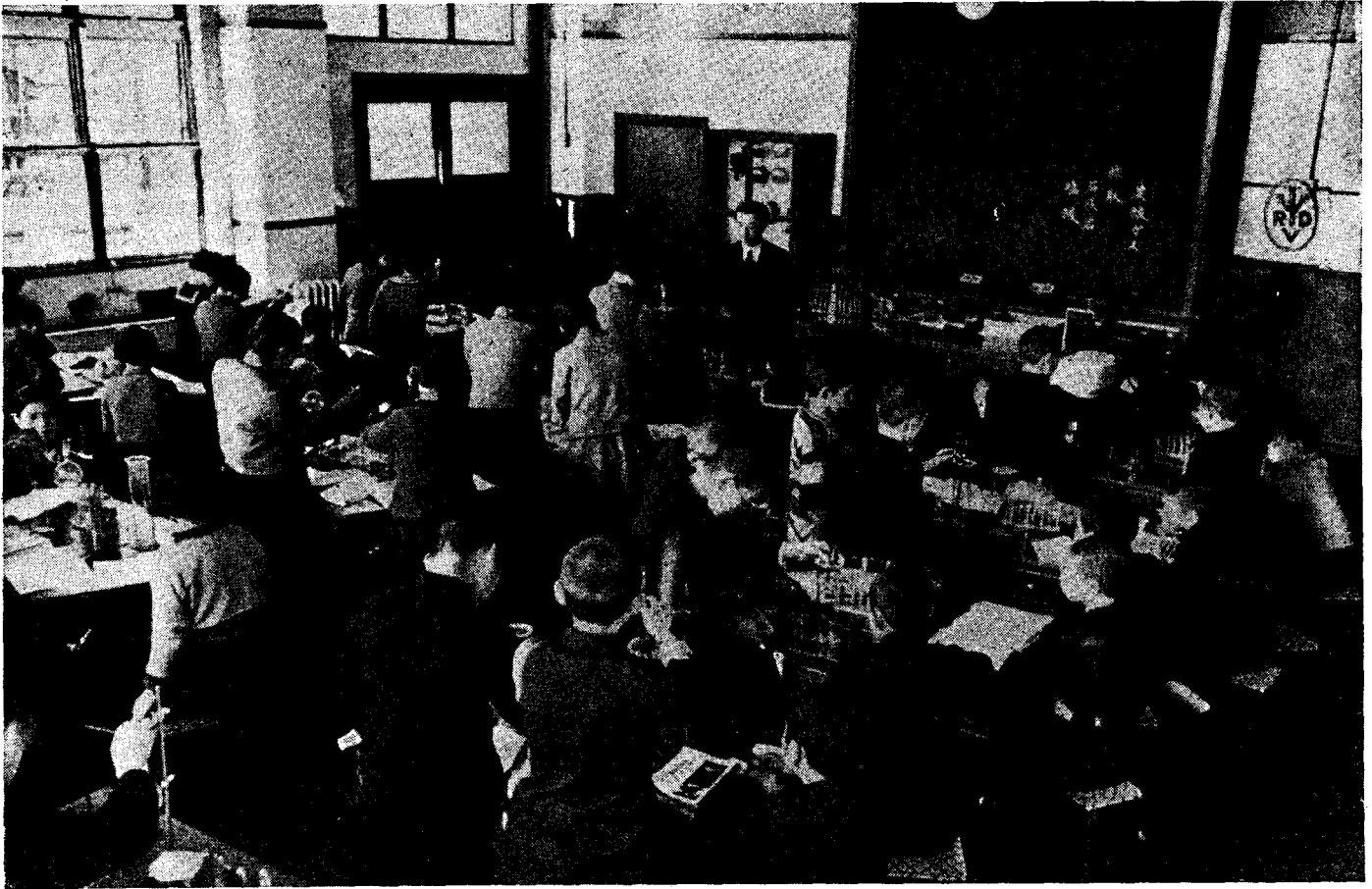
nyira félték a pénz démoni hatalmától, hogy a kezelését is másokra, rendszeren papokra bízták. A bushido egy pontja szerint a gazdagság a bölcsesség akadályává s ezért az ember ne adja magát pénzszerzésre. Ezért aztán gyermekeiket már korán a pénz megvetésére tanították. Rossz nevelés jele volt, ha a szamurájgyerek pénzről beszélt, vagy ismerte a különféle pénzek értékét. Ez a felfogás tette lehetővé, hogy a szamurájok annyi évszázadon át mentesek voltak minden olyan bajtól, amely a pénz és vagyon bírásában gyökerezik. Ennek tulajdonítható, hogy a japán hivatalnokok még ma is megvesztegethetetlenek.

A szamurájok nevelése és élete folytonos előkészület volt a szép halálra, melyet természetesen csakis a harcban lehetett elérni. Ágyban meghalni, nem tartották szerencsés végnek. A fiúk örökös edzés, nélkülözés, kísértés, ideggyakorlat, gyakorlás és tanulással készültek lovagi hivatásuk betöltésére, de mindemellett a legkevésbé sem hanyagolták el a nemes érzelmek ápolását sem. Tanultak zenét, irodalmat és bölcsészetet is, az előbbieket felüdülés céljából, az utóbbi pedig azért, hogy jellemük kialakításában segítségükre legyen. A gyakorlati tárgyak között legfontosabb volt a vívás, nyilazás, a dzsiu-dzsiu, gerclövetés, lovaglás, harctudás s ezenkívül a történelem.

Az önuralom s az önfegyelem nevelésére roppant nagy súlyt vetettek. A szamurájgyerekeknek meg kellett tanul-

Japán gyermek.

Japán iskola.

vány, hogy katonák kiállnak a menetelő oszlopból, elveszik írószerszámukat és leírják menetelés közben támadt gondolatukat, vagy fogamzott versüket.

A szamurájok lelke a kard volt. Már a kisgyermek kezébe fából készült tört adtak játszani. Ötéves korában ünnepélyes külsőségek között valódi tört, helyesebben rövid kardot kapott, hogy becsületét szükséges esetben azzal védelmezze meg, ha másképpen nem, akkor saját életének a kioltásával. Tizenöt éves korában, amikor érettnek nyilvánították, megkapta a hosszú kardot is. Ettől kezdve állandóan magával hordta mindkét kardot. Otthon a lakás látható legszebb helyén őrizte őket s éjjel meg maga mellé, a párnájához tette. Úgy bánt velük, mintha élő lények, legkedvesebb bajtársai lennének, s becéző néven nevezte őket. Ez a tisztelet néha szinte vallásos imádásig fokozódott. Egyes tudósok ebben közösséget látnak az ősi szittyákkal, akik a kard előtt áldozatot mutattak be. A kardnak ez a nagyfokú tisztelete tehát ősi turáni örökség volna. Ez a tisztelet gyakran túlzásokká is fajult. Pl. halálos bosszúval torolták meg, ha valaki akár véletlenül is átlépett egy földretett kardon.

E nagyfokú tiszteletnek megfelelően, a fegyverkovács is az Ég különös kegyét élvező művész volt, a műhelye pedig szentély. Napi munkáját imádsággal és vallásos tisztálkodással kezdte meg. Minden kalapácsütés, az edzésnek és a készülésnek minden mozzanata fontos vallásos cselekmény volt. A művész úgyszólván a lelkét kovácsolta bele a kardba. És valóban pompás művészi kardok kerültek ki keze közül, amelyek sohasem hoztak szégyent gazdájukra. Ha kivonták hüvelyéből, hideg acélját azonnal befutotta a pára, színe a kék minden árnyalatában szikrázott s vonalaiban összhang-

zóan egyesült szépség, szívósság és erő. Néha megtörtént, hogy mindez kísértésbe hozta a gazdáját igazán kipróbálni az élett is egy ártatlan ember nyakán.

De ezek az esetek ritka kivételek voltak. A Bushido tiltotta a fegyverrel való visszaélést s aki fegyverét szükségtelenül használta, azt megvetették. Az önuralommal rendelkező harcos mindig tudta, hogy mikor kell fegyverét használni. És — csodálatos — a szamurájok a csatákon kívül nagyon ritkán használták fegyverüket. Erre egy példa *Katsu* gróf, aki a japán történelem egyik legvadabb korszakában élt, amikor gyilkosság, öngyilkosság és más egyéb véres cselekedet napirenden volt az országban. Ennek az embernek korlátlan hatalma volt és gyakran kíséreltek meg ellene merényletet, mégis egy alkalommal a következőképpen nyilatkozott:

— Én nem bírok embert ölni és ezért még senkit sem öltem meg. Még azokat is szabadon bocsátottam, akiknek a fejét le kellett volna üttetnem. Ezt egyszer szememre is vetette egy barátom, akit később agyonverték. Én talán azért élek még, mert magam senkit sem öltem meg. A kardom olyan erősen szorult hüvelyébe, hogy csak nagy erőlködéssel tudtam kirántani. El voltam határozva, hogy az esetleges ellenem irányuló támadást nem viszonozom. Igen, mert a legtöbb ember olyan mint a bolha, vagy a szúnyog: csíp, de mit jelent ez a csípés? Viszket egy kicsit! — ennyit, nem életveszélyes!”

Ez a példa is annak bizonyítéka, hogy bár a szamurájok élethivatása a harc volt, mégis lovagi eszményük nem ez, hanem a béke volt.

Kemény nevelésben részesültek a szamuráj leányok is. Az idegeiket éppen úgy meg kellett edzeniök, mint a fiúknak s éppen olyan jártasnak kellett lenniök az önuralomban, mint a fegyverforgatásban. Különösen a

hosszúnyelű kardot kellett tudniok jól kezelni, hogy adott esetben, amikor az uruk távol van, megvédelmezhessek magukat és a házat támadások ellen, főképpen pedig, hogy gyermekeiket a fegyverforgatásban oktathassák. Ugyanis a szamuráj apának az elfoglaltsága miatt csak ritkán volt ideje arra, hogy gyermekeivel foglalkozzék. Ezért az anyákra hárult ez a feladat is. És a szamuráj anyák derekasan meg is feleltek ennek a követelménynek. Nemcsak hogy nem bántak gyengéden gyermekeikkel, hanem a legnagyobb megpróbáltatásoknak tették ki őket. Általában úgy nevelték őket, hogy megtanuljanak adott esetekben önmagukon segíteni. Ebben a tekintetben a szülők egészen egy úton haladtak. Azt tartották, hogy amint a medvék lelökik fiaikat a meredélyeken, hogy megtanuljanak kapaszkodni s az étellel megküzdeni, éppen úgy kell nevelni a szamuráj gyermekeket is. Ezért aztán megvonták tőlük az élelmet. Elhagyott félelmetes völgybe vezették őket, ahol különféle munkákat kellett elvégezniük. Kemény fagyban mezítláb kellett iskolába menniük. Havonta egyszer kétszer az iskolában kellett tölteniük az éjszakát ébren, hangosan olvasgatva. Éjszakánként temetőket, kivégzési és más borzalmat keltő helyeket kellett felkeresniük. Így nevelték a bátorságukat, vállalkozó szellemüket és lelkük teherbíróképességét s így nevelték az idegeiket. Ilyen nevelés után igazán nem csoda, ha a szamurájoknak meghalni nem jelentett többet, mint enni, inni, vagy aludni.

Amikor a hűbériség 1868-ban megszűnt, a nép a hazáját és a császárt vette körül ugyanazzal az önfeláldozó hűséggel, amellyel hűbérurait szolgált. Ezt természetessé teszi számára az a hit is, mely szerint a császár isteni származású. Igaz, hogy azóra az új nyugati eszméaramlatok bizonyos mértékig az ő lelkiegyensúlyukat is megzavarták és a mai kor bajai náluk is éreztetik hatásukat, a régi hűségük, önfeláldozó készségük és honszeretetük azonban semmit sem változott. A bushido törvényei lényegükben annyira átittatták a nép lelkét is, hogy azok a legegyszerűbb katonai magatartásában is érvényesülnek.

Ezt legszemléltetőbben bizonyítja a következő eset.

Az orosz-japán háborúban az oroszok több japán csapatszállítóhajón léket lőttek. A rajtuk lévő katonának a legkevésbé sem jelentett volna ségényt, ha megadják magukat, mert hiszen teljesen tehetetlenek voltak. Ők azonban még sem akartak hadifogságba jutni és ezért nagyobb részük, még mielőtt a hajó elsüllyedt volna, saját kezével vetett véget életének. Pedig szüleik, testvéreik, feleségük és gyermekeik voltak. Csakhogy amikor a japán katonák háborúba megy, megszüntet mindenféle családi és rokoni kapcsolatot. Ezt úgy fejezi ki, hogy borospohárba vizet tölt s azt kiissza. Ez a vízivás örök búcsút jelent mindentől, ami néki addig kedves volt. Ezzel lezár minden viszonyt s lezárja a saját életét is s egyben lemond minden személyes igényéről és egészen hazájának, illetve a háború gondolatának szenteli magát. Elhatározásának azonban nemcsak erkölcsi, hanem lélektani jelentősége is van. Ugyanis a katonának ettől a pillanattól kezdve a gondolkozása, figyelme és képzelődése s az egész élettereje nem oszlik szét mindazokra, akiket otthon hagyott, hanem egyetlenegy célra, az ellenség leverésére összpontosul.

A buddhizmus tanítása szerint a harcosnak az a világbeli rendeltetése és hivatása, hogy ha arra sor kerül, akkor öljön, illetőleg minél több ellenséget semmisítsen meg. Azt is tanítja, hogy aki azzal a kívánsággal vonul háborúba, hogy ott meghaljon, többre és nagyobb teljesítményekre képes, mint más. Ehhez a kívánsághoz az

első lépcsőfok, hogy a harcos teljesen kikapcsolja lényéből és életéből az érzelmeket, úgyhogy csupán a tiszta értelem irányítsa tetteit. Ez persze megfelelő nevelés és gyakorlás nélkül nem lehetséges. És a japánok gyakorolják is különösen a kívánságnál. A japán vívómesterek beleégetik tanítványaik tudatába, hogy attól a pillanattól kezdve, amikor szembe kerülnek az ellenféllel, semmi más nem létezik, a világon számukra csak az, akit le akarnak győzni s meg akarnak ölni. Az érzelmeiknek ebben a kikapcsolt állapotában minden erő és gondolat csupán az ellenfélre, illetve a legyőzésére irányul, s a harcos minden más benyomás iránt elveszti érzékét és fogékonyságát annyira, hogy még a fájdalmat se nagyon érzi. A japán katonák, ki-ki a képességei szerint, valamennyien ezt teszik, azaz kikapcsolják érzelmeiket az életükből és ezt fejezik ki azzal, hogy borospohárba vizet isznak. Abban a pillanatban, amikor ez megtörténik, sem a katonák számára nem létezik többé a család, a rokonság stb., sem pedig ezek számára a távozó katonák, mintha mindnyájan meghaltak volna. Így indulnak a háborúba. Persze, hogy így felkészülve sokkal veszedelmesebb ellenfelek, mint olyanok, akiket az érzelmi kapcsolatokon kívül, a világ kényelme, szépsége, vagy vagyoni és más egyéb kötelek is fűznek az élethez.

És hogy az örök búcsút mily komolyan veszik a japánok, azt az alábbi kis történet szemlélteti.

Az orosz-japán háború idején egy japán úr európai ismerősének bemutatta a fiát, akinek másnap a harcterre kellett mennie. A fiú távozása után az apa egy kicsit még beszélgetett ismerősével.

— Igen, hát így van! — mondta. — A legidősebb fiam három év előtt Kinában esett el s most meg ennek a fiamnak és a kisebbiknek is a halálba kell mennie. Akkor aztán lekerül innen ez a családi címer! — fejezte be mondatát bölcs nyugalommal, a karjára mutatva.

Az európai vigasztalni akarta őt.

— De hiszen nem esik el mindenki a háborúban. Az ön fiai bizonyosan már előre örülnek annak a napnak, amikor kitüntetésekkel elhalmozva térnek majd haza szüleikhez.

Az öreg japáni azonban felfortyant.

— Mit beszél maga itt össze-vissza?! — kiáltotta. — Az én fiam azért mennek a háborúba, hogy meghaljanak és nincs joguk arra, hogy a hazatérésre és a szüleikre gondoljanak!

Az alábbi eset, illetve beszéd is japán testvéreink elszánt önfeláldozó készségének tündöklő bizonyítéka.

Port-Arthur ostrománál a kikötő bejáratát öreg hajók elsüllyesztésével akarták a japánok elzárni. Ehhez a fölötté veszélyes feladathoz hetvenhét önkéntesen jelentkező matrózra volt szükség, de kétezernél többen jelentkeztek. A hajó kapitánya, kinek önként jelentkező legénysége közül a hetvenhét matrózt kiválasztották, a következő beszédet intézte katonáihoz.

— Ha én most kiküldelek titeket, hogy Port-Arthur kikötőjét eltorlaszoljátok és meggondolom, hogy a viszontlátás reménye annyi, mint egy az ezerhez, akkor úgy érzem magamat, mintha a saját fiaimat küldeném. De ha száz fiam is volna, mind a százat megbíznám ezzel a merész vállalkozással és ha csak egy volna, azt is elküldeném. Ha ebben a vállalkozásban elveszítitek jobb kezeteiket, akkor dolgozzatok a ballal. Ha mindkét kezeteiket elvesztitek, akkor dolgozzatok a lábatokkal és ha a lábatokat is elveszítitek, akkor dolgozzatok a fejeteikkel és hajtsátok végre előljárótoknak a parancsát. Én a halálba küldelek benneteket és tudom, hogy készen vagytok a halálra. De ne játszatok haszontalanul az éle-

tetekkel, talán, hogy vakmerőség árán szerezzetek magatoknak nevet. Amit elvárok tőletek, az annyi, hogy tekintet nélkül az életetekre, teljesítsétek kötelességeketek. Boldog óra lesz, ha a vállalkozást sikeresen végrehajtv, vissza tudtok térni. Most pedig tegyétek életeteket az ég kezébe és teljesítsétek nyugodtan feladatokat!

Ennél szebb katonabeszéd aligha hangzott el valaha is a világon.

A férfiak mellett nem maradnak el hősiességben a japán anyák és feleségek sem. Sőt, lehet mondani, hogy ha a japán nők nem volnának olyan hősök, mint amilyenek valóban, akkor a férfiak sem volnának képesek azokra a teljesítményekre, amelyekkel örökre beírták és beírják ma is nevüket a világtörténelem legszebb lapjaira.

Ime, japán testvéreink hősiességének titka. E nagy fény mellett kétségtelenül vannak árnyak is, mert hiszen ők is emberek, a maguk gyarolásaival, csak úgy, mint mások, de mégis, ha az itt vázolt erkölcsi felfogásukhoz hozzámérjük az angolszász hatalmaknak a vagyoni, pénz és hatalombírási bilincseiben vergődő életfelfogását, akkor semmi kétségünk sem lehet az iránt, hogy Japán megnyeri a csendesóceáni háborút és megteremti az ázsiai népek egységét. Ez az egység pedig bennünket, magyarokat, származásunk, rokoni kapcsolataink révén és a jövőnk miatt is a legközelebbiről érdekel.

A japánok tudatosan ápolják a magyar-japán rokoni gondolatot. E célból több egyesületet tartanak fenn és egy magyar művelődési intézetet is létesítettek s ezenkívül pedig az iskoláikban tanítják a két nép rokonságát. A japánok ezzel a gondolattal mint valósággal számolnak. Nem vagyunk tehát egyedül, amint avult és célzatos elméletek hívei még ma is hirdetik. Sokmillió rokonnépünk él Európa és Ázsia óriási térségein s közöttük fent, északon kisszámú, de lélekben annál nagyobb hősiességű testvérnépünk, a finn, keleten pedig a hetvenmilliónyi japán nép, melynek műveltsége, erkölcsi ereje, harci értéke, katonai hatalma, amint látjuk, óriási súllyal esik a világpolitika mérlegének serpenyőjébe.

Forrásmunkák: *Inazo Notibe: Bushido. Erwin Baelz: Über die Todesverachtung der Japaner. Baráthosi: Turáni könyvek. Kúbár Flóris: Egyetemes vallástörténet. Schmidt József: Buddha élete, tana, egyháza. Felvinczi Takács Zoltán: Buddha útján a Távolság Keleten. Bakhtay Ervin: Szánátana Dharma. Katolikus Lexikon.*

EMCÉKEZZÜNK!

Flerik Gábor őrsvezető, címz. őrmester, a nagyszalánci őrs parancsnoka, 1899 március 21-én Nagyszaláncban nemtelen bosszúnak esett áldozatul.

Szücs István kerékteleki őrsbeli csendőrt 1925 március 24-én a veszprémi lőtéren egyik bajtársa, mint jelzőt, véletlenül agyonlőtte.

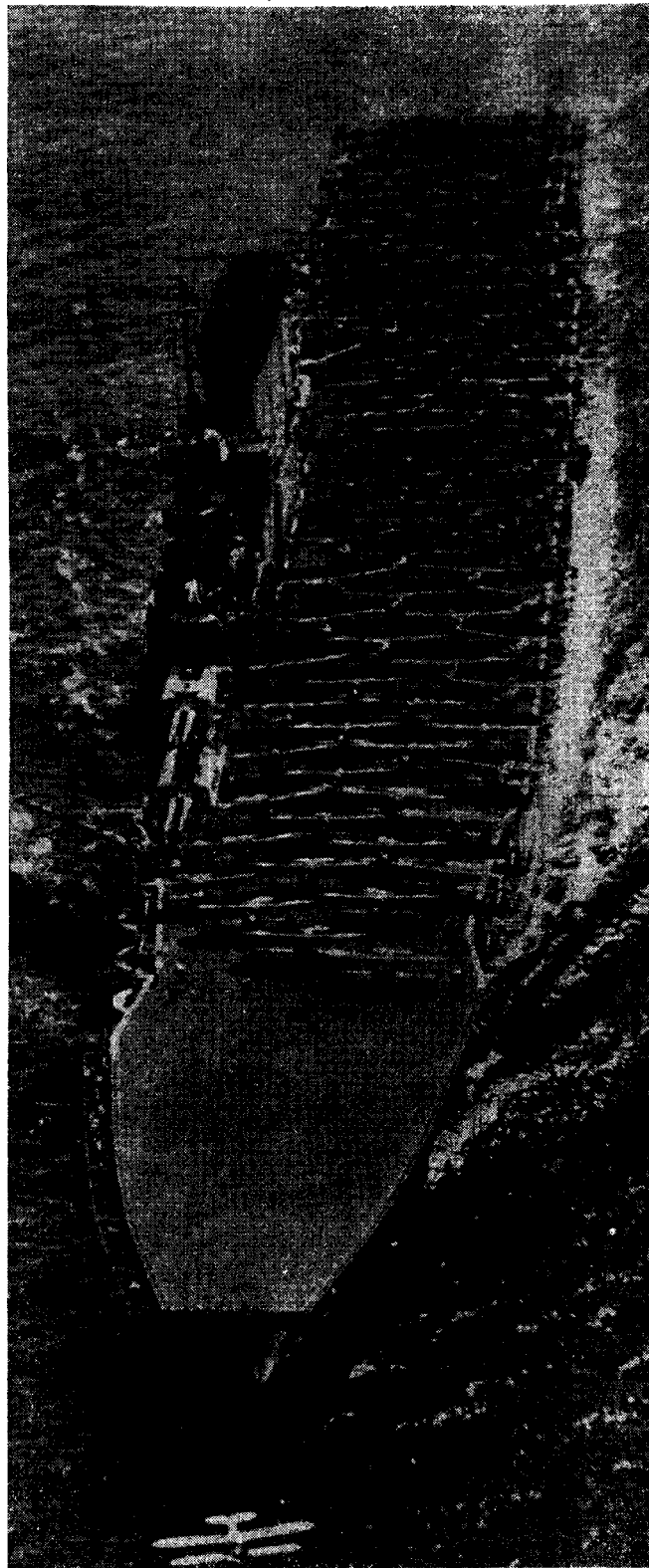
Koblicska József metesdi őrsbeli csendőrt 1910 március 27-én bosszúból hátulról agyonszúrták.

Kamuty Lajos főhadnagy, az ungvári 2. szakasz parancsnoka, a vörös uralom miatti hazafiúi kétségbeesésében 1919 március 27-én Kisvárdán agyonlőtte magát.

Misics Miklós magyarcsernyei őrsbeli csendőrt egy ellenszegülő Tóba községben 1898 március 31-én agyonszúrta.

KÉPEK A NAGYVILÁGBÓL

A repülőgép anyahajó valóságos úszó repülőtér. Fedélzetükön szállítják a repülőgépeket, melyeket aztán a tengeri harcnál alkalmaznak. A repülőgép anyahajó fedélzete 300 méter hosszú is lehet, szélessége 50—60 méter. A szállított repülőgépek különleges berendezéssel rendelkeznek a kis területre való le- és felszállásra és fajtájuk szerint: *bombázó*, vagy *felderítő* gépek lehetnek. Rendszerint kétfedelűek. Felszálláshoz a repülőgép anyahajó széllel szembe fordul és teljes sebességgel

halad. Ha leszállást jelző gép érkezik, az anyahajó ismét széllel szembe fordul, a leszállást elősegítendő. A fedélzeten keresztben rugalmas gumi „sebességátlók” vannak, melyek igen kis távolságon lefékezik a gép futását. A korszerű tengeri harcban különösen a japánok vitték tökélyre a repülőgép anyahajó alkalmazását.

*

A spanyolországi Gijon városában állomásozó gyalogezrednek Franco tábornok, Spanyolország államfője, arany vitézségi érmet küldött. A menetöltözeten kivonult csapatok előtt a spanyol vezérkar főnöke ismertette az államfő kéziratát, amelyet a vitézségi érme átadása alkalmából a gijoni gyalogezredhez intézett. A kézirat tanúsága szerint az ezred a spanyol polgárháborúban különösen vitézül viselkedett, mikor laktanyáját a túlerőben lévő vörösök ellen hősiességével védelmezte. Mikor a vörösök már benyomultak a laktanyába, a gyalogezred azt rádiózta a város kikötőjében horgonyzó és nemzeti csapatokhoz tartozó „Almirante Cervera” nevű hadihajónak: „A vörösök behatoltak a laktanyába, ne törődjétek velünk, hanem lőjétek a laktanyát!”...

A kitüntetés átnyújtása alkalmával a laktanyában

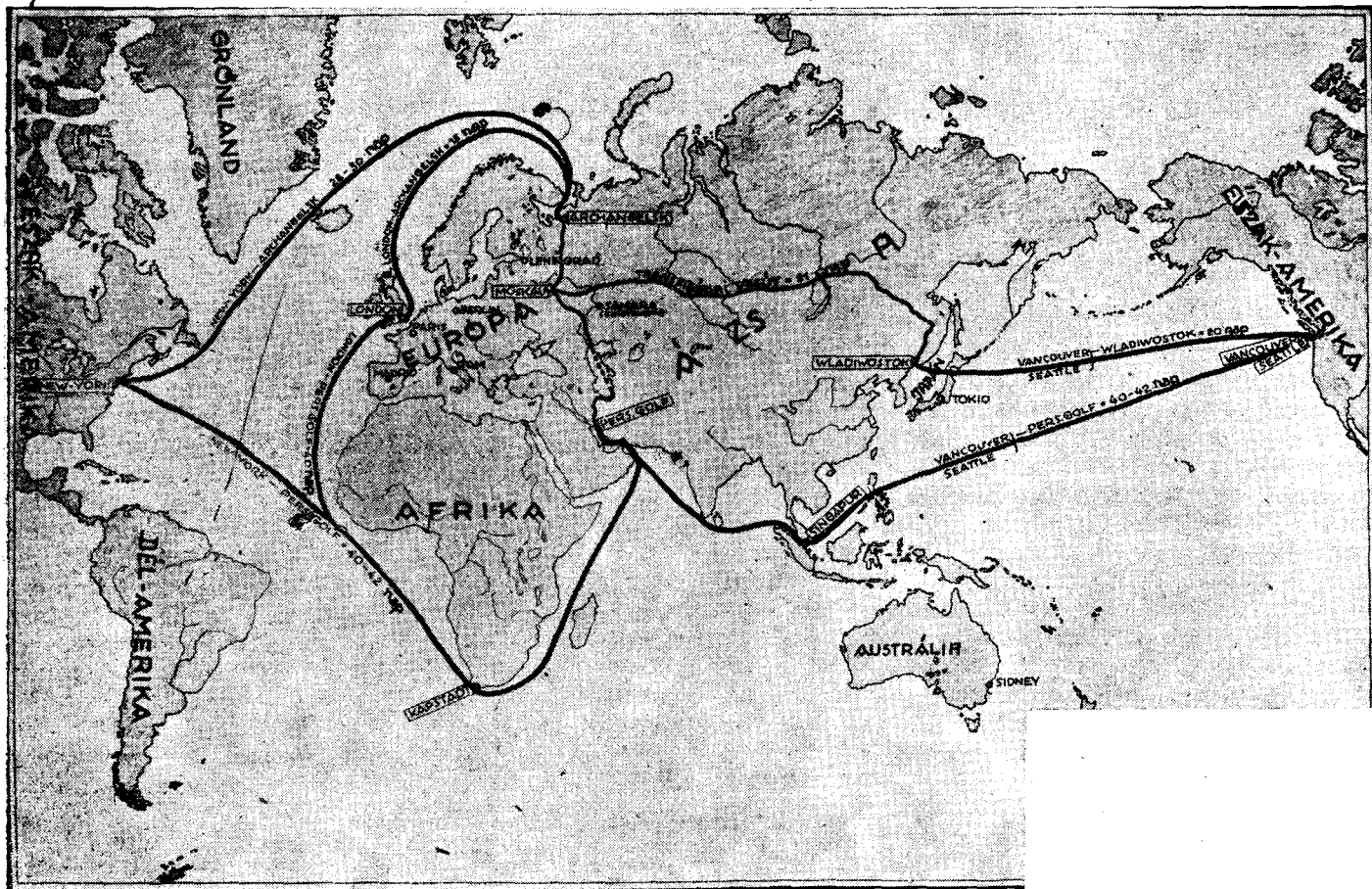

emlékművet is lepleztek le, melynek tanúsága szerint a spanyol gyalogság 85.750 halottat, 18.880 hadirokkantat és 432.250 sebesültet áldozott a haza megmentésére...

A sarki kutyák messze Észak-Norvégiában kitűnő segítőtársai az ott tartózkodó német hegyivadászoknak. A végtelen hómezőkön a több méteres hóban csak sítalpakon lehet közlekedni. De ezek a járőrök csak igen kis mennyiségű anyagot tudnak szállítani, úgyhogy erre a célra más eszköztől kellett gondoskodni. Hasonlóan a

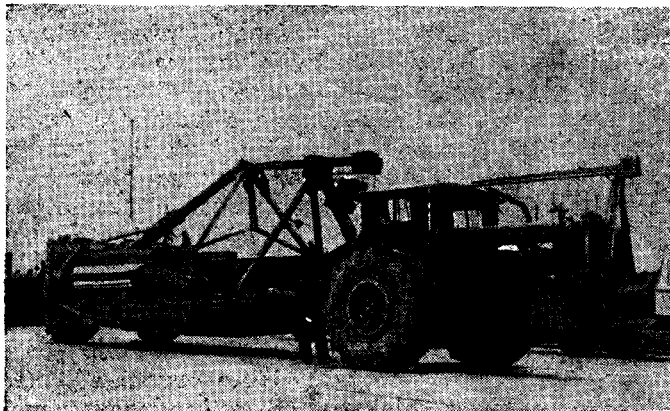
sarkvidéki lappokhoz, a német katonák is rendszeresítették a kutyavontatta szánt. A párosával befogott szívos, igénytelen, erős sarki kutyák kitűnően megoldják ezt a nehéz feladatot. Jellegzetes tulajdonságuk, hogy nem lehet őket *ostorral* biztatni, hanem néhány jó szóval és falat hússal ismét futásra lehet őket bírni...

Ez a térkép beszédes bizonyítéka annak, hogy a valóságban mit jelent az angolszász hatalmak segélynyújtási kísérlete a Szovjetnek. A Londonból kiinduló szállítmány több, mint két hétig tartó utazás után ér el csak Archangelskba, míg Oroszország déli részére küldött angol szállítmány több, mint egy hónapig hajózhat a tengeren! Hogy ez mit jelent aknazárakon, a tengelyhatalmak légi- és tengeri haderején keresztül, azt könnyen el lehet képzelni. Az Amerikából érkező szállítmányok mindegyike legalább egy hónapot utazhat a tengeren, melyet — főleg Keleten — a japánok akadályoznak meg. Ma már a singapuri út is elveszett, hovatovább kétséges lesz még az Ausztráliát megkerülő út is. Így fest valójában a Szovjetnek nyújtott angolszász segítség útja...

*

Útépitőgép ez a hatalmas alkotmány, melyet az elhanyagolt szovjetoroszországi utak rendbehozatalára

használnak fel, hogy a tavasszal meginduló döntő támadáshoz rendezett utanszállítási vonalak legyenek. Ennek az útépitőgépnek földkiemelő szerkezete hét perc alatt *nyolcvan* centiméter mélyre hatol be a talajba és egyszerre *harminc* köbméter földet emel ki! Óriási kererei több mint két méter magasak és egyenként *tíz* mázsa súlyúak. A legérdekesebb azonban az, hogy ennek a hatalmas alkotmánynak kezelését csupán *egyetlenegy* ember látja el: a vezető.

*

Churchill, Anglia 67 éves miniszterelnöke a háború tulajdonképeni okozója. Ez a félig amerikai, félig angol ember a világ legbeképzeltőbb embere, aki majd csak akkor látja be tévedéseit, ha Anglia megsemmisült. Jellemző rá, hogy az elemi iskolában mindig megbukott és a katonaiskolában is mindig *osztályutolsó* volt. Hivatásos katonának készült de ebben nem élethivatást, hanem csak sportot látott. Csakhamar kivált a tényleges szolgálatból és a háborúkat haditudósítóként „küzdötte” végig. Ilyen minőségben „harcolt” Kubában, Indiában, a Búr-földön, az így szerzett „érdemeiért” jutott be az angol parlamentbe, ahol 1914-ben a háborús párt vezetője volt. Hadvezéri kísérletezéseit Anglia sok százezer katonája feláldozásával fizette meg. A politikában többször megbukott, de makacs felajánlközásaival mindig az előtérben szerepelt. Az új világháború felidézésében főszerepet játszik. Jólatait azonban ma

már az angolok sem veszik komolyan. Beigért „meglepetései“ csúfos kudarcba fulladtak a Maginot-vonalnál, Dünkirchennél, Jugoszláviában, Kréta szigetén, Szovjetföldön, Afrikában és Távolkeleten is. Egyre-másra alakítja át kormányait, mert érzi, hogy fogytán van már az angol nép türelme is. Ez pedig Churchill végét is jelenti...

—y.

Bűnügyi apróságok

Irta: OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA alezredes.

(5. közlemény.)

A titkolódzásra, füllentésre és alakoskodásra való hajlam az emberrel vele születik. Ezt tapasztaljuk, ha a gyermeket megfigyeljük. Ha ezek a tulajdonságok valakiben nagy mértékben megvannak és ehhez jó adag képzelőerő is társul, de ugyanakkor az illetőből hiányzanak azok a gátlások, amelyek a hétköznapi életben „becsületesnek“ nevezett embert a meg nem engedett cselekményektől, mások megkárosításától, visszatartják, akkor az illetőnél a szélhámos vagy csaló sokat ígérő pályájának alapfeltételei már adva vannak. Hogy sokra vihesse, igen jó emberismerőnek is kell lennie, aki keresztüllát az embereken, lelkük mélyébe tud pillantani és mindenek előtt ki tudja tapintani gyengéiket, mert utóbbiak célszerű kihasználása biztosítja az eredményt.

Egy külföldi neves regényíró egyik munkájában olvastam a következőket: minden csaláshoz kettő kell: egy ügyes csaló és egy ostoba ember, akit falhoz lehet állítani. Ezt valahogy a csalások sértettjei is érezhetik, mert nagyon gyakran előfordul, hogy a megkárosítottak nem tesznek feljelentést, mert restellik, hogy becsapták őket.

Az egész világon feltűnést keltett annak idején Wilhelm Voigt berlini cipész esete. A „köpenicki kapitány“-t világszerte minden gyermek ismerte. Neve ismerős azt hiszem még ma is, de maga az igen érdekes és tanulságos eset — főleg a részleteit illetően — nem sokára már feledésbe megy. Mint a nagystílű szélhámosság iskolapéldája, érdemes arra, hogy felfrissítsük.

1906 őszének egyik napján Wilhelm Voigt 57 éves cipész, aki alig féléve szabadult a börtönből, ahol addig életéből körülbelül 27 esztendőt töltött, porosz századosi egyenruhát öltött magára és Berlin mellett a 4. porosz gárda gránátos gyalogezrednek a tegeli lőtérrel bevonulófélben levő, 2 örvezetőből és 8 gránátosból álló járőrét feltartóztatta és a császári kabinet rendeletére hivatkozva, parancsai alá helyezte. A rendeletet fel se mutatta. A járőrrel vonaton Köpenick városába utazott. A járőr tagjai részére az állomáson jegyet váltott, útközben a szolgálatban álló katonákat kávéval vendégelte meg. Köpenick városában a városházára vezette a járőrt, a polgármestert és a városi pénztárnokot letartóztatta, a város pénztárában levő 4000 márkát pedig kiszolgáltatta magának. Ezt megelőzően a város rendőrfőnökét utasította, hogy az utcákon a legszigorúbb rend fenntartásáról gondoskodják. A polgármestert katonai fedezettel Berlinbe kísértette, ő maga pedig a 4000 márkával odébb állt. Később megállapítást nyert, hogy a szélhámos századosi egyenruhája szabálytalan volt. Érdekes, hogy ezt sem a járőr jól képzett tagjai, sem a polgármester nem vette észre, aki pedig tartalékos tiszt volt. Az se érdektelen, hogy a feltűnően szabálytalanul öltözött századosnak, a járőr,

a császári rendeletre való egyszerű hivatkozására, parancsai alá helyezte magát. Az is bámulat, hogy a polgármester nem talált semmi gyanúsat a százados teljesen szokatlan eljárásában. Mindez a szélhámos tökéletesen biztos és határozott fellépésén múlt, amely mintegy lenyűgözte, megbénította azokat, akikkel szemben fellépett és kikapcsolta a bírálatra való képességüket. Ez a határozott fellépés (alakoskodás) egyébként elengedhetetlen tulajdonsága a szélhámosnak.

A köpenicki kapitányt később elfogták, el is ítélték. Hihetetlenül hiú embernek bizonyult. Mindent beismert, de azt körömszakadtáig tagadta, hogy szabálytalanul lett volna öltözve, vagy hogy mint százados, ne nyújtott volna előnyös és tökéletes képet. Később, midőn kiszabadulása után Luxemburg városában letelepedett, egy újságíró ellen feljelentést tett becsületsértésért, mert lapjában róla, mint „cipészről“ emlékezett meg. Szerinte az ő foglalkozását a „cipőkészítő“ elnevezés illeti meg.

Jellemző a női nemre az a tény, hogy akadt egy dűsgazdag nő, akinek a köpenicki „kapitány“ bravuros szélhámosága annyira megnyerte a tetszését, hogy életfogytiglani évjáradékot biztosított a számára.

A cipész szélhámoskodása minden leleményessége és eredményessége mellett sem volt eredeti. Már 1838. évben ugyanis egy másik cipész Nauenburg környékén magát Ágost porosz hercegnek adta ki, rovancsolta az állampénztári hivatalt és a pénztárban talált pénzeket magához véve tovább állt.

Kérdés, hogy a köpenicki kapitány mire alapozta a tervét? Arra az abszolút tekintélyre, amelynek a porosz katonállamban az egyenruha örvendett. Katonállamokban a katonai egyenruha a csalónak, szélhámosnak, legnagyobb tekintélyt teremt, sőt őt sokszor a tömegsuggeráció forrásává teheti.

*

A bűnözők egyik kategóriája sem fejt ki olyan leleményességet a bűnjelek elrejtésében, mint a csempészek. Ennek megvilágítására csak három esetet említek itt meg. A svéd rendőrség évekkal ezelőtt az országhatáron feltartóztatta az „Üdvhadserég“ egy teljes létszámú fuvószekerekét, mely Svédországba igyekezett különböző városokban hangversenyeket tartani. A határon alapos vámvizsgálatnak vetették alá a zenekar tagjait és természetesen a podgyászukat is. A podgyászban nem találtak semmi dugárut, azonban az egyik szemfüles vámtisztviselőnek feltűnt, hogy a zenekar nagydobja milyen nehéz. A közelebbi vizsgálatnál kiderült, hogy az összes hangszerek (dobok, trombiták stb.) belsejében csempészarú húzódik meg.

A rotterdami holland rendőrség évekkal ezelőtt bódító méreg-csempészt leplezett le. A csempész a bódító méreg rejtett szállítására vadonatúj páncélszekrényt használt fel. A páncélszekrények ugyanis kettősfalúak. Mivel a páncélszekrénynek nemcsak betörésmentesnek, hanem tűzbiztosnak is kell lennie, a különleges acélból készült külső és belső fal között levő ürt salakkal cementtel vagy egyéb éghetetlen anyaggal töltik ki. A csempész ezt a töltő, szigetelő anyagot eltávolította és az ürt kokain-csomagokkal töltötte ki.

Rigában, Lettország fővárosában 1933. évben a lett pénzügyőrség egyik hadnagya bizalmasan arról értesült, hogy a főváros egyik legelőkelőbb úri- és női fodrásztermének tulajdonosa tiltott alkohol-csempészéssel és árusítással foglalkozik. (Ebben az időben ugyanis a külföldről behozott szeszes italokat az állam igen magas vámokkal sújtotta. Ez az intézkedés a szesz-csempészet addig

sohasem tapasztalt mértékű felvirágzását eredményezte.) Közelebbi adatokat a bizalmas tájékoztatást nyújtó személy nem tudott adni. A pénzügyőr hadnagy elhatározta, hogy elsősorban is körülnéz, tájékozik, a fodrászüzletben, hátha ott valami adatokhoz sikerül jutnia. Polgári ruhába öltözött és elment a kérdéses üzletbe magát megborotváztatni és megnyíratni. A szépítési művelet alatt a hadnagy óvatosan körüljártatta a szemét az üzlethelyiségben. A tulajdonosnő a pénztárban ült. A falak mentén üveges szekrények sorakoztak. Polcaikon számszámán díszes kivitelű, különböző színű folyadékokkal telt kristályüvegpalackok álltak: „Kölnivíz“, „Pixavon“, „Champon“, „Bay-Rum“ stb. feliratokkal. (Illatszerek és hajmosószeresek.) Ebben, tekintettel arra, hogy fodrászüzletről volt szó — semmi gyanusát nem talált. Feltűnt azonban, hogy az üzlet ajtajának kilincsét egyik üzletfél a másik kezébe adta. Valamennyien a pénztárban ülő tulajdonosnőhöz mentek és megvásároltak néhány palackot a szekrényekből. Ez már feltűnő volt, de a hadnagy csak akkor látott át teljesen a szitán, midőn hajnyírás közben a tükörben egyszerre csak azt látta, hogy a tulajdonosnő jó nagyot húz az egyik üvegből. Az üvegen „Champon“ (hajmosószer) felírás állt. Most már nyíltan fellépett. A szekrényekben álló üvegek tartalma 80 %-ban francia cognacnak, likőrnek, skót wiskynek és egyéb szeszestálnak bizonyult. Több száz liter csempészett szeszestált foglaltak le az üzletben.

*

A német bűnügyi rendőrség a napisajtó útján időközönként rendszeresen figyelmeztetni szokta a nagyközönséget a bűnözők elleni védekezésre. Ennél azonban nem szorítkozik csupán az óvatosságra, intésre, hanem az egyes bűnöző fajták módszereinek ismertetése mellett ki is oktatja gyakorlatilag a nagyközönséget a védekezés mikéntjére, abból az ismert tényből kiindulva, hogy a bűnözők működését, könnyelműségével, idegenekkel szemben táplált indokolatlan bizalmával, éppen a nagyközönség könnyíti meg és segíti elő. A német rendőrség pl. minden nyaralási, utazási idény előtt elhelyezi figyelmeztető közleményeit a napi sajtóban. Ismerteti a vasuti, pályaudvari tolvajok, csalók, a lakásfosztogatók módszereit és útmutatást ad arra, hogy a közönség ezek ellen miként védekezzék.

Kassel városában a kerékpár-lopások módfelett elszaporodtak. A rendőrségnek a sajtóban elhelyezett figyelmeztetései nem használtak. A közönség továbbra is gondtalanul járt el, ha üzletbe, postára stb. lépett be, kerékpárját gondatlanul a járda szélén hagyta anélkül, hogy azt a lakattal zárható biztosító láncsal fához, padhoz, lámpaoszlophoz stb. erősítette volna. Ez a lánc nem jelent ugyan tökéletes védelmet, mert vannak kerékpártolvajok, akik a kabátjuk alá rejtett láncvágó-ollóval járják az utcákat, de mindenesetre lehetetlenné teszi a kerékpárlopásokat olyan kerékpártolvajok számára, akik ilyen eszközzel nem rendelkeznek. Már pedig az ilyenek a kerékpártolvajok zömét teszik ki. Más szóval, ha mindenki odaláncolná valamihez a kerékpárját, akkor a kerékpártolvajok zöme tehetetlenné válna.

A kasseli rendőrség a további kerékpárlopások megakadályozása érdekében a következő leleményes eszközhöz folyamodott. Tisztviselői (polgári ruhában) razziaszerűen több ízben átfésülték a város forgalmasabb utcáit, tereit, tehát azokat a helyeket, ahol a közönség, akinek üzletekben, bankházakban, postán, hivatalokban stb. dolga akad — tömegesen hagyja a kerékpárját az utcán. Ha ilyen alkalomkor a rendőrtisztviselők olyan

kerékpárra bukkantak, amelyet tulajdonosa nem láncolt le, a rendőrség a kerékpárra, nyomtatott cédulát helyezett a következő szöveggel: „Vigyázat“ a jövőben ne mulassza el a kerékpárját láncsal biztosítani, mert különben ellopják!“ A szöveg alatt a kasseli rendőrség körbelyegzője állott. Egy-egy razzia alkalmával százával helyezték el ezeket a cédulákat. A figyelmeztetés hatásos volt. A rendőrség a közelből figyelte a kerékpárjukhoz visszatérő tulajdonosokat, akik fejcsóválva olvasták a rendőrség üzenetét. Sokan akadtak, akik a következő üzletben rögtön meg is vásárolták a biztosító láncot és lakatot.

A rendőrség eme intézkedésének eredménye alapján a kerékpárlopások erősen csökkentek, ugyanekkor a biztosítóláncot raktáron tartó kereskedők üzleti bevétele ugrásszerűen fellendült.

(A Csendőrségi Lapok 1941 okt. 1. számában közölt egy hatásos eljárási módozatot, amelyet a muraszombati őrs volt kénytelen alkalmazni hasonló esetek miatt.)

Uj élet.

*Uj élet szökken acélos kalászba
És virágoznak a magyar szivek ...
Uram! Tudd meg, hogy ezer vihar verhet:
Mégis ujjongok és mégis hiszek!*

*Titáni erők uj himnuszát zengem,
Mely győztesen száll a világon át ...
Izmok pattannak — a pacsirtás rétek
Sose hallottak drágább muzsikát.*

*A harc, a vér s a kenyér szent varázsát
Már száz Sátán se tagadhatja le! ...
Fegyverek közt is nótás hittel nézünk
Hadur, az Ég és Verecke fele.*

*Ezer év könnye mind rózsává szépül
S a kihullt vérből fakad a kalász,
Uram! Hiszem, hogy tölgyeket fogamzik
Ez az orkános szent tavaszi láz.*

*Sóhajt vetettünk, bánatot arattunk,
Csufoltak latrok, hazug lovagok,
De száz Cézár se mondhatja büszkébben
A nagy vallomást, hogy „Magyar vagyok!“*

*Barlangok népe, posványoknak hőse,
Ha ezerannyi jönne ellenünk,
Csak annyi, mintha a pezsgő hajnalban
Az éj lidérce játszana velünk.*

*Mert száll a varázs: a földszagu ének ...
Oszlik a fojtó köd, mely eltakart —
Uj ország lesz — Meotisz öröksége! —
Hol testvér lesz a kalász és a kard!*

vitéz Zerinváry Szilárd
főhadnagy

KATONAI ISMERETEK

Mi minden kell a csapatnak?

(Anyagi ellátás, utánszállítás)

A magyar ember mindig hajlamos volt arra, hogy a háborúban csak a harcos cselekményeket ismerje el és általában nem nagyon érdekl azoknak anyagi téren való megalapozása. Ez az „anyagi” szó nemcsak a szorosan vett „anyagiakat”, azaz a pénzt jelenti, hanem a harc megvívásához nélkülözhetetlenül fontos lőszer, élelem és üzemanyag (benzin) ellátást is. A háború harcos cselekményeivel teljesen egyenrangú fontosnak bizonyult napjaink harcában azoknak anyagi téren való megalapozása is! Egyik a másiknak úgyszólván a folytatása, szerves kiegészítője. Egyik sem lehet meg a másik nélkül.

A legeredményesebbnek gondolt hadművelet is összeroppan, ha azoknak anyagi téren való előkészítése elégtelen. Az ellátásnak mindig működni kell, mert hiányos, vagy teljesen kiesett anyagi szolgálat esetében nem lehet hadműveleteket folytatni.

A különféle anyagokkal való ellátást: az ellátó szolgálat végzi. A különféle anyagoknak a rendeltetési helyekre való juttatását pedig a szállító szolgálat intézi.

Gyakran maguk a küzdő harcosok sem gondolják, hogy milyen hatalmas gépezet működik annak a ténynek érdekében, hogy minden megvan. Sok-sok gondos és lelkiismeretes számvetés, tervezés, öntevékenység, fáradtság és nem egyszer a harcolókéval egyenrangú életveszedelem van azért, hogy mindig meglegyen a meleg étkezés, a lónak a zab, a motorhoz a benzin. Az aztán teljesen mindegy, hogy ezt az ellátó- és szállító-

szolgálat hogyan oldja meg?! Ez mellékes is, az a fontos, hogy soha, semmiben, sehol se legyen hiány!

Az anyagi szolgálat tisztjei és egyszerű katonái névtelenül dolgoznak, nem olvassuk nevüket a hadijelentésben, kitüntetések sem osztogatnak számukra valami bőkezűen. De mégis hősök, a munka hősei: akik egyéni érvényesülésüket gyakran teljesen feláldozva azért dolgoznak, hogy a harcot közvetlenül megvívó bajtársak soha, semmiben sem szenvedjenek szükségét.

Régen a vonatcsapatban szolgálókat tréfásan, de bizony nem titkolt lenézással „csak trénnek” nevezték. Ma bizony a vonatcsapat épp olyan fontos és nélkülözhetetlen része a haderőnek, mint akármelyik különleges fegyvernem.

Ma már csak a tájékozatlan ember gondolja azt, hogy aki az anyagi, vagy szállító szolgálatban működik, az talán valami lapuló, gyáva ember! Nagy tévedés ez, mert az ellátó- és utánszállító szolgálatot végző katonákat nem kíméli sem a repülő, sem az ellenséges gyorsmozgók támadása! Gyakran kell a legelső vonalakba behajtani lőszerrel, élelemmel, vagy üzemanyaggal, hogy a harcoló bajtársaknál semmi fennakadás ne legyen.

Nézzük vázlatosan az anyagi szolgálatnak működését, hogy megismerjük azt, mennyi nehézség és micsoda hatalmas méretek vannak itt!

A beszerzést általában a hadműveletek színterén végezzük és csak amit nem lehet, azt szállítjuk a csapat után. Ez a szállítás leginkább vasúton történik, hogy annak nagy teljesítményeit kihasználhassuk. Ahonnan a vasúti szállítás már nem lehetséges, ott gépkocsira, vagy országos járműre, málhásállatra, vagy akár az emberek vállára rakjuk az anyagot, így szállítjuk azt előre.

Magashegységben előnyomuló olasz málhásállat oszlop.

Ivóvíz szállító kocsik Afrikában.

A hadműveletek megindulásakor bőséges anyagi készletekkel indulnak meg a csapatok, hogy mindaddig, míg az utánszállítás megbízhatóan nem működik: hiányokat ne szenvedjenek. A századtól kezdve, fel a legmagasabb parancsnokságokig, mindenütt megtaláljuk azokat a külön kiképzett vezérkari-, illetve csapattiszteket, szakszolgálatos tiszthelyetteseket és legénységeket, akik csak az ellátás zavartalan lefolytatásával törődnek.

Különlegesen felszerelt és kiképzett, anyagi szolgálathoz tartozó alakulatok raktározzák, osztályozzák, kezelik és szállítják a különféle anyagokat.

Lőszer-, élelem-, üzemanyag-, műszaki- és vonatanyagkezelő csoportok, munkásalakulatok, raktárak, beszerző csoportok vannak. Tábori sütődék, mészárososztatok, külön gépkocsi- és repülőgépjavitó üzemek... se szeri, se száma a rengeteg szakalakulatnak. Mindezeket tervszerűen kihasználva állítják be a harcoló csapat szolgálatára.

A lőszer külön lőszer vonatokban jut a hátszágából a csapatokhoz. A vasúti végállomásokon gépkocsik veszik át az értékes rakományt és a csapat mögé szállítják úgy, hogy az ellenséges tüzés ne lőhesse. A csapat lőszer szállító kocsijai, illetve gépkocsijai ide jönnek hátra és megrakodva térnek vissza a küzdőkhoz. Az ellenségtől zsákmányolt lőszer ritkán tudjuk felhasználni, ezért mindig utánszállítással kell számolnunk lőszerpótlás tekintetében.

Ha meggondoljuk, hogy egy tehergépkocsi rendszerint három tonnás, és körülbelül 10.000 embernek naponta 100 tonna lőszer kell, láthatjuk, hogy milyen óriási tömeget kell csupán lőszerből naponta utánszállítani!

Az ételmezt igyekszünk a helyszínen biztosítani, hogy ne terheljük túl az utánszállító eszközöket. Ennek természetesen határt szab a valóság, amely például szovjetföldön azt eredményezi, hogy ha a csapatok nem segítik élelmezni a helybeli lakosságot, akkor az éhenpusztul. Az anyagi szolgálat katonái gyűjtőhelyekre szállítják be a különféle anyagot, amelyek raktárakba és különféle feldolgozó helyekre kerülve: hús, liszt és zsír alakjában kerülnek a csapat mögé, könnyen fellelhető és jól megközelíthető helyre. Itt történik a felvételezés. Az élelemszállításra szervezett kocsik és gépkocsik a csapathoz viszik előre ezeket az anyagokat. Az a cél, hogy legalább naponta egyszer meleg étkezést kapjon minden ember. A csapat a szálastakarmányt, feké- és alomszalmát, valamint tüzelőanyagot a helyszínen, közvetlenül szerez be. A tartalékanyag konzervja arra szolgál, hogy aki a csapatától elkerül, rendelkezék valami étellel addig, amíg újra meleg étkezéshez nem juthat. Megerőltető körülmények között a csapat részére ételfeljavítást adnak. Elv az, hogy a hadsereg általában egy hétre való ételmikészlettel rendelkezék állandóan. Ezt úgy érik el, hogy utánszállítással, illetve helyszíni beszerzéssel állandóan kiegészítik a meglévő készleteket. A naponta kiosztásra kerülő szabványos adag körülbelül másfél kilogramm, melyből mintegy félkilogramm a hús.

Érdekes tudni, hogy 10.000 ember naponta kb. 45 tonna ételmezt fogyaszt el!

A lovak részére a szemestakarmányt rendszerint utánszállítják, míg a szénát a helyszínen szerzik be részükre. Minden ló részére naponta kb. 5 kilogramm zabot, ugyanennyi szénát és 3 kilogramm szalmát kell

számítani. Hogy milyen súlyt jelent ez már egy huszár-ezrednél is, azt rövid számolással megállapíthatjuk...

A kenyérral való ellátás a sütőoszlopoknál történik. Egy kemencerészleg kb. 2000 fő részére süt, óránként kb. 100 adagot.

A hússal való ellátás a vágóállat-oszlopok útján történik. A szarvasmarhákat falkákba csoportosítva viszik a csapat után. 10.000 ember egy nap alatt kb. 25—30 szarvasmarhát fogyaszt! Hogy mit jelent ez egy hónap, egy év alatt: azt most már könnyű elképzelni...

Különösen a gépesített csapatoknál fontos az üzemanyaggal: olajjal, benzinnel való ellátás. Minden kocsinak megvan a maga tartalék-üzemanyaga, de a csapatok után külön üzemanyagszállító gépkocsikon viszik a szinte létfontosságú üzemanyagot. Ha meggondoljuk, hogy a motorkerékpár naponta 30 liter, a személygépkocsi kb. 50 liter, a tehergépkocsi kb. 100 liter benzint használ el, akkor láthatjuk, hogy nem csekély jelentőségű kérdés az üzemanyagkérdés például egy gépkocsizó dandárnál!...

A megrongált fegyverzet és járművek javítása a mozgó javítóműhelyekben történik. Itt éjjel-nappal, megszakítás nélkül folyik a munka.

Külön kérdés a ruha, a felszerelési cikkek és a pénzzel való ellátás folytonossága is.

Az anyagi szolgálathoz tartozik még az emberek és állatok egészségügyi ellátása is. Hatalmas szervezet gondoskodik itt is mindenkiről.

Az egészségügyi ellátás egymagában olyan hatalmas kérdés, melynek részletes ismertetése meghaladná a munka kereteit. Tény az, hogy már a megsebesülés pillanatától kezdve rendelkezésére áll a sebesült katonának valamilyen egészségügyi eszköz, vagy szervezet, amely hivatott azonnal segíteni. A sebesültek elszállításán minden rendű járművet igénybevesznek. Fontos a gyorsaság, hogy mindenki mielőbb szakszerű segítyben részesüljön.

„Az anyag mindig pótolható, a katonák vérének minden cseppjével takarékoskodni kell!” — ez az egészségügyi szolgálat jelszava.

A szállítás nehéz és felelősségteljes munkáját a vonatcsapat végzi. Ez lehet lófogatolású, vagy motorizált. A vonatnak a kisebb része, amely a csapattal együtt mozog előre és a nélkülözhetetlenül fontos első löszert, helmet és üzemanyagot szállítja: az a csapatvonat. A vonat nagyobb része a seregvonat, ez végzi a tulajdonképeni utánszállítást.

A szállító szolgálat katonáinak gyakran kell öntevékenyen cselekedni, hogy a nélkülözhetetlen anyagot a csapathoz eljuttassák. Feladatuk megoldásában nem ismernek mást, mint a feltétlen, minden akadályon keresztül való végrehajtást! Eközben a harctól sem szabad visszariadniuk, éppen ezért a korszerű csapatok szervezésében a vonatnál is mindig megtaláljuk a légvédelmi és páncéltörő fegyvereket.

A gyors hadműveletek másképp el sem képzelhetők, mint gyors ellátó és utánszállító szolgálattal. A merész

Német utánpótlás a szovjet harctéren.

Lőszer-utánpótlás.

előretöréseknek csak akkor lehet tartós sikere, ha azokat anyagilag is kellőképpen megalapoztuk. Ilyen anyagi szolgáltatnak épp olyan lendületesen kell a csapatokat követni, mint amilyen mértékben folyik azoknak az előretörése. Nem lehet az, hogy lőszer, élelem, vagy üzemanyag-hiány miatt megálljanak a hadműveletek! Ha a szállítóeszközök kevés száma miatt a szállításban „kivételezni” kell, akkor elsősorban üzemanyagot, másodsorban lőszert és csak, ha hely van, akkor szállítanak élelmet a csapat után.

Bármilyen mélyen is tör valamilyen kötelék az ellenség testébe, mindig érezni kell, hogy a gondos anyagi szolgálat ott van mögötte!...

Egyes különleges hadműveleti cselekményeknél előfordul, hogy az utánszállítást nem is lehet másképpen megoldani, mint repülőgéppel. Ilyenkor az utánszállító-gép — ha alkalmas területet talál — leszáll az anyaggal. Ha ez bármilyen ok miatt nem lehetséges, akkor ejtőernyő segítségével juttatja el a lőszert, élelmet, vagy üzemanyagot a csapatnak. Különösen a sivatagi harcokban és ejtőernyős vállalkozásoknál, esetleg páncélos előretöréseknél lesz ez az egyetlen módja az utánszállításnak.

*

Az anyagi szolgálatról való ismertetés teljessége érdekében meg kell említenünk, hogy bár az anyagi szolgálat mindig egyenértékű a harcok cselekményekkel, mégis az anyagi szolgálat van a harcokért és nem megfordítva! Az anyagi szolgálat mértéktelen kiemelése épp olyan hiba lenne, mintha azt elhanyagolnánk, vagy lekicsinyelnénk.

Végső fokon mindig az ember, a harcok szelleme jut fölénybe az anyaggal! De ha a rámenős, vállalkozó kedvű harci akaratot anyagilag is kellőképpen alátámasztjuk, akkor biztos a végső győzelem!...

Tolnay Lajos fhdgy.

Tetszik Önnek

a Csendőrségi Lapok képes melléklete? Biztosan. Legyen munkatársunk, segítők abban, hogy minél gyakrabban adhassunk ilyen mellékletet: küldjön fényképeket.

Közegészségügyi ismeretek.

(5. közlemény.)

b) Forró víz.

Fehérneműt, evőeszközt, ágyneműt, porcellánt, üvegféléket forró vízben való kifőzéssel csiramentesíthetünk. A forró vízzel történő dezinficiálás időtartama $\frac{1}{2}$ —1 óra, amely időpont a forrás megindulásától számítandó. A forró víz csiraölő hatása megbízható, hátránya legfeljebb az, hogy nem minden fertőzött tárgyat kezelhetünk vele, mert egyes anyagokat (bútort, szőrmét, tollat, bőrneműeket) a forró víz tönkretesz. A kifőzést tehát csakis fehérneműnél, evőeszköznél, ágyneműeknél, üveg- és porcellánedényeknél lehet alkalmazni.

A forró víz baktériumölő hatását fokozhatjuk, ha benne kisebb mennyiségű szódat vagy hamuzsirt oldunk fel.

*

A fertőtlenítésre használt vegyi anyagok hatalmas csoportot alkotnak. Mi természetesen csakis azokkal ismerkedünk meg, melyek egyszerűek, könnyen beszerezhetők, jól alkalmazhatók és olcsók.

a) Mésztej.

Mindnyájan tudjuk azt, hogy ha a mészkövet kiégetjük s a kapott égetett meszet vízzel megoltjuk, egy sűrű masszát kapunk. (Az oltott meszet egyébként építkezésnél mint habarcsot használják, homokkal keverve.) Ha az oltott meszet vízzel elkeverjük, úgy mészpépet kapunk, amelyet nemcsak meszelésre, hanem fertőtlenítési célokra is igen jó eredménnyel alkalmazhatunk.

A fertőtlenítésre használt ú. n. mésztejet 1 rész égetett mészből + 3 rész vízből kell előállítani.

Mésztejjel a pócegödöröt, csatornanyílásokat, kiöntőket, emésztőgödöröket lehet fertőtleníteni. A járványos beteg vizeletét, bélsarát, köpetét ugyanannyi mennyiségű mésztejjel kell leönteni s ez az arány biztosítja a baktériumok elpusztítását.

b) Kénsav. (Vitriol.)

A kénsavat (vitriolt) rendszerint 8—10%-os higításban szokták használni. Legjobb, ha ilyen esetben gyógyszerertárhoz vagy drogériához fordulunk s az ott működő szakembereket kérjük meg arra, hogy ezt a higítást elvégezzék.

Kénsavval a fertőzött vizeletet, köpetet, bélsárt, szennyvizet fertőtleníthetjük.

c) Sósav.

Alkalmazása ugyanaz, mint a kénsavé.

d) Mosószóda. (Ammoniakszóda.)

A mosószóda 5%-os oldatával forrón fertőtleníthetünk fehérneműt, porcellánt, vagy mázas edényeket, ágyneműt, padlót stb.

e) Hamuzsír.

Alkalmazása a mosószódaéval megegyező.

f) Chlormész.

A chloros meszet — melyet gyógyszerertárban, drogériában olcsón bevásárolhatunk — vízzel elkeverjük s ezzel a keverékkel falakat, padlókat, mosdókat, kádákat, csatornákat, sőt kutakat is fertőtleníthetünk.

g) *Hypermangan.* (Kaliumhypermanganat.)

A hypermangánt, mely acélkék színű kristályokból áll és fillérékért vásárolhatjuk meg bármely gyógyszer-tárban vagy drogériában, feloldjuk vízben. 1—2 dekát literenként. Ajánlatos feloldás után a lilaszínű oldatba 20—30 csepp ecetsavat vagy sósavat cseppenteni. Az így előállított oldatot kézmosásra, leöblítésekre, evőszközök, üvegtárgyak, edények baktérium-mentesítésére használjuk.

*A megelőző fertőtlenítés módjai.*1. *Kézmosás.*

A gondos kézmosás a baktériumok eltávolításának egyik közismert módja. Valóban, szappan segítségével, mechanikai úton, a nagyobb mennyiségben kezünk felületére tapadt kórokozókat nagyjából el tudjuk távolítani, de feltétlenül le kell szögeznünk azt is, hogy a kézmosás csak mechanikai módszer s arra nem alkalmas, hogy a bőr pórusai közé tapadt s ott megbújó bacillusokat el tudjuk vele távolítani. Ha a kézmosó vízbe valamilyen fertőtlenítő anyagot nem öntöttünk, a kézmosás egymagában nem fog védelmet nyújtani a fertőzés ellen, csupán az esélyeket fogja csökkenteni.

2. *Fertőtlenítés vegyi anyagokkal.*

A fertőtlenítő szerek közül két vegyi anyagot kell — mint hatásos és könnyen alkalmazható vegyületet — ismertetnünk, úgy mint a kaliumhypermanganatot és a Super Lysoformot.

Kaliumhypermanganicum. (Kaliumhypermangan, Kaliumhypermanganat.)

A kaliumhypermangan leírásával és általános alkalmazásával már az előző részben foglalkoztunk, itt csak a megelőzés kivitele szempontjából tárgyaljuk.

A kaliumhypermanganat-oldatból — melyet legjobb, ha sötét (sörös) üvegben már előre feloldott állapotban 10⁰/o-os töménységben készen tartunk — kézmosásnál, száj- és toroköblítésnél egy kávéskanálnyit teszünk a mosdóvízbe vagy pohárba. Célszerű a fertőtlenítés tökéletesítése szempontjából az oldatba néhány csepp ecetet önteni.

Hátránya, hogy a fehéreneműn foltot hagy s így alkalmazása bizonyos elővigyázatosságot igényel.

Super Lysoform.

Ma a legjobban elterjedt és bevált fertőtlenítő szer. Pontos összetételét nem ismerjük, gyári titkot képez. A Super Lysoform csavaros kúpokkal lezárt szegletes üvegekben kerül forgalomba. Könnyen habzó, kellemes szagú folyadék. Előnye, hogy mindennemű baktériumfajtaúra úgyszólván egyforma pusztító erővel hat, használata könnyű, gyors és kellemetlen mellékhatásokkal nem jár. Tekintettel arra, hogy a baktériumok mind-egyikére deszinficiens hatású, valamint alkalmazásánál sem az okozott foltoktól és egyéb mellékhatásoktól tartani nem kell, használata széles területet ölel fel. *Alkalmazási területe:*

a) Sérüléseknél. A sebréseket 1⁰/o-os oldattal kell kimosni (fertőtlenítnünk és vérzést csillapítunk).

b) Gyulladásoknál, keléseknél, tályogoknál, borogtásra, lemosásra 1⁰/o-os oldat.

c) Fertőző megbetegedéseknél. Úgy a beteg, mint az ápolószemélyzet mosóvizéhez 1⁰/o-os Super Lysoform oldatot kell adnunk. Hasonlóképpen kell eljárni a beteg

használati tárgyaival, fehéreneműivel, ágyneműivel stb., melyeket 2⁰/o-os oldatba kell áztatnunk.

d) Járványos időkben 1⁰/o-os oldattal napjában többször kell kezünket és arcunkat lemosni.

e) Tuberkulotikus megbetegedéseknél a beteget 2⁰/o-os oldattal kell reggelenként lemosni s hasonlóképpen kell az ágytálat, köpöcsészét 2⁰/o-os oldattal baktériummentesíteni.

f) A férfiak borotválkozásánál 1⁰/o-os oldatban használják ecset és penge dezinficiálására.

g) Izzadásnál 3⁰/o-os oldatban használjuk lemosásra. Lábizzadásnál tömény oldattal kell — vattapamatra cseppentve — a lábat átdörzsölni.

h) Gyermekesek hygiénikus ápolásánál igen jó szolgálatot tesz 1⁰/o-os töménységben, fürdővízben, ledörzsölésre, fertőtlenítésre stb

Higitás.

1/2⁰/o-os oldatot kapunk, ha 1 kávéskanálnyit 1 liter vízben oldunk.

1⁰/o-os oldatot kapunk, ha 2 kávéskanálnyit 1 liter vízben oldunk.

1⁰/o-os oldatot kapunk, ha 1 evőkanálnyit 1 liter vízben oldunk.

2⁰/o-os oldatot kapunk, ha 2 evőkanálnyit 1 liter vízben oldunk.

Az erős ásványi sókat tartalmazó (kemény) vizek használata esetén a fenti adagolást kétszeresére kell felemelni.

*

Csendőrségi szempontokra figyelemmel, különös jelentőséget kell tulajdonítanunk a megelőző dezinficiálásnak, mert szolgálat közben a legkülönfélébb lehetőségek adódnak a fertőzésre. Hogy csak egy példát említsünk, a járőr nyomoz s munkája közben házakba tér be, istállókban, csűrökben, vermekben, pincékben fordul meg. Kezével kilincset fog, tapogat a szennyezett anyagok között, emberekkel érintkezik, azokkal esetleg egészen közeli — kézfogás, ruhával való érintkezés — kapcsolatba kerül. Jár a cigányputrikba, hozzádörzsölődnek a cigánygyerekek, rájuk köhög a gyanúsított, fertőzött bűnjeleket foglalnak le stb., stb. Ezek a hirtelen felsorakoztatott lehetőségek világosan rámutatnak annak szükségességére, hogy a szolgálat végeztével fertőtlenítő szert használjunk és elpusztítsuk a rántapadt kórokozókat.

Nemcsak magunkat védjük, de védjük vele családjunkat, gyermekeinket is, akiket a pihenés óráiban nyugodt szívvel ölhetünk magunkhoz akkor, ha előtte gondosan fertőtlenítettük magunkat.

(Folytatjuk.)

Szervezeti és szolgálati utasítás (Szut.) 2 P 20 fillér.

Csendőrségi Zsebkönyv 1942. évről. 2.50 P.

Próbacsendőrök tankönyve 4 P.

Csendőrségi Lapok könyvtára 8. kötete (Illetmények és gazdászatzekelés) 3 P, 11. kötete 3 P.

Csendőrségi asztali naptár 1942. évre 70 fillér.

Csendőrség elhelyezési térképe 30 fillér.

Kaphatók — kizárólag — a szerkesztőségben.

A megrendelés csak a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. csekkszámlijára történő befizetéssel eszközölhető, postalványra rendelést nem fogadunk el.

Konyhakertünk megművelése.

Beküldte: OLÁH SÁNDOR tiszthelyettes (Alsószopor).

Március van, a Nap sugarai elemésztették a vastag hótakarót, felszabadult az áldott anyaföld és várja a magot, a palántát, a megmunkálást.

A közgazdálkodások szorgalmas tagjai országszerte hozzáfognak az ős kertjének megműveléséhez, a legszébb, legegészségesebb és leghasznosabb foglalkozáshoz. Erre mindig szükség volt, hogy változatossá, egészségessé és olcsóvá tegyék az ős táplálkozását, de soha olyan nagy szükség nem volt rá, mint ma, amikor minden talpalatnyi földet ki kell használnunk, hogy meglegyen mindenkinek a mindennapi kenyere. Mit tegyen hát az ős? Lásson neki fokozott igyekezettel, hogy okos, előrelátó tervszerűséggel a leggazdaságosabban termelhesse, magát és állatait jobban elláthassa s minél kevéssé, vagy egyáltalán ne legyen arra utalva, hogy a piac terményeit mások elől elvásárolja.

Ehhez a tökéletesebb termeléshez óhajtok néhány gondolatot hozzájárulni.

A föld teljes kihasználásához legelőször is a *talaj helyes megművelése* szükséges. Tavasszal ne ássunk túl mélyen, a rögöket verjük az ásó élével szét, a gyomokat, kártékony rovarlárvékat és hernyókat szedjük össze és biztos módon pusztítsuk el. A tavaszi és nyári ásást azonnal meg kell gereblyéznünk.

A tapasztalat szerint a konyhakertet háromévenként kell jó bőven trágyázni. Ezt pedig ősszel végezzük. A trágyát egyenletesen takarjuk be földdel, hogy tavaszig jól elkorhadjon s a talajjal elkeveredjék.

A legcélszerűbb a konyhakertet négy táblára, azaz részre osztani a talajművelés és kihasználás szempontjából. Három táblát vetésforgóként használunk, vagyis évenként változtatjuk bennük a növényeket. A három táblából évenként csak egyet trágyázunk felváltva, így minden három évben egyszer kerül egyre-egyre a sor a trágyázással. Eszerint minden évben lesz egy frissen trágyázott táblánk. Ebbe csak olyan növényt ültessünk, mely a friss trágyázást szereti (pl. káposztafélék, paprika, paradicsom, tök, dinnye, uborka, csemegetengeri). A negyedik táblába évelő növényeket ültessünk (pl. torma, spárga, szamóca, sóska, kapor, stb.). Tudnunk kell, hogy a korai burgonya, a hagyma- és gyökérfélék s a mák jó talajt kívánnak ugyan, de a friss trágyázás rossz nekik. A talaj trágyázása után csak két-három év múlva természetük teljes sikerrel a hüvelyesek. A vetésforgók kihasználásánál figyeljünk ezekre!

Igen fontos a többtermelés szempontjából a terület minél alaposabb kihasználása is. Széles utak és ágyások közök nem célszerűek. Ugyanabban az ágyban egy éven belül többféle növényt is termeljük. Így pl. zöldbab után spenót vagy téli retket, korai borsó után őszi kalarabét, vagy uborkát, paradicsom előtti téli salátát vagy spenótot, stb.

Ültessünk a főutak mellé törpe gyümölcsfákat, a kerítéshez kösme-, ribizke-, málnabokrokat, vagy pedig csemegegyölcsöt. Ami van, mindennek hasznát vegyük, felesleges ne legyen most semmi. Gondoljunk az olajos magvak termelésére is, mert az olaj helyes gazdálkodással pótolja részben a zsírt.

Öntözésre ne használjunk frissen merített kútvizet, mert ez túl kemény, a növény nem szereti. Ha nincs folyó-, patak- vagy tóvíz, cseberben hagyjuk előbb

állani legalább 1 napig a kútvizet, hogy meglágyuljon az öntözéshez.

Fontos a kerítés hézagainak bekötése is, hogy kártevő állatoktól megvédjük a kert értékeit.

Ha szeretettel, megértéssel és szakértelemmel műveljük a kertünket, 200 négyzetméter ötagú közgazdálkodás egész évi veteményszükségletét megtermi.

Ezzel a rövid ismertetéssel elsősorban az volt a célom, hogy felhívjam bajtársaim figyelmét: ne feledkezzenek meg a gondjaikra bízott darabka magyar földről, mert akármilyen kicsiny is az, arany van benne, ha értnek hozzá. A hozzáértést megszerezni pedig kötelesség.

(Legközelebbi számunkban részletesebben (munkaterv, költségvetés, stb.) is foglalkozunk ezzel a kérdéssel; felhívjuk arra bajtársaink figyelmét. Szerk.)

Apróságok a szolgálatból.

(Folytatás.)

Üldözés szekéren.

1935. november hóban a martonvásári őrön teljesítettem szolgálatot, mint járőrvezető. Egyik napon vitéz Magasházy László ny. vezérőrnagy úr Szentgellért nevű pusztájáról vitéz Madarasi Lajos gazda telefonon felhívta az őröt, hogy aznap ismeretlen cigányok 13 óra tájban az uradalom répás vermét feltörték, 4 szekérüket megrakták répával és menekülni igyekeztek. Amikor a gazda a cselédséget elfogásukra rendelte, a cigányok a szekerek elől négy lovat kifogtak, és szórén lóhátára ülve, elmenekültek. Egy lovukat hátra hagyták. A gazda kérte az ős intézkedését. Közölte, hogy a járőr elébe kocsit is küldött, amely már útban van. Azonnal felszereltünk és indultunk. Az elénk küldött kocsival az őrállomás és a 6 km-re levő pusztá között találkozunk. A kocsira felültünk és fél óra múlva már a helyszínen voltunk. Kértem a gazdát, hogy adjon másik kocsit a cigányok üldözésére. Az a kocsi, amelyik minket hozott, féderes kocsi volt. Én az istálló előtt láttam egy kis könnyű parasztkocsit és azt kértem. A kocsi fenekére szalmát tetettem és a járórtársammal a kocsi fenekére fekdüztünk. Megtudtam, hogy a cigányok Nagyhalom pusztá felé menekültek, mely oda 4 km-re van. A kocsisunk tudta az utat. Meghagytam, hogy hajtson, ahogy csak tud. Jó futó lovakat kaptunk.

Nagyhalom pusztához érve az út mellett lakó cselédasszonyoktól érdeklődtem a menekülő cigányok felől. Az egyik asszony azt mondta, hogy az oda 3 km-re levő Ercsi-pusztá felé látta őket lóháton menni.

Amikor az Ercsi pusztához értünk, ott az út három felé ágazott. Egy embertől megint megkérdeztem, hogy látott-e lovas cigányokat. Szerencsére ez is látta őket s meg is mutatta az utat. Utánuk hajtottunk. Az útvonalunk egy kis akácok erdő mellett vezetett el. Amint az erdő elkerültük, a kocsisunk hátra szólt, hogy kb. 1 km-re látja a cigányokat egy fa mellett pihenni. Szóltam a kocsisnak, hogy lassabban hajtson és csak akkor álljon meg, ha egészen a cigányok mellé ér. A cigányok nagyon tekintgettek a kocsink felé, de nem gondoltak másra, mint hogy egyszerű gazdasági szekér közeledik feléjük. Amikor a kocsink melléjük ért, mi a kocsiból gyorsan felemelkedtünk és rájuk kiáltottam. Azok megörökönyödve váratlan megjelenésünktől, valamint a pusztánk fenyegető tartásától, nem menekültek tovább. Elfogtuk és a pusztára visszakisértük őket, onnan pedig a

visszahagyott négy kocsijukkal és rossz lovaikkal együtt az őrre kísértük, majd a székesfehérvári kir. ügyészségnek átadtuk, ahol 8—8 havi börtönt kaptak.

Kísérés közben az egyik cigány megjegyezte, hogy „Kezsit csokolom érmester ur, maguk elül még a Dövla se tud élbujni, mért élérik“. — „Így van ez, Móré!“, — feleltem.

A gyors eredményért vitéz Magasházy vezérőrnagy úr elismerését fejezte ki a járőrnek.

Bérces Mihály törzsrőmester
(Alsófüled).

Lelkiismeretesség az igazoltatásnál.

A *Csendőrségi Lapok*-ban sok olyan esetet olvashatunk, ahol kizárólag a csendőr lelkiismeretén és leleménységén fordul meg a bűnös elbukása.

Az 1941. évi február 15-i szám 125. oldalán Varga Ferenc tiszthelyettes bajtársunk ír le néhány igen érdekes esetet, amit bizony érdemes elolvasni és megszívlelni.

Két, ezekhez hasonló esetet akarok itt ismertetni, melyek okulásul szintén rendkívül alkalmasak.

Az őrállomáson megjelent egy cirkusz-társaság és sátraikat felütve, dobszóval hirdették, hogy estére nagyszabású előadást tartanak kiváló artisták közreműködésével.

A délutáni órákban megjelent az őrön a cirkusz vezetője és magával hozta az alkalmazottak igazolványát. Természetesen azonnal előkerült a Nyomozókulcs és — nem hiába. Két igazolvány tulajdonosa benne szerepelt. Este az előadásra elküldtem egyik csendőromet, hogy nézzen figyelmesen körül a cirkuszban. Még az őrsirodában foglalkoztam valami munkával, mikor a csendőröm megérkezett és jelentette, hogy van a cirkuszosok között olyan is, akinek az igazolványa nem volt az őrön, mert oda csak 9 darabot hoztak, azok pedig 11-en vannak. Azonnal járórt vezényeltem és nemsokára meg is érkeztek a két igazoltatás nélkül maradt artistával. Mindkettő körözve volt. Így a cirkusz-társaság négy körözött tagját adtuk át a zalaegerszegi kir. ügyészségnek, mert az bocsátotta ki a körözést.

*

Az egyik szeptemberi esős estén, még lámpagyújtás előtt, beállított az őrre két fiatalember. Azonnal lámpát gyújtottunk. Elmondták, hogy útban vannak Szombathely felé és mivel péntek este van, hithű izraelita létükre nem mennek tovább, hanem a szombatot itt ünneplik meg és vasárnap folytatják útjukat. Igazolványaik átadása után egyik csendőr azonnal a Nyomozókulcs átnézéséhez fogott, s míg abban keresgélt, a két zsidó összenézett és alig észrevehetően elmosolyodott.

Szállás-jegyet nem adtunk nekik, hanem alaposan utánuk néztünk a különféle segédletekben. Végül is méltatlankodva feljelentéssel fenyegettek bennünket, hogy visszatartjuk őket, holott eddig legalább 20 helyen igazoltatták őket Nagybányától idáig. Nem törődünk a fenyegetéssel, hanem folytattuk tovább a keresést. Eredményt nem értünk el. Az a bizonyos összenézés azonban nagyon gyanus volt és távbeszélőn megkerestük a nagybányai nyomozó csoportot, ahonnan azt a választ kaptuk, hogy fogjuk el őket, mert kommunista bűncselekményben részesek. Ezek is a csendőri lelkiismeret hálójában akadtak fenn.

Orbán József I. tiszthelyettes
(Jánosháza).

(Folytatjuk.)

KÖNYVISMERTETÉS

ELSŐSEGÉLYNYUJTÁS KÉPEKBE címmel a Légoltalmi Liga kiadásában kiváló szemléltető segédlet jelent meg. Az embermentés nemes munkáját elősegítendő, kitűnő gyakorlati érzékű orvosok: **dr. Telbisz Albert m. kir. orvos-őrnagy** és **dr. Orovecz Béla m. kir. orvos-százados** állították össze ezt a füzetet, amely minden embertárs, elsősorban a környezetünk szakszerű első segélyben részesítésének módját mutatja meg. Tudnunk kell, hogy eredményes elsősegélyt csak kellő ismeretek birtokában adhatunk. A szükséges ismereteket tehát jól el kell sajátítani és adott esetben azokat helyesen alkalmazni.

A csendőr világában — az orvos messzeléte miatt — elég gyakran előfordul, hogy a járőrnek elsősegélyt kell nyújtania. Nem lehet azzal kitérni e kötelesség elől, hogy nincsenek megfelelő eszközök, szerek, stb. s ezért nem sok eredménnyel kecsegtet a segélynyújtás. A tudás a lényeg s ezzel a legelső támogatáshoz megvan az alap. A tudást, amelyet a csendőr iskoláinkban szerez, ez a füzet kiegészíti és állandóan ébrentartja. Ajánljuk ezért különösen az őröknek, amelyeken ily irányú kiképzés nem lehetséges.

A füzet ára 1 pengő 60 fillér. Megrendelhető a Riadó c. lap kiadóhivatalában, Budapest, Mussolinir tér 1.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Betöréses lopás kiderítése.

Irtá: KISS KALMÁN alhadnagy (Szeged).

1940 november 10-én a katymári őr a szegedi nyomozó alosztálynak a következő jelentést tette: „Özv. Roth Pálné* katymári lakos bezárt lakásának bezárt szekrényéből ismeretlen tettes, ismeretlen időben 1700 pengő készpénzt ellopott. Minthogy az őr a nyomozás megindításához semmiféle támpontot nem talált, nyomozó kirendelését kéri.“

1940 november 10-én 17 óra körül a helyszínelő fényképésszel együtt a helyszínre érkeztünk. Az őr járőre a sértett kívánságára ekkorra már minden megmozdítható tárgyat és minden elképzelhető helyet átvizsgált a lakásban abból a célból, hogy a 82 éves idős sértett nő szokásától eltérően nem dugta-e az összeget más olyan helyre, amelyről időközben megfeledezett. Az összeg azonban a leg-részletesebb kutatás ellenére sem került elő.

Az esetről az őr járőrétől általánosságban tájékozódunk, majd a sértett kikérdezéséhez fogtam.

Özv. Roth Pálné 82 éves, katymári lakos az esetre vonatkozólag előadta, hogy 1940 november 3-án a reggeli órákban elhatározta, hogy meglátogatja Bácsalmáson, az ottani szanatóriumban betegen fekvő leányát, Sérer Istvánnét. Mielőtt elindult volna, a bezárt szekrényből — amelyben 16 darab 100 pengős és 4 darab 50 pengős volt — magához vett 1 darab 100 pengőst. A többit kendőbe kötve visszatette több vég vászon hajtása közé. A szekrényt, valamint a szoba és a folyosó ajtaját

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

bezárta, a kulcsokat pedig magával vitte Bácsalmásra. Bácsalmásról aznap este 19 órakor érkezett vissza, amikor is a folyosó- és a szobáját ugyanúgy bezárva találta, mint ahogyan reggel hagyta. A lakásban semmiféle elváltozást nem észlelt.

Másnap, vagyis november 4-én, amidőn felkelt, a kizárkázásában volt 100 pengőst vissza akarta tenni a szekrénybe arra a helyre, ahonnan előző napon elvette. A szekrényt azonban a kulccsal többszöri kísérletezés után sem tudta kinyitni. Másnap 5-én és 6-án ismét megkísérelte, de nem sikerült. 7-én lakatost hívott, aki a szekrény ajtaját — mert kinyitni az sem tudta — felfeszítette. Amidőn a lakatos eltávozott, a szekrényhez ment és akkor látta, hogy az a kendő, amelyben 3-án a 15 darab 100 pengőst és 4 darab 50 pengőst a vásznak közé tette, üresen, összegyűrve, egyik vég vaszon tetejére van téve. Lopásra ekkor még nem gondolt, az volt a véleménye, hogy elutazásakor a nagy sietségben más helyre tette az összeget. 9-ig több ízben, a lakás különböző részeiben kereste a pénzt, de nem került elő. Ezért 9-én az őrsön jelentést tett az esetről. Előadta még, hogy a lakásban rajta kívül más nem lakik. Látogatás céljából is csak hozzátartozói és pedig a lakáshoz csatlakozó, de bezárt ajtóval elkülönített szomszéd lakásban lakó veje: Sérer István, ennek leánya: Sérer Mária és ennek férje: Gábel József szoktak megfordulni. Más a lakásában már hosszú idő óta nem járt. A pénz létezéséről is csak megnevezett hozzátartozói bírtak tudomással. Idegen egyáltalán nem tudott arról.

Az őrs járóra a helyszínelést még a mi odaérkezésünk előtt megtartotta, de azt, hogy a tettes hogyan jutott be abba a szobába, amelyben a pénz volt elhelyezve, nem sikerült megállapítania, mivel a lakásba vezető ajtókon és az ablakon semmiféle külerőszak-nyomok nem voltak láthatók. A lakásban is minden a legnagyobb rendben volt. A szekrényen — amelyből a pénzt ellopták — sem lehetett észlelni semmiféle feszítési vagy gyanus nyomot. Szükséges volt újabb helyszínelés megtartása és ennek következtében olyan adatnak a felkutatása, amelyből kiindulva következtetni lehet a tettes vagy tettesek mikénti bejutására és kilétére.

Az ajtókom levő záruk megvizsgálásán kezdtük, aminek az lett az eredménye, hogy a nyitott folyosóról nyíló ajtó zárjában egy frissen keletkezett karcos nyomot találtunk, míg az ezt követő zárt folyosó ajtózára teljesen sértetlen volt. A zárban talált karcos nyom — mely a megállapítás szerint tolvajkulcstól származhatott — arra engedett következtetni, hogy a tettes megkísérelte a külső ajtó zárának kinyitását, sokáig azonban nem kísérletezett vele, valószínű azért, mert időközben észbe juthatott, hogy ha ezt az ajtózárt sikerül is kinyitni, a következő ajtó, mint akadály, még mindig ott van, amelyen szintén csak úgy tud bejutni, ha annak is ki tudja nyitni a zárát. Ezzel megdőlt az a feltevésünk, hogy a tettes ezen az ajtón juthatott a szobába. Másik feltevésünk most már csak az lehetett, hogy a tettes ugyancsak a nyitott folyosóról, a Sérer István lakásába nyíló ajtón jutott be először Sérer lakásába, majd innen a szomszédos sértett lakásába, melyet — amint már említettem — egy zárt ajtó választott el Sérer lakásától. Ezt a

feltevésünket az is megerősítette, hogy Sérer a kérdéses időben egész nap nem tartózkodott odahaza s a lakás felügyelet nélkül volt. Feltevésünk ellenőrzése végett leszereltük és megvizsgáltuk a Sérer s onnan a sértett lakásába nyíló ajtó zárát is. Az előbbi ajtózárt sértetlen volt, azonban az utóbbi ajtózárt belsőjében sűrű, egymást követő, frissen előidézett karcos nyomok voltak láthatók. Ez mutatta, hogy a tettes ezen az úton juthatott be a szobába. Az a körülmény pedig, hogy a nyitott folyosóról a Sérer lakásába vezető ajtó zára sértetlen volt, arra mutatott, hogy azt a saját kulcsával nyithatták ki. Erre vonatkozóan a lakás tulajdonosa, Sérer István jó adattal is szolgált. Beismerte, hogy a kulcsot — ha a lakásból eltávoztak — sem ő, sem a felesége nem szokták magukkal vinni, hanem az istállóba szokták tenni. A kulcs itteni elhelyezéséről rajtuk kívül csak leányuk, Sérer Mária és annak férje, Gábel József tudtak. 3-án, vagyis a lopás elkövetése napján az esti órákban, amidőn lakására hazatért, a kulcsot az istállóban azon a helyen találta, ahova azt eltávozásakor tette.

Az adatok ilyeneti felkutatása és az azokból való következtetés után most már az a gondolatunka következett, hogy kit, vagy kiket lehet a lopás elkövetésével legalaposabban gyanúsítani. Elsősorban az jöhetett számításba, aki tudomással bírt arról, hogy a sértettnek nagyobb összegű pénze van, azt hol tartja, mikor távozik el a sértett a lakásból és hogy abban — ha sértett eltávozik — más nem tartózkodik, a helyiségbe hol lehet a legkevesebb akadály leküzdésével bejutni és végül, hogy Sérer István a nyitott folyosóról nyíló ajtó kulcsát eltávozásakor hova szokta tenni. Mi is megállapítottuk, hogy ezekről csakis Sérer István, annak leánya és férje, Gábel József tudhattak.

A lopás aljas bűncselekmény, éppen ezért annak elkövetője legtöbbször az erkölcsileg kevésbé megbízható és többé-kevésbé nehéz és rendezetlen anyagi viszonyok között élő egyének között keresendő. Nem jöhetett ilyen szempontból számításba Sérer István, aki amellet, hogy községi esküdt, igen jó anyagi viszonyok között él, jól berendezett gazdagsággal és belsőséggel rendelkezik. Leánya, Gábel Józsefné pedig a lopás elkövetése idején a sértettel, vagyis a nagyanyjával együtt Bácsalmáson volt anyját meglátogatni. Így ezek a gyanúsítottak rostájából kiestek, ellenben bennmaradt Gábel József, aki erkölcsileg igen gyenge lábón állott. Iszákos természetű, nehéz anyagi viszonyok között él, állandóan adóssággal küzd. Atyja és apósa, Sérer István már több ízben segítették jóforgalmú hentes- és mészáros üzletét, Gábel mindannyiszor tönkrement. Ezért a lopás alapos gyanúsítottjává vált annál is inkább, mert a lopás idején egyedül tartózkodott odahaza. Beismerése szerint három ízben ment el sértett lakása előtt, amikor is alkalma volt oda bemenni és a lopást úgyszólván percek alatt elkövetni.

Ezekután Gábel Józseffel most már mint gyanúsítottal foglalkoztunk. A bűnössége mellett szóló adatokat előbe tártuk és amikor látta, hogy a terhelő adatok sokasága sorakozik fel mellette, beismerte, hogy a lopást ő követte el, de az általa ellopott összeg nem 1700 pengő volt, hanem csak 1200 pengő. A lopás elkövetésére vonatkozóan a következőket adta elő.

Az 1939—40. években üzletének forgalma csökkent, az üzletet hús- és zsírárukkal ellátni nem tudta. Atyjától és apósától kapott támogatás sem tudta lábra állítani. Sokat gondolkozott azon, hogy milyen körülmények között tudna bizonyos összeghez jutni, amelyből üzletét ismét be tudná rendezni árukkal.

1940. november 2-án a sértettnél, vagyis felesége nagyanijánál volt. Ez megkérte, hogy menjen a községbe és rendeljen másnapra egy gépkocsit, amely elviszi Bácsalmásra. Ugyanakkor sértett az ő jelenlétében a szekrényből kivett egy zsebkendőbe kötött papírpénzesomagot, amelyből kivett és átadott neki egy 50 pengőt azzal, hogy abból fizesse ki a megrendelt gépkocsit. A többi pénzt a zsebkendőbe kötve visszatette a szekrénybe. Már ekkor gondolt arra, hogy másnap, amíg sértett Bácsalmáson lesz, megkísérli azt a pénzt ellopni. 1940. november 3-án, amikor a sértett és az ő felesége Bácsalmásra utaztak és apósa, Sérer István is elment hazulról, tolvajkulccsal megkísérelte a nyitott folyosóról nyíló ajtó zárját kinyitni. Amíg a zár kinyitásával kísérletezett, eszébejutott, hogy apósa a konyhaajtó kulcsát az istállóba szokta tenni. A kulcsot elvette onnan, azzal a konyhaajtót kizárta és a nyitva volt két szobán át a sértett lakásába átnyíló, bezárt ajtóhoz jutott, amelynek zárját hosszas kísérletezés után ugyancsak tolvajkulccsal kizárta. A sértett szekrénye, — amelyben a pénz volt, — lyukas kulccsal záródik, így azt, a nála volt tolvajkulccsal nem tudta kizárni, hanem pusztá kézzel kifeszítette az ajtóját, minek következtében a szekrényajtó alsó és felső részén levő zárnyelv kissé elgörbült és az ajtó kinyílt. A szekrényből kivette a zsebkendőbe kötött papírpénzesomagot, és pedig 12 darab 100 pengőt, a kendőt pedig visszatette a helyére. A ruhák mögül még egy pénztárcát is kivett, amelyben 1 darab 25—30 cm. hosszú vékony aranyaklánc és 1 pár arany fülbevaló volt. Azokat is magához vette. Ezek után a szekrényajtó alsó és felső részén a vékony anyagból készült zárnyelveket kiegyenesítette, a szekrény tetejét kissé felemelte és az ajtót becsukta, úgy, hogy az be is volt zárva. Az átnyíló ajtót a tolvajkulccsal bezárta, majd a nyitott folyosóra vezető ajtó bezárása után annak kulcsát az istállóba visszavitte és a lakásból eltávozott. Az ellopott pénzt atyja lakásán, az istállóba, szalma közé rejtette el, míg a nyakláncot és a fülbevalót Baján egyik ékszerésznél értékesítette. Ezek a tárgyak nem voltak őrizetbe vehetők, mert időközben tört aranyként beolvasztották.

Az ellopott összegből 1090 pengő megkerült, ezt a gyanúsított önként előadta. A 110 pengőt és az ékszerekért kapott 25 pengőt a gyanúsított időközben elköltötte.

A nyomozás során tisztázódott az a körülmény is, hogy az ellopottnak vélt összeg nem 1700, hanem valóban csak 1200 pengő volt.

Ha figyelemmel kísérjük ezt a nyomozást, láthatjuk, hogy itt is — mint úgyszólván minden helyszínes bűncselekménynél — a helyszín lelkiismeretes megvizsgálása szolgáltatta a kiderítést lehetővé tevő adatokat. Az első járőr nem vizsgálta meg kellő alaposággal a lopás helyszínére vezető összes ajtók zárját, pedig azok árulták el, hogy merre

ment be a tettes s az ebből levont helyes következtetés vezetett el hozzá.

Bezárt helyiségekben elkövetett bűncselekményeknél a behatolási lehetőségek, így tehát a záruk alapos vizsgálata mindig elsőrendű fontosságú. A záruk külső részének megsejtelése nem mindig elegendő ehhez. Itt is csak szétszedett állapotban lehetett megállapítani a tolvajkulcs finom karcolásait. Gyakran szakértő — lakatos — igénybevételét is indokoltá teszi ez az eljárás, mert a hozzáértő szakember azt is meg tudja mondani, hogy az összekarcolt zárat vajon ki is nyitották-e, vagy pedig a zár tolvajkulccsal nem is volt nyitható. Több olyan esetről tudunk, amelynél az összekarcolt zár — amelyet azonban a tettes nem tudott kinyitni — helytelen irányt mutatott a járőrnek, amire csak hosszas, felesleges munka után jött rá. Szakértő mindjárt megmondta volna, amire a járőr kíváncsi volt.

HALOTTAINK

Horváth Antal budapesti I. kerületbeli törzsőr-mester február 17-én Budapesten meghalt. 1923 óta szolgált a testületben. Kitüntetései: II. oszt. leg. kat. szolg. jel., Erdélyi Emlékérem.

Zoltán István kassai VIII. kerületbeli törzsőr-mester február 16-án Miskolcon meghalt. 1923 óta szolgált a testületben. Kitüntetései: II. oszt. leg. kat. szolg. jel., Erdélyi Emlékérem, Osztrák Haborús Emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Kolbász György tiszthelyettes (VII. ker.), 1904—1921-ig szolgált,

Sallós Mihály tiszthelyettes (VI. ker.), 1909—1927-ig szolgált,

Szalinka Pál tiszthelyettes (VI. ker.), 1893—1921-ig szolgált,

Szöregi Sándor törzsőr-mester (V. ker.), 1911—1927-ig szolgált,

Váradi Sándor törzsőr-mester (VI. ker.), 1913—1926-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

SÁPADT,

gyenge gyermek volt hónapokkal ezelőtt Józsi, egyik erdélyi hegyi őrs segítő legénykéje... Miből is futotta volna piros arcra, virgonc kedvre és erőre, amikor a Ravicsos hegyoldal kis darabkáját túró öreg székelynek, a Jóskáén kívül még 7 éhes gyermek-száját kellett naponta betömnie. Nem is igen jutott más azokba, mint száraz kenyér, puliszka, hagyma, néhanapián pityókaleves, de ez már csak ünnepnapokon.

Igy vette pártfogásba az őrs a 8 éves, csenevész, rongyos kis Jóskát kisegítőül — a konyhára. Egy fél-év sem telt bele, csuda változáson ment át Jóska. A lötyedt székely harisnya megfeszült a lábszárain, piros arccal és fénylő rigószemmel mosolygott az induló és érkező járőrökre, ügyesen kileste mindenik csendőr szokását és parancsszó nélkül kiszolgált mindenkit, pedig emellett az elemi iskola 3. osztályát is tanulta s rosszabb jegye nem volt, mint kitűnő. A boldogság csak úgy csillog a szemében, mert 7 testvére közül most ő a legnagyobb úr, mindennap jólakhat s még csak el sem eszi a többi testvér elől a kenyeret. Olyan az ő sorsa, mint a szerencsés cinegée, melyet jó emberek közelébe sodornak a mostoha idők. Csakhogy Jóska nem a mostoha idők madara, hanem vér a vérünkéből, az ő élete nem függhet attól, hogy hová sodorják a szelek. Rajta segíteni — magyar kötelesség.

Büszkék vagyunk arra a sok-sok csendőrörsre — így a borgóprundi őrsre is, ahonnan ilyen esetet **Wissky Zoltán** őrmester közöl velünk, — melyek parancs és figyelmeztetés nélkül is meglátják és felkarolják a sínylődő magyar gyermeket. Tudják meg ezek az őrsök, hogy azzal a falat étellel nemcsak könyörületeséget gyakorolnak, hanem a magyar jövőt szolgálják.

Kitüntetés adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága adományozni meltóztatott a Magyar Vörös-Kereszt Érdemkeresztjét vitéz **Vass Alfréd** századosnak a Magyar Vöröskereszt Egylet balesetvédelmi és mentésügyi tevékenysége körében szerzett érdemeiért.

Nyugállományba helyezés. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával nemes **Deseő Sándor** alezredes nyugállományba helyezését — saját kérelmére — elrendelni méltóztatott.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben dr. vitéz **Nagy B. Sándor** főhadnagyot a pécsi szárny ideiglenes parancsnokául kinevezte.

Dícséret. A m. kir. csendőrség felügyelője okirati dícsérő elismerésben részesítette **Hartay Rezső** őrnagyot és dr. nemes szalárdi **Jakó Sándor** hadbírószázadost, tővábbá a budapesti I. kerületben: **Pintér András** svz. alhadnagyot, **Lehoczky János** fvsz. alhadnagyot, **Bagi József**, **Takács István**, **Várnagy János** tiszthelyetteseket; a székesfehérvári II. kerületben: **Horváth-Kalmár Lajos**, **Nyitrai József** alhadnagyokat, **Madarász Ferenc**, **Horváth János**, **Szigeti József**, **Koppányi János**, **Gesztesi Ferenc**, **Kajdi István**, **Lantos Kálmán**, **Bödöcs Antal**, **Németh István I.**, **Csik György**, **Könyves Kálmán** tiszthelyetteseket; a szombathelyi III. kerületben: **Kolozsvári Gyula**, **Németh István XV.** alhadnagyokat, **Galamboš János II.**, **Kovács Lajos V.**, **Odor Lajos**, **Kiss Imre II.** tiszthelyetteseket, **Vince István II.** svz. tiszthelyettesét, vitéz **Bartha Kálmán** törzsőrmestert; a kolozsvári IX. kerületben: **Gaal Pál**, **Meocséri István**, **Nagy György Ferenc** tiszthelyette-

seket, **Parányi József** svz. tiszthelyettesét, **Tóth Sándor IV.** törzsőrmestert, **Bács Balázs**, **Kajári József**, **Bérczes József**, **Simon Menyhért** őrmestereket.

A Déli hadsereg katonai közigazgatási csoport parancsnoka okirati dícsérő elismerésben részesítette a székesfehérvári II. kerületben: **Zalányi János** alhadnagyot.

Kerületi parancsnoki okirati dícséretet kaptak. A budapesti I. kerületben: **Egerszegi Zsigmond**, **Nagy János**, **Török János**, **Zöld István**, **Bódis Pál** tiszthelyettesek, **Majoros Márton** svz. tiszthelyettes, **Szalai József I.**, **Csaba Gyula**, **Szatmári József II.**, **Sz. Tóth Antal**, **Kádas Mihály**, **Finta József**, **Márton Pál** törzsőrmesterek, **Kendi Péter** svz. törzsőrmester, **Bak József**, **Miklósszegi Ferenc**, **Tárnok Ferenc**, **Dörömbözi András** őrmesterek, **Bocsi Imre** csendőr; a székesfehérvári II. kerületben: **Szürös József**, **Iker Gyula**, **Biharszegi György**, **Horváth József III.**, **Kohári István**, **Szalai Márton** tiszthelyettesek, **Kovács László**, **Fülöp József**, **Mérei János**, **Koroncai József**, **Szabó József VI.**, **Fehér József III.**, **Szamos József** törzsőrmesterek, **Horváth Ignác I.** svz. törzsőrmester, **Gede Imre** őrmester; a szombathelyi III. kerületben: **Herczeg József**, **Sárvári János**, **Szabó Lajos I.**, **Rózsa György**, **Szalai Sándor III.**, **Benkő Vince** tiszthelyettesek, **Király Árpád**, **Kovács János X.** törzsőrmesterek, **Berta Kálmán**, **Horváth Gyula III.** őrmesterek; a kolozsvári IX. kerületben: **Székely János I.**, **Németh Imre I.**, **Juhász Gábor**, **Szabolcs Sándor**, **Ágocs Vince**, **Hajnal Mihály II.**, **Csatos István**, **Pelei János** tiszthelyettesek, **Végh István**, **Tóth József IV.**, **Enyedi Péter**, **Szedecs Károly**, **Horvát Ferenc III.**, **Ménesi Pál**, **Kutasi Imre**, **Ur Mihály** törzsőrmesterek, **Bartalos László**, **Kerti György**, **Kerekes András** svz. törzsőrmesterek, **Birta András**, **Molnár Pál**, **Nagy József III.** őrmesterek.

Kerületi parancsnoki nyilvános dícséretet kaptak. A budapesti I. kerületben: **Lakosi Mihály** törzsőrmester, **Bakos Imre**, **K. Nagy János**, **Ribai András**, **Kovács Pál**, **Szöke Illés**, **Pénzes János**, **Simon József**, **Torma Pál** őrmesterek, **Mocsai András**, **V. Balogh László**, vitéz **Oltvölgyi József**, **V. Benke József**, **Kovács demé István**, **Mohácsi Lajos**, **Szécsényi Géza** csendőrök, **Dobai András** csendőr; a székesfehérvári II. kerületben: **Somogyi István I.**, **Nagy Kálmán**, **Gaal Aladár**, **Lengyel Imre**, **Haraszi János I.** törzsőrmesterek, **Angyal Ferenc II.**, **Szabó Dénes**, **Horváth Antal**, **Berkes Bálint**, **Pásztor István**, **Fülöp Sándor**, **Herczeg Ferenc**, **Móczár Lajos**, **Sziklai Lajos**, **Nyitrai Imre**, **Várnagy János**, **Göbölös Imre** őrmesterek, **Pallag Ferenc**, **Molnár István II.**, **Répczevölgyi Endre**, **Tóth József II.**, **Hegedüs Ferenc**, **Sáfár János**, **Szabó Lajos III.**, **Tóth József II.** csendőrök; a szombathelyi III. kerületben: **Erdész György**, **Szombath Gyula**, **Horváth János IV.** törzsőrmesterek, **Varga József II.**, **Csizmazia József**, **Kovács Antal**, **Solymosi Gyula**, **Mészáros Gyula I.**, **Farkas György**, **Magyarlakai János**, **Biró János I.**, **Bánföldi János**, **Várhelyi József**, **Farkas József**, **Havas József**, **Rácz János I.**, **Boros Lajos II.** őrmesterek, **Faggyas Imre**, **Bukor Zsigmond**, **Molnár István V.**, **Pusztai Mihály**, **Tomor János**, **Krizsai Kálmán**, **Elekes Ferenc I.**, **Horváth József XII.**, **Tamási József** csendőrök; a kolozsvári IX. kerületben: **Majoros Béla**, **Lukács Mihály**, **Németh Pál**, **Fekete István** őrmesterek.

Központi nyomozóparancsnoki okirati dícséretet kaptak. A kolozsvári IX. kerületben: **Porpác Béla**, **Mácsai József** tiszthelyettesek, **Nász István**, **Ósz György**, **Kerekes Antal** őrmesterek, **Gémesi Lipót** csendőr.

A Magyar Katonai Írók Körének közgyűlése. A Magyar Katonai Írók Köre folyó év február 27-én tartotta meg az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület által rendelkezésre bocsájtott új helyiségében első ideai közgyűlést vitéz **Szinay Béla ny. altábornagy elnöklésével**. Az új tagok megválasztása után részleges tisztújításra került sor: **Pogány Sándor** alezredes áthelyezése folytán megürült titkári tisztségre a közgyűlés egyhangúan **Dienes Andor** csendőr g. századost választotta meg.

Közigazgatási továbbképző tanfolyam. Ez év márciusában állította fel a m. kir. belügyminiszter a IX. közigazgatási továbbképző tanfolyamot Budapesten, amelyre 110 állami, vármegyei és városi közigazgatási tisztviselő van berendelve. Az ideai tanfolyam a hon-

védelemnek a közigazgatással kapcsolatos kérdéseit ismerteti. Március 2-án volt a tanfolyam ünnepélyes megnyitása a belügyminisztérium dísztermében, ahol dr. Bárdossy László m. kir. miniszterelnök megnyitó szavai után *vitéz Bartha Károly* honvédelmi miniszter „A közigazgatás szerepe a honvédelemben“, *Dr. Varga József* iparügyi miniszter pedig „Az ipar a honvédelem szolgáltatában“ címen tartott előadást. A megnyitó előadás *dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter zárószavaival ért véget. Március 3-án a tanfolyam résztvevői a Böszörményi-úti csendőrlaktanyában a központi nyomozó parancsnokság intézményeit tekintették meg, amelyeket *vitéz Ridegh Rajmond alezredés* ismertetett. A csendőrség részéről a tanfolyam előadójaül a belügyminiszter *Pinczés Zoltán* ezredest kérte fel, aki a kihágási büntetőjog honvédelmi vonatkozásait ismerteti.

Csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok.
A budapesti I. kerületben: Kiss Gábor és Mátrahegyi László csendőrök együtt 3 P 30 f., **Papp József II. őrmester és Huszár Dénes csendőr együtt 49 P 70 f.**, Bokor Lajos őrmester és Erdélyi Ferenc csendőr együtt 2 P 86 f. és 1 P 39 f., Tarkó Mihály csendőr és Horváth János prb. csendőr együtt 27 P 90 f., Budai Lajos törzsőrmester, Takács Ferenc, Csató István, Balla József, Darvas Klán csendőrök és Piller Antal prb. csendőr egyenként 2 P 50 f., *a székesfehérvári II. kerületben:* Béndek Mihály alhadnagy, Vida Imre tiszthelyettes, Szél János és Havasi István törzsőrmesterek egyenként 1 P 87 f., Magyarai István törzsőrmester, Szabados József, Gyergyói János, Zsirai Béla csendőrök egyenként 1 P 86 f., Németh József IV. őrmester, Szabó Lajos csendőr egyenként 1 P 37 f., Lengyel Imre, Bogó Nándor csendőrök egyenként 1 P 23 f., Gál Imre, Imrei Miklós csendőrök egyenként 8 P 14 f., Várnagy Imre tiszthelyettes, Kiss József csendőr egyenként 4 P 91 f., Fejes József csendőr 4 P 92 f., Töke János csendőr 5 P, Tabi István őrmester 1 P 23 f., Horváth József prb. csendőr 24 f., Tóth Lajos II. törzsőrmester és Józsa Antal csendőr egyenként 5 P 49 f., *a szombathelyi III. kerületben:* Kovács Lajos V. tiszthelyettes és Süvegés István csendőr együtt 4 P 96 f., Fehér Gyula őrmester és Keresztes Ferenc II. csendőr együtt 24 P 88 f., Kiss István I. törzsőrmester, Radnóczy Ferenc, Tamási János csendőrök és Szigeti László prb. csendőr együtt 14 P 85 f., **Lisztes János törzsőrmester és Bence Lajos csendőr együtt 99 P 40 f.**, Révész Ferenc tiszthelyettes 1 P 50 f., Gorbai József és Szabó András csendőrök együtt 20 P 50 f., *a pécsi IV. kerületben:* Szabolcs János, Stefán Lajos törzsőrmesterek, Farkas János I. csendőr és Herceg András prb. csendőr együtt 29 P 76 f., Sárközy György tiszthelyettes és Szabó Béla prb. csendőr együtt 24 P 70 f., **Fekete József törzsőrmester és Sütő Ernő I. csendőr együtt 79 P 38 f.**, *a szegedi V. kerületben:* Bodá Imre őrmester, Hatos József, Hénes Imre, Barta István csendőrök, Juhász István, Horváth Gábor prb. csendőrök egyenként 2 P 50 f., Kovács Lajos csendőr, Szabó Gyula prb. csendőr egyenként 5 P, Nagy Lajos őrm. és Kozma József prb. csendőr együtt 24 P 82 f., *a debreceni VI. kerületben:* Nóbik József tiszthelyettes 3 P 73 f., Gödri Zsigmond törzsőrmester, Németh István csendőr egyenként 6 P 52 f., Szoboszlai János törzsőrmester, Birta András csendőr egyenként 1 P 87 f., Buzás József csendőr 2 P 45 f., Győrbíró Kálmán, Deák László csendőrök egyenként 3 P 21 f., Maros Dénes, Elek Sándor törzsőrmesterek, Bognár István csendőr, Berzák György, Szobár Ferenc, Lajtos Péter, Papp Gyula prb. csendőrök egyenként 2 P 50 f., Révész Ferenc tiszthelyettes, Enyedi András őrmester, Balogh Mihály, Fazekas Gáspár csendőrök egyenként 7 P 94 f., Czinege János törzsőrmester 12 P 40 f., Demeter Ferenc törzsőrmester, Szücs Béla őrmester egyenként 7 P 44 f., Szabó Sándor IX. törzs-

őrmester 1 P 05 f., Lendvai József csendőr 7 P 42 f., Timár József prb. csendőr 7 P 43 f., Ádám Árpád prb. csendőr 1 P 05 f., Tallódi József tiszthelyettes, Szelei Ferenc törzsőrmester egyenként 5 P, *a miskolci VII. kerületben:* Egervári László, Udvarhelyi József, Gál Péter csendőrök. Csongrádi Ottó prb. csendőr egyenként 2 P 50 f., Mészáros László őrmester 20 P, Lénárt Mátyás tiszthelyettes, Kővári Albert, Ferenczi István törzsőrmesterek, Kalas István csendőr egyenként 9 P 80 f., Danyi Sándor tiszthelyettes 1 P 84 f., Tokár István csendőr 28 P 68 f., Solymos József őrmester 2 P 70 f., Szabó Péter, Légrádi András csendőrök együtt 14 P 88 f., Bakonyi István csendőr 50 f., *a kassai VIII. kerületben:* Bényei József tiszthelyettes, Nagy István III. törzsőrmester egyenként 1 P 05 f., Szórádi Pál törzsőrmester 20 P 48 f., Tari Lajos csendőr 20 P 47 f., Berczési Sándor csendőr 3 P 31 f., Kosztyu József prb. csendőr 3 P 30 f., Solymos Károly őrmester 6 P 46 f., V. Tarnai Miklós csendőr 6 P 45 f., Veres András őrmester 1 P 79 f., Csányi Nándor csendőr 1 P 78 f., Hetes József, Bódi Pál csendőrök egyenként 4 P 97 f., Hubai Barnabás törzsőrmester, Tórizs Árpád csendőr egyenként 1 P 99 f., Tóth Endre csendőr 12 P 32 f., *a kolozsvári IX. kerületben:* Gálgyán Jenő, Gyurkocza János csendőrök egyenként 7 P 19 f., Hegyi Sándor prb. csendőr 6 P 61 f., Oszlányi József, Regős Ágoston őrmesterek egyenként 6 P 62 f., Mezei József őrmester 1 P 40 f., vitéz Dede Márton tiszthelyettes 2 P 46 f., Csipes István őrmester 2 P 45 f., Nagy János I. tiszthelyettes 88 f., *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Kecskés László csendőr 1 P 72 f., Prokai Mihály csendőr 1 P 71 f., Magyar József, Lengyel József csendőrök egyenként 20 P, Fodor Ferenc csendőr, Ferencz Elek prb. csendőr egyenként 10 P 20 f., Székely József tiszthelyettes 5 P 02 f., **Bakai József törzsőrmester 36 P 58 f.**, Bősze József csendőr, Schmuck János prb. csendőr egyenként 4 P 99 f., Nagy György törzsőrmester, **Horváth Ferenc csendőr egyenként 20 P 20 f.**, **Benke János tiszthelyettes, Marosvári János csendőr egyenként 29 P 76 f.**, Erdődy Gusztáv prb. csendőr 31 P 57 f., **Benke János tiszthelyettes, Marosvári János csendőr egyenként 29 P 70 f.**, Székely József tiszthelyettes 1 P 88 f. tettenézői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

A harctéren küzdő honvéd bajtársak részére újabban a dési őrs 10 pár sebmosókesztyűt, a bálványosváraljai őrs 66 pár érmelegítőt és 40 pengőt, az sztojka-falvai őrs 33 pár érmelegítőt, az oláhláposi őrs 5 pár meleg harisnyát, 2 pár kesztyűt és 38 pár érmelegítőt, az erzsébetbányai őrs 20 pár érmelegítőt, a nagyilondai őrs 28 pár érmelegítőt és 22 nyaksálat, a semesnyei őrs 7 pár érmelegítőt és 2 nyaksálat, 5 pár mosdókesztyűt, a ködmönösi őrs 60 pár érmelegítőt, 4 nyaksálat, 1 kötött ujjast, 1 pár kesztyűt, 1 pár harisnyát és 335 pengőt (400 pár mosókesztyű még készítés alatt áll), végül a galgói őrs 33 pár érmelegítőt juttatott el a Vöröskereszt Egyesülethez.

Az érdem ebben a gyönyörű eredményben éppúgy a legénységé, mint a nők altisztek feleségeié, mert fáradságot nem kímélve jártak közbe nemcsak a kötésben és az anyaggyűjtésben, hanem anyagi áldozattal is résztvettek e nemes munkában. A ködmönösi őrs magas pénzküldeménye az őrs kezdeményezése folytán a csöményi és oroszmezői, valamint a nagylóznai körjegyzők munkáját dicséri. Az őrsök legénységét és a lelkes altiszti asszonyokat üdvözöljük hazafias munkájukért.

Aruk minőségéért, olcsó árért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Az őrsparancsnok-iskola zárószemléjét vitéz Nemerey Márton altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője jelenlétében 1942. február 27-én és 28-án tartották meg. A zárószemlén megjelent még vitéz Vadász István ezredes, a B. M. VI-b. osztály vezetője, vitéz Temesvári Endre ezredes, a H. M. 20. osztály vezetője és vitéz Poltáry Vilmos ezredes, a szombathelyi III. csendőrkerület parancsnoka. A 6 hónapig tartott őrsparancsnok-iskolát 200 hallgató végezte, kik közül 32 kiváló eredményt ért el. Elsőnek a szegedi V. csendőrkerület állományából vezényelt Farkas György törzsermester végzett.

Őrizetben levő egyén megszökése. A csömöri őrs állományába tartozó *Lakosi Mihály* törzsermester és *Bátori Sándor* prb. csendőrből álló járőrrel február 25-én F. L. 18 éves, lopás vétségével gyanúsított aszói javító nevelőintézeti növendék, megszökött.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 8. szám. Rizsforgalom szabályozása. Állami közutakon hófúvás, hegyolmás és árvíz alkalmával előforduló közlekedési veszélyek és akadályok elhárítása, illetőleg megszüntetése közérő igénybevételével. Lábbelgazdálkodás terén szigorú takarékoság érvényesítése. **9. szám.** Gázálcok használata nagyobb hidegben. Személyes bejelentési kötelezettség teljesítése a hivatásos katonák (csendőrök) által. Nagyszöllősen csendőr szárnyparancsnokság felállítás.

A lövétei őrs felköszöntése. Február 17-én a lövétei Levente Egyesület és a község lakosságából 2500—3000 ember a múlt évi farsanghoz hasonlóan az idén ismét tisztelgett a csendőrőrsön. A kora reggeli órákban a község főterén nemzeti lobogók alatt sorakoztak a leventék százada után a volt világháború katonái, asszonyok, leányok és gyermekek. A felusi fuvószenekear kíséretében először a

templomba vonultak, majd a lelkipásztoruk köszöntésére. Onnan a csendőrlaktanya elé vonultak. A levente század vonalban felsorakozott a laktanyával szemben s ugyan így helyezkedett el katonás rendben a székely lakosság is. A leventeoktató a Lövétei Levente Egyesület és lakosság hódolatát és köszöntését tolmácsolta az őrsparancsnoknak, aki a csendőrség nevében megköszönte a csendőrség iránti ragaszkodásukat és szeretetüket. Mi is szeretettel köszöntjük a lövétei leventéket és székely testvéreket.

A második erdélyi síoktató-tanfolyam Csíkszentdomokoson 1942. február 9-én kezdődött és március 1-én végződött. Parancsnoka: Botond László hadnagy, oktatók: Hargitai István őrm. (X. cső. ker.), Hornyák István és Gósi István csendőrök (X. cső. ker.) A tanfolyamon résztvett a VII. és VIII. cső. ker. állományából 30 csendőr, kik mindnyájan sikeresen végeztek. A tanfolyam záróversenyén résztvett Pintér Aladár ezredes, kerületi parancsnok és Loór Tivadar alezredes, osztályparancsnok. A verseny eredményeképp a csendőrségi sportalaptól öt díjat osztottak ki: az 1. díjat vitéz Oláh Imre cső. (VII. cső. ker.), 2. díjat Kovács János cső. (VIII. cső. ker.), 3. díjat Mező István cső. (VIII. cső. ker.), 4. díjat Rác István cső. (VIII. cső. ker.), 5. díjat Török Antal cső. (VII. cső. ker.) kapta. A marosvásárhelyi X. cső. ker. tiszteletdíját (egy pár süllyet kötéssel) Hargitai István őrm. (V. cső. ker.) kapta.

A m. kir. hadimúzeum az 1938—1941-es történelmi események, főleg a felvidéki, kárpátaljai, erdélyi és délvideki területnagyobbodás emlékeit összegyűjtötte és külön teremben kiállította. Fegyverek, képek, ujságok, könyvek, felszerelési cikkek, filmek, hanglemezek sokasága gyűlt össze magánosok, főleg katonák, aztán városok, egyesületek adakozásaiból.

Akik átéltük ezeket a történelmi napokat, a kiállított anyag láttán mindenekelőtt azt érezzük, hogy az új termet *mindenkinek* meg kellene nézni, a lelkekbe mélyebben kellene bevésni ezeket az éveket, mert a történelmet sohasem lehet eléggé ismerni!

A történelem tanít és a tanítás ezekből az emlékekből közvetlenebb és mélyebb, maradandóbb.

Nehéz munkát végzett a hadimúzeum, amikor összegyűjtötte az emlékeket. Nagyértékű munkáját a nevelés szolgálatában — kísérje tovább is Isten áldása!

BUTORT

bizalommal vásárolhatunk MESTITZ butorüzletében
KOLOZSVÁR, Deák Ferenc-u. 30.
Kedvező fizetési feltételek. ALAPÍTÁSI ÉV 1869.

FOGÁTÓL FÜGG EGÉSZSÉGE!

Fogait olcsón, szakszerűen tartom rendben. Foghúzás, fogtömés, műfogak készítése. Porcellánfog 3 pengőtől, leher témből 8 pengő (vasmentes és nem törik.) Aranyfogak legolcsóbb napi áron. OTBA- és ORBA-tagoknak ráfizetés nélkül — részletre is.

SCHUSTER FERENC

államilag vizsgázott fogász,

Bpest, VIII., LUTHER-U. 1/b. II. 6. (Magyar Divatcsarnokkal szemben.)

AJAX

acélárak

RÁBA

teherautók,
autobuszkok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szerkezeti-, rozsdá-, saválló-, acélok. Acélöntvények. Szűk ke-öntvények. Csavar és szerszámárak. Keskenyvágyányú vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdarabok. — Varszerkeszetek. Hidak. Darúk. Textilgépkatrészek. Szekérkerékek. Reszelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

STEYR WAFFENRADRA (P 232.—) megrendelést továbbra is elfogadunk, de az azonnali leszállítást szavatolni nem tudjuk. (12 havi részletre és 3.- Pengő részletfizetési felárral havonként)

AZONNALI SZÁLLÍTÁSRA:

teljes felszereléssel (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal) 6 havi részletre is, de az eddigi 2 Pengő helyett havonkénti 3 Pengő részletfizetési felárral:

„Csoda” kerékpárok P 200-
„Favorit” ” P 192-
„Csepel” ” P 186-

CSENDŐRBOLT

BUDAPEST, XII., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 19/a. SZÁM.
Részl. fiz. kedv. csak a m. kir. csendőrség véglegesített tagjainak.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége (Nyukosz.) országos és kizárólagosan családvédelmi biztossággal kapcsolatos családvédelmi akciót folytat, mely háborús vonatkozásokra is kiterjed. Ez a szociális és családvédelmi célzatú akció mind a honvédség és csendőrség tényleges szolgálatában álló, mind a nyugállományú tisztí és tiszthelyettesi karra egyaránt vonatkozik. A lebonyolítást a Turul Magyar Országos Biztosító Intézet Rt. a Nyukosz. felügyelete alatt hajítja végre.

Polgári iskolát végző csendőrök figyelmébe. A volt pécsi honvéd vegyesdandár polgári iskolai előkészítő tanfolyamain — ahol egy évig mint előadó és két évig mint tanfolyamvezető működtem — szerzett tapasztalatok arra ösztönöztek, hogy kizáróan a m. kir. honvédség és csendőrség tagjainak polgári iskolai magánvizsgálya előkészítésével foglalkozzam. A tanfolyamra minden csendőr jelentkezhetik, bárhol teljesít is szolgálatot, mert a jelentkezőket levelező-oktatásban részesítem, úgyhogy tanulmányait mindenki az állomáshelyén, önképzés útján folytathatja, csupán a vizsgák előtt kell 2—4 hétig nálam tartózkodni, ahol akkor a tanulóknak délelőtt és délután is alapos oktatásban részesülnek. Erre csak szabadságon van lehetőség. A személyes oktatás tartama alatt a magántanulók elhelyezéséről és ételmezéséről az étkezési pénz ellenében gondoskodom és így a nálam tartózkodás nem jár nagyobb költséggel, mint az órszón. Az oktatás legalább egyhavi előfizetési díj befizetésével veszi kezdetét. Vizsgázni lehet az év júniusában, decemberében és kivételes esetekben szeptemberben. Tehetséges tanulók az első és második osztályból összevont vizsgát is tehetnek. Ha valakinek a négy középiskolája már megvan és érettségit szeretne tenni, úgy arra is előkészítem. Az első polgári letévézéséhez legalább négy elemi szükséges; ha ez valakinek nincs meg, az elemi iskola negyedik osztályára díjtalanul előkészítem. A honvédség, határőr- és csendőrség sok tagját készítettem elő szép eredménnyel. Buzdításul megemlítem, hogy magam is, mint teljesen árva, minden támogatás nélkül, magánúton végeztem el tanulmányaimat. Öt középiskolával vonultam be és mint katona érettségiztem, elvégeztem a kereskedelmi akadémiát tanfolyamot, az egyetemem és két doktori diplomát szereztem. Többek érdeklődésére közlöm továbbá, hogy az órszón lakó nők csendőrök fiú- és leánygyermekének magánúton való előkészítését is vállalom. Ezek természetesen külön csoportban részesülnek oktatásban. Ez főleg a nehéz helyzetben levő, többgyermekes családokra kedvező, mert az iskoláztatási költség így lényegesen kevesebb, mint a rendes tanulók költsége, akiket tíz hónapon át a távoli városban kell iskolába járattatni. Minden levélben való érdeklődésre kettős válaszbélyeg ellenében készséggel adok felvilágosítást. Német, francia és angol nyelvek, továbbá számtan és mértan tanítását külön is vállalom Dr. Stímácz Dömjén, Budapest, VI., Aréna-út 140. fsz. 12.

Eladó jutányos áron Balatonakarattyán egy bekerített villatelek 8 éves barackfákkal, díszcserjékkel és fenyőkkel fásítva. Érdeklődni lehet: Ványa Vilmos, Békéscsaba, Kosuth-tér 6.

Ki tud róla. Kósa Pétert aki, 1922—1935. év között a kisoroszi órszón szolgált, fontos családi ügyben keresi Egrí Ilona bácskúti lakos. Szilágyi János őrmestert, akinek a felesége Vadász Etel, keresi Kollár Márton gépkocsivezető budapesti (V., Dráva-u. 26.) lakos.

Melléklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Török bankház (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) osztálysorsjáték-mellékletét.

SZEMÉLYI HÍREK.

Diszérrem odaitélése. A pécsi IV. kerületben: Nagy József IV. szv. alhadnagy; a debreceni VI. kerületben: Kiss István I., Husi Lajos, Busai Sándor alhadnagy, Szatmári Dániel szv. alhadnagy, P. Kiss Lajos szv. tiszthelyettes; a kolozsvári IX. kerületben: Szanádalfalvi Péter szv. alhadnagy részére a m. kir. honvédelmi miniszter úr 35 évi hű szolgálatukért a Diszérmet odaitélte.

Véglegesítették. A szombathelyi III. kerületben: Horváth Gábor; a szegedi V. kerületben: Szántó József csendőröket az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek. Kiss Ákos százados Kádár Ágnes úrhölgyvel Budapesten; a székesfehérvári II. kerületben: Vázsonyi Vencel őrmester Wolf Máriaival Nagyvázsönyban, Kozári László őrmester Horváth Etellel Győrszemerén, Bakonyi János őrmester Horváth Piroskával Koppányszántón, Rózahegyi Ferenc őrmester Biró Gizellával Albáron; a pécsi IV. kerületben: Szendi Sándor őrmester Hajdu Amáliával Mezőhegyesen, Molnár Imre őrmester Pál Rozáliával Akasztón, Varga József V. őrmester Kresz Máriaival Villányban, Hetesi József csendőr Tekker Katalinnal Sásdon; a szegedi V. kerületben: Lukács Ferenc őrmester Kapu Ilonával Kiskunmajsán, Tóth András őrmester Tokai Zsuzsannával Békésen, Papp Imre I. őrmester Balogh Ilonával Kecskeméten; a debreceni VI. kerületben: Arany Imre I. törzsőrmester Jóna Juliannával Hajdúnánáson, Libertinyi Gyula őrmester Sáfár Eszterrel Abádszalókon; a kassai VIII. kerületben: Kiss János I. őrmester Horváth Erzsébettel Bodvaszilason, Molnár József II. őrmester Erős Rozáliával Ungváron; a kolozsvári IX. kerületben: Kiss György I. tiszthelyettes Rigó Eszterrel Kisbáródon. Rácz Miklós őrmester Erdődi Rózával Törökszentmiklóson, Moyzes Lajos őrmester Kilin Rózával Kolozsváron.

Született. Biró Kálmán őrnagy neje Csaba-Kálmán-József fia; a székesfehérvári II. kerületben: Dorogi Mihály őrmester feleségének Sarolta leánya, Sente László őrmester feleségének László-Sándor fia, Fekete Bálint őrmester feleségének Mária-Julianna leánya, Bodor Mihály tiszthelyettes feleségének Erzsébet-Margit leánya; a szombathelyi III. kerületben: Vadász István tiszthelyettes feleségének László-Lajos fia, Fehér Gábor törzsőrmester feleségének Zoltán-Gábor fia; a pécsi IV. kerületben: Horváth Károly I. őrmester feleségének Károly-László fia; a szegedi V. kerületben: Demeter Imre tiszthelyettes feleségének Mária leánya; a debreceni VI. kerületben: Csalányi Károly tiszthelyettes feleségének Viktória-Teréz leánya, Várbiro János tiszthelyettes feleségének Katalin-Margit-Mária leánya, Jobbágy Kálmán tiszthelyettes feleségének Győző fia; a miskolci VII. kerületben: Kiss Pál tiszthelyettes feleségének Aranka-Mária leánya; a kassai VIII. kerületben: Fekete István II. törzsőrmester feleségének András fia, Keresztes Ferenc I. őrmester feleségének György fia; a kolozsvári IX. kerületben: Málhai József tiszthelyettes feleségének Klára-Etel leánya, Rábvölgyi László tiszthelyettes feleségének László fia, Értékes József őrmester feleségének Zsuzsanna leánya, Erdélyi Béla tiszthelyettes feleségének Gyula-István fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Viola Gyula őrmester feleségének Gyula-István fia.

Halálozás. Demeter Imre tiszthelyettes Mária leánya Kecskeméten meghalt.

A csendőrpáncsnokságok címére küldött mai számunkhoz csatolt mellékletre felhívjuk olvasóink figyelmét!

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Tichler János

papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

MAGYAR-SIEMENS-SCHÜCKERT-MŰVEK

Villamossági Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-krt 36. Tel.: 120-739

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átsziszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiigésztés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részestjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelígeit nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem trunk akkor sem, ha a beküldő válasz-bélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrzlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrzlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni, kérjük, hogy ezt a borítólapon 3-ik és 4-ik oldalán nyomtatott levelezőlapon tegyék.

Előfogat. Az 1925. évi 9. számú Cs. K. mellékletét képező 156.600/VI. b. 1925. B. M. körr. 2. §. 4. fejezete felsorolja azokat az eseteket, melyekben előfogat igénybevehető. Általában szolgálati ténykedéseknél, az „n“ alpont szerint „a közbiztonság érdekében teljesítendő nyomozásoknál“ is, ha 7.5 km.-nél hosszabb utat kell megtenni oda is és vissza is, összesen tehát 15 km.-nél nagyobb távolságot (l. erre nézve az 1929. évi 24. Cs. K.-ben közzétett 137.507/VI. b. 1929. sz. B. M. körrendeletet). Az előfogati díj lovanként és kilométerenként 8 fillér, tehát 2 lovas előfogatnál kilométerenként 16 fillér. Minden megkezdett kilométer egésznek számítandó. .6 óránál tovább tartó, vagy 15 km.-nél nagyobb távolságra történő igénybevételnél ezenkívül a lovak élelmezéséről is gondoskodni kell. Ennek összegét időnként a hadtestparancsnokság állapítja meg a területére nézve, ami a csendőrségre is irányadó. Ezt az összeget az osztálygazdasági hivataltól kérdezzék meg az őrsők, ha velük is nem közlik (l. ! 1927. évi 18. sz. Cs. K.-ben közzétett 87.134/VI. b. 1927. sz. B. M. körrendeletet). Ahol a községi előjárások nehézségeket támasztanak az előfogat kiállítására irányuló szükséges és jogos kérelmekkel szemben, tegyen az őrs jelentést a kerületi parancsnokságnak. Valószínű, hogy ilyen nehézségek csak a visszatért területeken fordulnak elő, ahol a hatóságokat talán még nem látták el a honvédelmi miniszter ur által valamennyi vármegye alispánjának, törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének és Budapest székesfőváros polgármesterének kiadott. az előfogatok kiállítására vonatkozó 2087/eln. 20.—1927. számú rendeletével.

Délvidék visszatért. Olyan egyszerű és világos az ügy, hogy nem is értjük, miért kérdezi. Amelyik szolgálat időbeli sorrendben megelőzi a másikat, az kerül először bele a vezénylési pótíj kimutatásba. Azt sem értjük, hogy miért kérdezi ezt Ön, mint csendőr, amikor az őrsparancsnoka —, aki felelős az irodai ügyködésért — bizonyára jól ismeri a felsőbb rendelkezéseket is, amelyek esetleg másként is intézkedhetnek.

Kárpátokig. Nagyszerű magyar gyermek volt, aki nem ijedt meg a maga árnyékától. Büszke lehet, hogy már 10 éves korában is szembeszállt a maga módja szerint az ellenséggel és használt a hazájának. A Nemzetvédelmi Kerestet azonban csak az kérheti, aki nemzetvédelmi cselekményének elkövetésekor 16. életévét már betöltötte.

Táslár. A mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. tc. 94. §. 1) pontja szerint kihágást követ el, aki a vetésforgóra megállapított rendelkezéseket nem tartja meg. Kérdezi Ön, hogy mi a vetésforgó? Falun élő ember tudja, hogy a szántóföldön nem minden évben egy és ugyanazon növényt termelik, hanem időnként váltogatják a táblák növényzetét. Teszik ezt azért, mert egy és ugyanazon növény a termőföldnek csak bizonyos táperőit veszi igénybe s így egyfajta növény egy idő múlva kiélné és nem kapna már meg abban a földben a kellő táplálékot. Ezért frágálnak s ezért cseréltetik a táblák növényeit, takarmány-, kapás- és ipari növények szerint. Vetésforgónak nevezik tehát a

Alapítási év: 1921

Telefon: 144 192

KOZÁK ANTAL

székhely: Orús mester Kardműves- és lakatosüzem

REKONSTRUKCIÓS CHROMOZÁS NIKKELZÉS AUTÓORNBECSZTÉS
Budapest, VIII., Pálfi-ut 58. (Putó-ú sark. villamosmegálló)

Hegedű, Harmonika, Tárogató,
Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek, legjobbak
itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletek is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Arjegyék ingyen

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgár ri.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

HEGEDÜS

Író és számológép vállalat

óskeresztény cég,

BUDAPEST, V., Szabadság-tér 7.

Telefonszám: 12—32 90.

szántóföldön termelt növények évről-évre egymásután következő sorrendjét, aminél figyelemmel vannak arra is, hogy a földtáblák megközelíthetők, s a termény elhordható legyen és hogy sem a kézi, sem a fogatos munkák ne torlódjanak össze. Mindez nemzetgazdasági s így közös érdek is. Ezért ily rendelkezések megszégését a törvény bünteti.

Tavaszi. Többen érdeklődtek már, hogy a Tűzkeresztre igényt tarthatnak-e? Valamennyinek izenjük, hogy aki az igényjogosultságát megszerezte, az annakidején meg is kapja, de most még korai erről beszélni. Még a végrehajtási rendelet sem jelent meg.

Délvidék. Olvassa el „Tavaszi“ jeligés üzenetünket.

K. I. Karcág. A kéredezett cím: ny. szds, Dunaszekcső 216. hsz.

Debrecen 19. A csendőr csapatiztsi kiegészítés a Ludovika Akadémiából történik s csak szükségéből történt ez néhányszor a polgári főiskolát végzetkekből. Hogy erre sor kerül-e még és mikor, azt nem tudjuk megmondani. A pályázati hirdeményt mindig nyilvánosságra hozzák. Egyéb-ként a pótlás mostanában megtörtént s így sem csapatiztsi, sem gazdasági tiztsi felvétel nincs és a közeljövőben nem is lesz.

Nemzetvédelmi Kereszt. Az elhaltak közül csak a vér-tanuhalált halt egyének jogutódja kaphatja meg a Nemzetvédelmi Keresztet.

K. L. Ungvár. Illetékes helyen érdeklődtünk az ügyében, de csak azt tudtuk meg, hogy az 1918. XI. 8-tól 1919. IV. 22-ig terjedő szolgálati idejét tárgyi bizonyítékkal kell alátámasztania, addig nem számíthatják be. Elegendő lenne egy akkori eltávozási engedély, szabadságolási igazolvány, sőt nevére érkezett lap, fénykép, stb. Enélkül, sajnos, minden igyekezete kárba veszt.

Nyugat. Olvassa el „Tavaszi“ jeligés üzenetünket.

Sárrét. Ezidőszert nem tudunk választ adni. Az első kérdésről nem hallottunk, a második elintézés alatt áll.

Előzékenység. Öszintén sajnáljuk, hogy kérésének nem tehetünk eleget, de a *Csendőrségi Lapok* könyvtára 2. kötetét nem készítettük magánrendelések kielégítésére. Küldjön talán egy sorozat csendőr levelezőlapot viszonzásul.

T. Gy. törm., Encs. Ha így egyeznek meg, az ő dolguk. Mindenesetre jó és szükséges is, hogy szemmel tartásuk ezeket az üzletkötéseket s ha szükségesnek látják, az ügyészséghez forduljanak útbaigazításért.

Szeged. Többször üzentük már, hogy a nemesség csak apai ágon száll át, anyain nem. A nemesség igazolására nézve útmutatást adtunk 1941. évi évfolyamunk 484. oldalán „Sz. S. Dunaföldvár“ jelige alatt.

Igen vagy nem. Sajnos, úgy van, ezen egyelőre segíteni nem lehet. Történetek kísérletek a központi intézésre, de nem váltak be.

K. L. I. Mezőbánd. Forduljon kérelmével ahhoz a kerületi parancsnoksághoz, amelynél utoljára szolgált.

L. A. 1888. Igen derék, nemesen gondolkozó ember ennek a levélnek az írója. Amit ír, tudják azok is, akik kényszerűségből így rendelkeztek. Azért kényszerűségből, mert a nyugdíjterhek másként úgy megnőttek volna, hogy az államháztartás ezidőszert nem bírta volna el. Üdvözöljük.

Árdrágítás. A csendőr ármegállapítással természetesen nem foglalkozhatik, ez nem tartozik teendői közé. Ha ilyen kérdéssel fordulnak a járőrhez, a hatósághoz kell az érdekelteket utasítania. A községi jegyző vagy a főszolgabíró megadja a szükséges választ.

Dés. 1. Olyan leányt nem vehet feleségül, akinek testvérbátyja egy nagyon rossz hírben álló zsidócsalád leányát vette el. Csendőr létére ilyen hozzátartozókat, atyafiakat, kapcsolatokat nem szerezhet. 2. Olyan helyen, ahol Cserba orvos nincs, a nyugdíjas (várakozási illetménnyel szabadságot) csendőregyén forduljon a területileg illetékes körorvoshoz és kérje meg, hogy fogadja el betegjeként a Cserba szolgáltatás keretében. A legközelebbi honvéd kórház gyógyszerárában orvosi vényre kedvezményes gyógyszert is kaphat. Ha nem így, hanem magánorvossal kezeltette magát és nem katonai gyógyszerárban szerezte be a gyógyszert, kedvezményre vagy utólagos megtérítésre nem számíthat. 3. A múlt évi 14. számunk 484. oldalán „Szebb jövőt“ jeligés üzenetünkben megtalálja a választ.

Dráva. Ha az alapszabály értelmében megszerezte a Délvidéki Emlékérem viselésének jogosultságát s az érmet még nem itélték oda, jelentse be a kerületi parancsnokságának. Hogy kérdezhet olyat, hogy odaítélés nélkül viselheti-e? Bűncselekményt követne el, Önnek ezt tudnia kell!

Családi segély. A kérdéses esetben nem családi segélyről, hanem családi pótlékról van szó, de csakis abban az esetben illetékes ez, ha a bevonult fiú nem ért el valóságos altiztsi rendfokozatot és így is csak akkor, ha a családi pótlékot amúgy is kapná még, ha nem lenne katona. Alig hisszük, hogy ez így lenne, hacsak tanulmányi pótlékban nem részesült.

R. I. Szabadszentkirály. 1. A csendőrség élmezésének rendezése folyamatban van, reméljük, nemsokára megtörténhetik. 2. A Háborús Emlékérmeket a tavaszi folyamán valószínű megkapja.

16.095. Az országos családvédelmi alap nőszülési kölcsőne azokat a polgári személyeket illeti meg, akik anya-

MI **BUTOR**-t az elismerten megbízható

FAIPARI TERMELŐ

SZOVETKEZET-nél vásárolhatunk a legkedvezőbb fizetési feltételekkel.

SZEGED, FEKETESAS-UTCA 9.

A mi köz-csendőrség állandó szerződéses szövetségese és ruhakészítője

Trunkhahn

szövet köveket a gyártól!

ELADÁS:
IV. PROHÁSZKA Ö.-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 15.

AZ ORSZÁG-EGYETLEN ÖSKERESZTÉNY POSZTÓVÁRA
BŰRTÉLEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 117 SZÁM.

SODRONYKÖTÉL
MINDEN CÉLRA

DEICHSEL
SODRONYGYÁR

BUDAPEST XIII. VÁCI-ÚT 98. TEL: 298-996

giak hiányában nem tudnának családot alapítani. A csendőr nem tartozik ezek közé, mert megvan az állása s a Nősülési Szabály is gondoskodik a legszükségesebb anyagi dolgok felől.

Vága. Olvassa el az előbbi üzenetünket.

Bácskai. A Cs—20. Határozványok 26. pontja megadja a választ. Eszerint, mint a közigazgatás rendkívüli tagja, 20 százalékkal felemelt napibetétet fizet.

Budapest. 1. Mi ilyen kérdésekkel nem foglalkozhatunk. Szükség esetén megtudhatja a gazdasági hivataltól. 2. A nyugdíjasok családi pótléka nem változott, maradt a régi. Olvassa el „L. A. 1888.” jelű üzenetünket is.

Dohánygyár. 1. Felesége után — annak nyugalma után — a családi pótlék is megilleti. Kérje a kerületi parancsnokságtól. Visszamenőleg nem kapja meg, csak a kérelmét követő hónap elsejétől. 2. Ebben a kérdésben forduljon a dohánygyárhoz. A végkielégítés a családi pótlékát nem befolyásolja ebben az esetben — értesülésünk szerint. A 3—6. pontokra is megkapta itt a feleletet.

Bácsi vár. Belátjuk súlyos helyzetét és sajnáljuk. Vezényeltetési pótdíjat hiába kérne, az nem illeti meg. A legközelebbi tisztii szemlén jelentheti helyzetét és kérheti visszahelyezését. Ha mód van rá, előjárói teljesítik megindokolt kérelmét.

Tiszpart. 1. Az eljegyzéshez engedély nem kell, de csak azt a leányt jegyezheti el, akit egészen biztosan el is vehet. 2. A múlt számunkban megtalálja a választ. 3. Ez így van, mint katonának nem segíthet s így nem is töprenghet rajta. 4. Az élelmezési kérdés megoldása rövidesen várható.

B. I. Ha elolvassa a Szut. 312. pont A. 2. alpontját és a 323. pont c) alpontját, megtalálja a választ.

Türelmetlen. Ha a nyolc hónappal előbb felterjesztett névváltoztatása iránti kérvényét még nem intézték el, nagy a valószínűsége, hogy valahol elkallódott. Kérje újból, hivatkozva előbbi kérvényére. A mellékleteket újból csak akkor csatolja, ha erre illetékes helyről utasítást kapna.

Szekszárdi tanalosztály. A kérdést 9-én kaptuk, március 16-i számunk tördelési napján, emiatt csak az április 1-i számban válaszolhatunk ugyancsak ebben a rovatban és ezzel a jelgével.

Rózsa Jenő őrmester. Teljes mértékben helyt adunk panaszának; valóban bajtársiatlanság megtagadni egy ebédet vagy vacsorát, csak azért, mert jegyrendszer van! A vasúti csendőr igen nehéz körülmények között teljesíti rendkívül fontos szolgálatát, pihenője, étkezése igen nagy lemondást kíván — de az Önök dicséretére legyen mondva, kiválóan végzik a munkájukat. (Erről hosszabb cikkben fogunk beszámolni már a legközelebbi számunkban.) Egészen meglepett az eset, ilyet nemigen hallottunk még: ott a feldolgozásra váró sertés, hús, zsír, aztán saját kenyér és — mégis a jegyrendszerre hivatkozva — Önt elutasítják ebédkérelmével! És éppen Csendőrnapon! De akármikor is, az eljárás bajtársiatlan volt. Ilyet ne tűrjön többé, feltétlenül jelentenie kell, mert a testületi szellem, az együvértartozás, a közös munka, közös siker hangoztatása üres fecsegés, — amit ki kell írtani — ha emellett ilyen dolgok történnek! Üdvözljük, igyekezzék elfelejteni ezt a szokatlan és — szomorú esetet.

Rum. Türelmet kérünk, sietünk nehéz helyzetében mielőbb segíteni, ápr. 1-én üzenetet kap.

Megtért. Tekintettel az ön vagyoni helyzetére, a nő vagyoni helyzete másodrendű kérdés. Fontosabb a családi, erkölcsi helyzete. Ha a nőnek törvénytelen gyermeke van,

szó sem lehet a házasságról. Ha a nő testvérenek van törvénytelen gyermeke, nagyon kétséges, hogy a családba házassodását engedélyezzék. A kivizsgálás dolga ez, ilyen messziről — felelősségünk mellett — csak ennyi útmutatást adhatunk. Vigyázni kell, hogy az ismeretség szorosabbá válása előtt tisztázzon mindent. Ha csekély aggodalma van is, már szakítsa meg az ismeretséget, később nagyon nehéz lenne!

B. M. Madaras. A most beküldött 4 P beszámításával az előfizetése 1942 szeptember 30-ig van rendezve.

Tiszamenti. A honvéd Ludovika Akadémia hallgatói olyan helységekből, ahol nincs honvéd állomásparancsnokság, szabadságra érkezésüket (14 napot meghaladó tartamú tartózkodás esetén az eltávozásukat is) az illetékes csendőrrel közölni tartoznak (Szolg. Szab. I. R. 313. p.) A közlés vagy személyesen, vagy pedig a szabadságolási igazolványnak az őrsre küldése által történhetik. A szabadságolás helyére érkezés (és esetleg az eltávozás) idejét az őrsparancsnok a szabadságolási igazolványon igazolja. A megérkezésnek csupán szolgálati jeggyel való közlése az akadémikusoknak nincs megengedve; a szabadságolási igazolványt kell bemutatniok. — A Ludovika Akadémia hallgatói és legénységi állományú egyének között nincs főlé- és alárendeltségi viszony, nincs tehát kölcsönös tiszteletadási kötelezettség sem.

KÉZIRATOK. FENYKEPEK.

Ung. A leírás magával tehetetlen, pipogya szakasparancsnokot rajzol, ilyen pedig nincs. Szívesen fogadunk humoros leírást, ha az nem erőltetett és csúfolkodó. Ilyent nem használhatunk.

Fajsz. Kedves visszaemlékezés, megfelelően átdolgozzuk. eltesszük s ha helyünk lesz, közöljük.

333. Nemeslelkű, igaz asszony ennek a munkának az írója. Sajnáljuk, hogy nem használhatjuk a kedves leírást, igen kevés helyünk van.

Keresztesek. Tanulságos és jó munka, kizárólag azért nem közöljük, mert ez a kérdés a nyilvánosság elé nem vihető.

I. F. Nagykálna. Jó, félretesszük s majd rövidebbre fogva sorát ejtjük.

G. A. Ungvár. Balaton. S. I. Dárda. B. I. Baja. Szelleme. Komárom. A közlésre kerülők közé helyeztük, türelmet kérünk.

G. M. Sarkad. Szép eredmény, de kevés benne a tanulás, ezért nem hozhatjuk.

M. I. Kolozsvár. Ügyesen ír, csak gyakorolja és olvasson sokat. Ezt az írást, tárgya miatt, nem használhatjuk.

E. A. Mezőkovácsháza. A képek jók, de sok ilyen tárgyú közöltünk már. Eppígy a cikk is igen közismert dolgokat mond. Ténylegesítése érdekében nem tehet semmit, egyelőre nem is reménykedhetik.

I. P. Piszke. Kezdetleges, gyenge vers. Kár ilyennel bajlódni.

Ikervári 1900. Csupa erőszakot, tömör, nehéz kifejezést halmoz egymásra, így alig érthető, amit mondani akar. A vers arra való, hogy gyönyörködtessen, hogy élvezzük benne a könnyen folyó szavak muzsikáját és — hogy azonnal megértjük. Kéziratokat nem örzünk meg, ezt a felbolygott borítékjában kivételesen visszaküldjük.

D. I. Csernaholova. Jó lenne és közölnénk is, ha két járőrrelválás is nem szerepelne benne. Így keletkeznek a kellemetlenségek s a járőr egyedül maradt tagjával a bajok. A Szut. 268. pontja sokkal fontosabb és komolyabb eseteket

CSEPEL varrógépek

Felvilágosítások: MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.T.

Agrárglobus BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 12. • TEL.: 156-681.

HANGYA

ÉRTED DOLGOZIK!

magad és családod

ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI

tételez fel akkor, amikor a járőr tagjainak elválását megengedi.

Gyöngyhalász. Ez is jó s őszintén sajnáljuk, hogy nem közölhetjük, mert ezt is két csúnya szabálytalanság rontja el, a kölcsönkért leventepisztyoly és a polgári ruha. Vigyázat!

B. D. Mátészalka. Igen köszönjük a képeket, de ilyeneket már közöltünk.

Vágsellye. A gépe jó, de ezek a képek nem sikerültek, mert beállítottak, mesterkéltek. Próbálkozzék csak tovább, biztosan küld majd sikerültebbeket is, gyakorlat teszi a mestert. Képeket nem küldünk vissza.

Nemeskeresztúr. Egyik képét közöltük, a másik nem alkalmas.

Lencse thtts. Jó a leírás, türelmet kérünk, sok az elfogadott, közlésre váró anyagunk.

Versenyfeladat megfejtése.

Megszökött a fogoly! Az ok? Ennek megírására hirdettük versenyfeladatunkat a folyó évi 2. számunkban. Rendkívül tanulságos anyagot kaptunk bajtársainktól, köszönjük a nagy érdeklődést. A dolgozatírók nagy szolgálatot tettek ezzel a fiatal bajtársak nevelése terén. Erre kell gondolnia mindenkinek, amikor dolgozatával egy-egy pályázatra jelentkezik, mert — tudjuk jól — ezekre menő fiatal bajtársunk idővel járőrvezető, őrsparancsnok lesz, hivatásuk minél eredményesebb betöltéséhez pedig sok, nagyon sok gyakorlati tapasztalat szükséges. Ezek nélkül megállanak . . . Ezért ennek a pályázatnak az anyagát, a legérdekesebbeket, legjobbakat közölni is fogjuk.

Alább közöljük azok nevét, akik dolgozatot küldtek; akinek a nevét **vastag** betűkkel nyomattuk, azok jutalmat kaptak. (Írják meg, hogy mit kívánnak, kívánságukat a lehetőségeinkhez képest teljesítjük.)

Bárdos Pál vár. ill. szab. törm. (Sárospatak, Bethlen Gábor-u. 15.); Bató Elemér thtts. (Kővágóórs), Békési István cső. (Ugod), Bokor József thtts. (Budapest), Czudor Béla cső. (Talaborfalu), Csetneki Antal cső. (Ersekújvár), Csóka István III. thtts. (Vép), Erdei István őrm. (Budapest), Fábiani István őrm. (Debrecen), Falusi István thtts. (Nagyajta), Farkas Mihály alhadnagy (Marosvásárhely), Futó István alhdgy. (Kecskemét), Fülöp Ernő őrm. (Pécs), Füleki József ny. cső. alhdgy. (Kaposvár, Sétatér-utca 30.), vitéz Gál Pál thtts. (Szekszárd), Gergyé Károly thtts. (Krasznabétek), Gonda András thtts. (Ungvár), Halász János thtts. (Bogács), Ilyés Mihály I. törm. (Nagysomkút), Imre László őrm. (Szombathely), Kalmár Péter thtts. (Kúnhegyes), Karacs László őrm. (Ungvár), Kormos-Tóth János thtts. (Budapest), Kovács István II. thtts. (Rákoskeresztúr), Kovács Lajos V. thtts. (Zirc), Könyves Kálmán thtts. (Komárom), Lakatos István thtts. (Somogyzentmiklós), Lakatos Ferenc thtts. (Jánosháza), Lantos János II. thtts. (Miskolc), Lengyel István őrm. (Szond), Márton János thtts. (Órös), Mátyás István I. cső. (Bácsalmás), Mázsári Mihály cső. (Kötegyán), Mészáros Mihály thtts. (Nyiregyháza), Módos Imre őrm.

(Remetevasgyár), Molnár Géza törm. (Ujszász), Németh Géza törm. (Lajosmizse), Nyitrai János törm. (Abádszalók), Olasz Ferenc cső. (Beregszász), Orbán József I. thtts. (Jánosháza), Oszlanczi János thtts. (Nyiregyháza), Palkó Miklós őrm. (Miskolc), Pataki József thtts. (Turkeve), Pintér István thtts. (Kassa), Polgár István thtts. (Cege), Sajti Lajos őrm. (Debrecen), Sarkadi Antal őrm. (Ungvár), Szabó Dénes őrm. (Székesfehérvár), Szabó József I. őrm. (Budapest), Szajkó Győző thtts. (Bercsényifalva), Szegedi Imre thtts. (Bihar-keresztes), Takács Ferenc thtts. (Kassa), Takács Imre III. v. törm. (Radnalajosfalva), Takács József alhdgy. (Kóny), Tanács Ferenc törm. (Debrecen), Temesvári János thtts. (Kaposvár), Tihanyi József thtts. (Decs), Tóth Imre I. őrm. (Felsőmocsolád), Udvardi György thtts. (Kálnik), Vámos Bálint thtts. (Jászó), Varga Alajos őrm. (Ungvár), Varga István II. thtts. (Bögöz), Zubor János alhdgy. (Békéscsaba).

Versenyfeladatok.

I.

Ha végignézi

az 1941. évi Csendőrségi Lapokat, ezt a közel 1000 oldalas hatalmas kötetet, nagyon sok értékes, érdekes cikket, közleményt talál benne. Tudjuk jól, hogy hasznára volt az olvasónak és a csendőri szolgálatnak ez is, az is. Érthető, hogy kíváncsiak vagyunk arra,

melyik három cikk volt az, amely a legjobban megmaradt emlékezetében, vagy, amelyek gyakorlatilag hasznát vette? A cikknek vagy más közleménynek (szerkesztői üzenet, lekszikon, stb.) a címét és a lap oldalszámát kell megírni, többet csak akkor, ha különös esemény, tapasztalat, stb. fűződik ahhoz.

A leírásokat — csak próbacsendőrtől és csendőrtől — április 1-éig kérjük. A résztvevők között — sorsolás után — emléktárgyakat osztunk ki.

II.

Az én asszonyom,

az én legerősebb támaszom Isten után, — mondja vagy gondolja sok bajtárs, a nehéz, kemény szolgálatban és hazaérve, tisztelettel, nagyrabecsúlással köszönti életpárját, aki gondját viseli a gyermekeknek, a háztartásnak, pótolja az utrát. Csak tisztalelkű, szerény, gondos asszonyok könnyíthetik meg a nehéz csendőri szolgálatot, csak jól nevelt gyermekekben telik öröme az apának és a hazának.

Mindezt — legnagyobbreszt — a csendőr-asszonyoknak köszönhetni. Ilyen asszonyokat szeretnénk látni, megmutatni; arra kérjük nős bajtársainkat, emlékezzenek meg asszonyaikról, írják le őket, — ha tetszik, jelige alatt, — ragyogó arcképeket fogunk kapni a laktanyák világából.

III.

A csendőrasszonyok

viszont írják le a maguk nehéz életét. Mert — tudjuk — küzdelmes világ az, amelyet élnek, hiszen oly gyakran kell nélkülözniük férjüket, akik sohasem tudják, hol és hogyan éri őket a veszély. Van azonban öröm is a bajtársasszonyok életében, férjük vagy az őrs sikere, a gyermek édes arca, iskolai előrelépése, stb.

A II. és III. versenyfeladatra április 10-ig kérjük a dolgozatokat. Aki nem akarja, hogy nevét feltüntessük, az írja meg ezt a kívánságát.

Úgy a II., mint a III. feladatra *legfeljebb 8 oldalas* (félhasábosan írva) dolgozatot lehet küldeni. A *legjobbkat* jutalmazzuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györfy Aladár igazgató.

Mindennemű

SPORTCIKKEK, VADÁSZFEGYVEREK,

KERÉKPÁROK, pontos javítások

IRSAY JÓZSEF óskeresztény cégnél. UJVIDÉK

A m. kir. Csendőrség tagjainak kedvezmény. II., Rákóczi Ferenc-u. 32. Tel.: 20-14

TANA FERENCZ

Műszaki és villamosági vállalat. rádiószaküzlet.
Csillárok villamosági cikkek,

KOLOZSVÁR,

KOSSUTH LAJOS-UTCA 1. SZ.

Telefon: 22-10

MI BÚTORT
FEKETE VILMOS

aleggyésszerűbbtől a különleges kivitelig
műbútor asztalosmester
bútoráruházból vásárolunk

Szókestehervár, Színház épület
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek
Mélytányos árak! Kíváló munka!